

**Dovrefjell
nasjonalparkstyre**

Møteprotokoll med samlet saksframstilling

Utvalg: **Dovrefjell nasjonalparkstyre**

Møtested: Storstua, Vangshaugen TH. Oppmøte Jenstad gård for befaring før møtet,

Dato: 21.06.2021

Tidspunkt: 10:00 – 16:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Ola Husa Risan	Leder	OPPDAL
Sidsel Pauline Rykhus	Nestleder	MOLDE
Ståle Refstie	Medlem	SUNNDAL
Guri Ruste	Medlem	DOVRE
Kristin Langtjern	Medlem	FOLLDAL
Ola Engen	Medlem	TYNSET
Per Egil Solli-Mork	Medlem	RAUMA
Marit Bjerkås	Medlem	TLFK
Aud Hove	Medlem	IFK
Gry Sletta	Medlem	LESJA
Carl Johansen	Medlem	MRFK

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Ingen		

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Ingen		

Merknader

Naturoppsyn SNO Espen Rusten og Ola-Eirik Bolme var til stede i møtet.
Møtet startet med befaring til Jenstad og Middagshjellen med orienteringer v Kari Marie
Jenstad og Anders Hovde

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Lars Børve	Nasjonalparkforvalter
Carl S. Bjurstedt	Nasjonalparkforvalter

Godkjenning:

Protokollen er bekreftet godkjent ved gjennomsyn hos leder og det valgte medlem i sak 17/2021, se arkivsak 2020/13000 og følgende dokumenter:

- Utsendt protokollutkast (dok. 2020/13000 nr. 26 av 22.6.2021), med godkjenninger fra
- Ola Husa Risan (dok. i 2020/13000 nr. 27 av 28.6.2021) og
- Sidsel Rykhus (dok. i 2020/13000 nr. 28 av 29.6.2021)

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 17/2021	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen		
ST 18/2021	Referatsaker		
RS 7/2021	Søknader om kjøring til hytter ved Tverrfjellet - endelig avgjørelse i Miljødirektoratet		2019/1498
RS 8/2021	Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet		2019/1498
ST 19/2021	Delegerte vedtak		
DV 155/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Nordre Snøfjelltjørn NR - snødekt mark - transport til hytte - Snøfjellstjønnevegen 550 - Heidi Håker		2021/3370
DV 156/2021	Delegert sak - Tillatelse - Dalsida LVO - Transport med snøskuter til hytter ved Søreimbuvatnet og Ettare Bøvervatnet - 2022-2025 - Gro Irene Mølmen		2021/4600
DV 157/2021	Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med traktor og ATV og bruk av el-sykel til Fjellægret - 2021-2024 - Åse og Stein Arne Brendryen		2021/4476
DV 158/2021	Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med snøskuter til bu ved Deplstjønne - 2022-2025 - Vegar Nystuen		2021/4952
DV 159/2021	Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021 - Bjørn og Snefrid Ødegård		2021/5347
DV 160/2021	Delegert sak - Dispensasjon - 2021- 2024 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - Organisert ferdsel - guiding - moskus - Dovregubbens Fjellstove AS		2021/2655
DV 161/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - filming med drone - fransk dokumentarserie - (Flair Productions) Spætt Film		2021/2736
DV 162/2021	Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport med bil på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021-2025 - Bjørn Steinar Smeby		2021/5017
DV 163/2021	Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Motorferdsel på Snøheimvegen og Vålåsjøhøvegen i forbindelse med tilsyn og sanking - 2021-2024 - Jora Beitelag		2021/3206
DV 164/2021	Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med bil til Fjellægret - 2021-2024 - Odd Brendryen		2021/4004

DV 165/2021	Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjelltjønnsvegen 849 Tverrfjellet - Trond Tronsgård	2019/10584
DV 166/2021	Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjellstjønnevegen 844 - Odd Fiske	2019/10587
DV 167/2021	Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn LVO - Kongsvoll fjellhage - tillatelse - reparasjon og oppsetting av gjerde og transport med ATV - Arbeidsgruppa for Kongsvoll botaniske fjellhage	2021/6376
DV 168/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dalsida LVO - Bruk av båtmotor med 4 hk på Vangsvatnet - 2021-2025 - Oddbjørn Torsgård	2021/4599
DV 169/2021	Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Knutshø LVO - Utkjøring av saltstein med snøskuter i beiteområdet til beitelaget - 2022-2025 - Kvitdalen beitelag	2021/4951
DV 170/2021	Delegert sak - Tillatelse - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Kvittjønna - 2022-2025 - Vegar Nystuen	2021/4953
DV 171/2021	Dispensasjon 2021 - 2022 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Bil og traktor - Transport for hytte Snøfjellstjønnevegen 825 Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran og Hans Gunder Myran	2019/10628
DV 172/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkinn LVO m/ BV - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Transport med biler og bandvogn på Snøheimvegen og Gamle Snøheimvegen og transport med helikopter til Svånålegeret - 2021 - Dovre fjellstyre	2021/6014

Saker til behandling

ST 20/2021	Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland – høring		2021/5209
ST 21/2021	Knutshø LVO - foreløpig høring - utbedring av sti opp Storskæra i Allmannberget - Oppdalstrappas venner		2021/3833
ST 22/2021	Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024		2021/4004
ST 23/2021	Klage på tillatelse for transport for hytte ved Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran		2019/10628
ST 24/2021	Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med traktor, ATV og el-sykel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024		2021/4476
ST 25/2021	Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Klage fra Statsforvalteren i Trøndelag - Motorferdsel - 2020 - 2025 - barmark - Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet - Bjørn Smeby		2020/2823
ST 26/2021	Eikesdalsvatnet LVO - skredsikring - fv 6012 Ogåthammaren - Møre og Romsdal fylkeskommune	X	2021/6363
ST 27/2021	Åmotan-Grøvudalen LVO - dispensasjon - rekonstruksjon av seterfjøs og høyløe gbnr 37/1 - Prestsetra		2021/878
ST 28/2021	Søknad fra Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, om å sette opp tilbygg til hytte i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvernområde		2021/4167
ST 29/2021	Drivdalen LVO - installasjon av nødstrømsaggregat ved Høgsnyta og Hestkrubben - Bane NOR		2021/2129
ST 30/2021	Søknad fra Statskog om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkin landskapsvernområder i tiden 01.-19.08. 2021-2024		2021/3479
ST 31/2021	Fokstugu LVO - skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - deltakelse dra Dovrefjell nasjonalparkstyre		2021/6459
ST 32/2021	Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell - endelig godkjenning		2019/9703
ST 33/2021	NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder som ble innført i 2010		2021/5474
ST 34/2021	Orienteringer - Dovrefjell nasjonalparkstyre - Møte 21.6.2021		2021/3864
ST 35/2021	(ETTERSENDT) Søknad om utplassering med helikopter av basestasjoner for radiobjeller rundt Grøvudalen og Reppdalen i nasjonalparken		2021/6173

ST 17/2021 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Ut fra vedtektene for styret skal leder sammen med et medlem godkjenne protokollen. Videre skal fastsettes antall timer til forberedelse (ikke vedtak).

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.
Til å godkjenne protokollen ble valgt NN

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Tid til forberedelse ble fastsatt til 6,0 timer.
Til å godkjenne protokollen ble Sidsel Rykhus foreslått

Vedtak

Som innstillingen, med Sidsel Rykhus til å underskrive protokollen
- enstemmig.

ST 18/2021 Referatsaker

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar referatsakene 7 og 8/2021 til etterretning.

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

ST 19/2021 Delegerte vedtak

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar refererte delegerte saker 155-172/2021 til etterretning.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

ST 20/2021 Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland – høring

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre uttaler følgende til forslaget til kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland:

Dovrefjell nasjonalparkstyre er orientert om Riksantikvarens forslag til kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland.

Kongsvoll, Drivdalen, Vårsstigen og Gamle Kongeveg i Trøndelag, ligger nord for det foreslåtte kulturhistoriske landskapet av nasjonal interesse på Dovrefjell, og bør bli en del av et tilsvarende kulturhistorisk landskap som henger sammen med det foreslåtte kulturhistoriske landskapet på Dovrefjell i Oppland.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Samlet saksframstilling

Arkivsaksnummer:	2021/5209-2	Saksbehandler:	Lars Børve	Dato:	11.06.2021
------------------	-------------	----------------	------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	20/2021	21.06.2021

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland – høring

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre uttaler følgende til forslaget til kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland:

Dovrefjell nasjonalparkstyre er orientert om Riksantikvarens forslag til kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland.

Kongsvoll, Drivdalen, Vårsstigen og Gamle Kongeveg i Trøndelag, ligger nord for det foreslåtte kulturhistoriske landskapet av nasjonal interesse på Dovrefjell, og bør bli en del av et tilsvarende kulturhistorisk landskap som henger sammen med det foreslåtte kulturhistoriske landskapet på Dovrefjell i Oppland.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

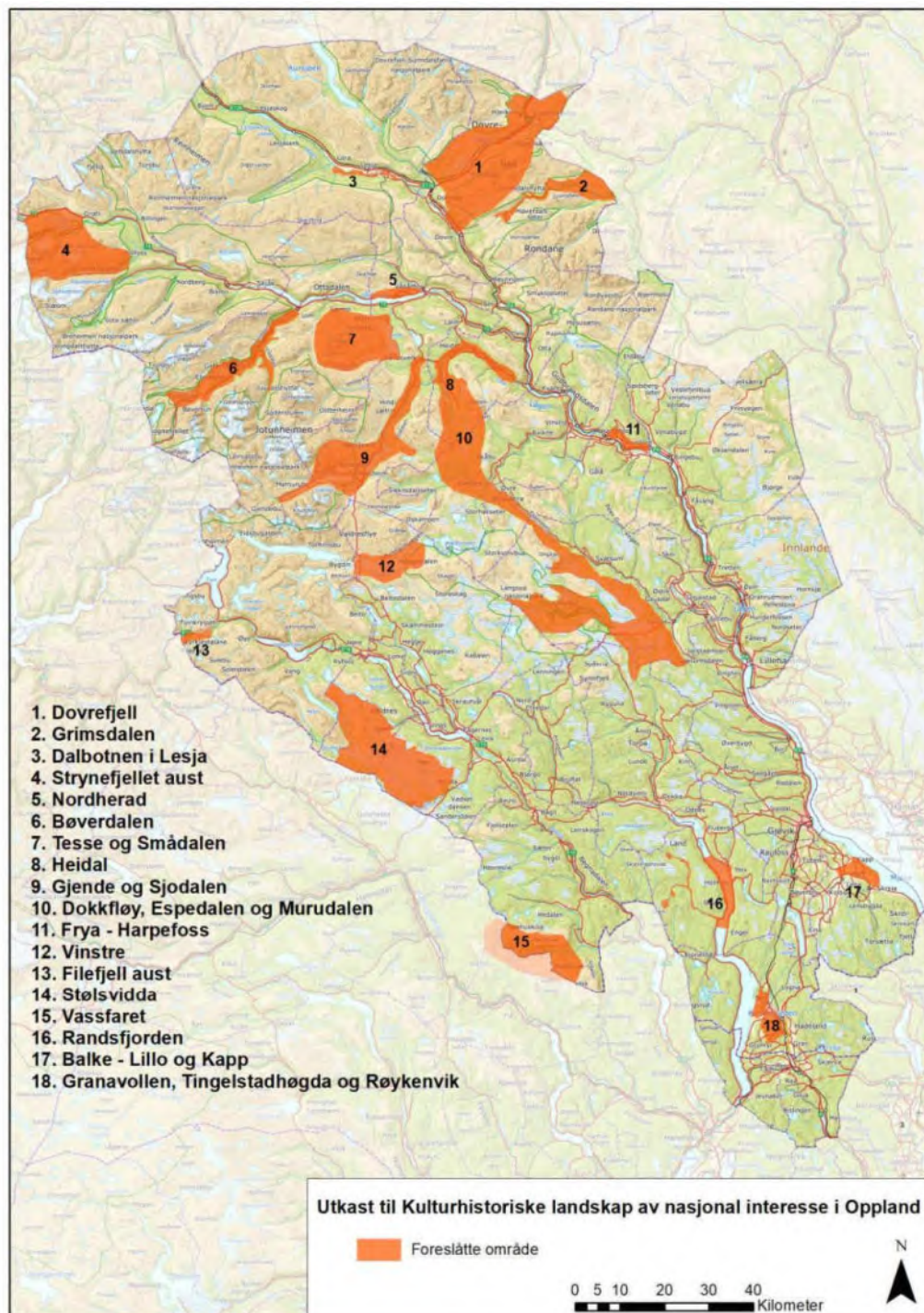
Dokumenter

04.05.2021: E-post fra Riksantikvaren – Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland – høring.

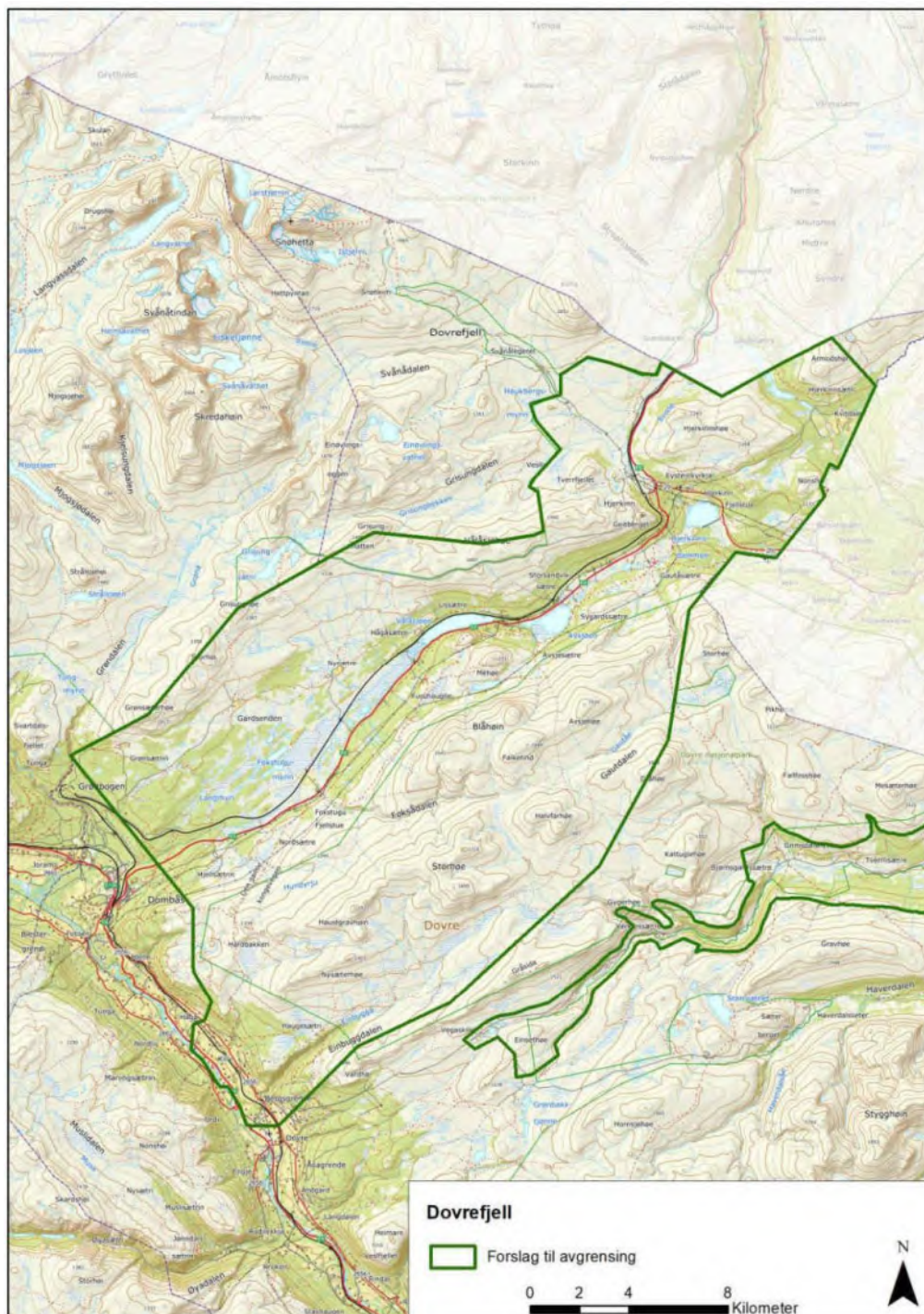
Saksopplysninger

Riksantikvaren har fått i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet å utarbeide et landsomfattende register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Oppdraget blir gjennomført i nært samarbeid med regional kulturminneforvaltning og berørte kommuner. Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse er landskap som det må tas særlige hensyn til i areal- og sektorplanleggingen. Målet er at kommunene og andre myndigheter i sin planlegging og forvaltning skal ta tilstrekkelig hensyn til kvalitetene i disse landskapene.

Riksantikvaren har i vedlegg til e-post 04.05.2021 sendt på høring forslag til 18 kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland (kart 1). Et av de kulturhistoriske landskapene som foreslås, er et område på Dovrefjell (kart 2).

Kart 1: Forslag til kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland

Kart 2: Forslag til kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse på Dovrefjell.

Vurdering

Kongsvoll, Drivdalen, Vårsstigen og Gamle Kongeveg i Trøndelag, ligger nord for det foreslåtte kulturhistoriske landskapet av nasjonal interesse på Dovrefjell, og bør bli en del av et tilsvarende kulturhistorisk landskap som henger sammen med det foreslåtte kulturhistoriske landskapet på Dovrefjell i Oppland.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til:

Riksantikvaren
Innlandet fylkeskommune
Dovre kommune

Rett utskrift
Hjerkin 04.08.2021
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Samlet saksframstilling

Arkivsaksnummer:	2021/3833-2	Saksbehandler:	Carl Severin Bjurstedt	Dato:	11.06.2021
------------------	-------------	----------------	------------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	21/2021	21.06.2021

Knutshø LVO - foreløpig høring - utbedring av sti opp Storskæra i Allmannberget - Oppdalstrappas venner

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre stiller ut fra foreliggende kunnskap seg positive til gjennomføring av Oppdalstrappa, det vil være naturlig å ta stien i LVO inn ved rullering av forvaltningsplanen. Styret forutsetter da at følgende blir løst:

1. Det må planlegges og iverksettes tiltak for å begrense slitasje og forsøpling langs stien i LVO.
2. Merking og skilting av stien i LVO må omsøkes.
3. Man må ha beredskap på å kunne sperre stien i korte perioder det måtte være mye villrein nær stien.

Nasjonalparkstyret ser det naturlig og ønskelig med verneområdeinformasjon i tilknytning til stien. Vi viser til hvordan dette er løst ved Tussheim i Lesja som et eksempel.

Nasjonalparkstyret er positivt til å bruke merkevaremalen for Norges nasjonalparker til informasjonsskilting langs stien, forutsatt at foregående punkter er løst. Styret vil tilrå Oppdal kommune å opprettholde status som nasjonalparkkommune for å kunne bruke merkevaren.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Foreløpig høring - Knutshø LVO - utbedring av sti opp Storskæra i Allmannberget - Oppdalstrappas venner
- 2 Oppdalstrappa_prosjektbeskrivelse

Andre dokumenter i saken

3. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
4. Forskrift for [Knutshø LVO...](#)
5. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
6. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
7. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
8. [Villreinens arealbruk i Knutshø...](#)
9. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger

Oppdalstrappas venner har bedt nasjonalparkstyret om en foreløpig uttalelse om prosjektet (vedlegg 1). Oppdalstrappa handler om å tilrettelegge den tidligere merkede stien opp framsida av Allmannberget med steintrapper, sikring og annen tilrettelegging. Selve prosjektet i den første fasen berører ikke verneområdene, men i og med at returen går ned normalveien vil de som tar turen følge sti gjennom Knutshø LVO ca. 1,8 km (enveis«kjørt»). Se prosjektbeskrivelse i vedlegg 2.

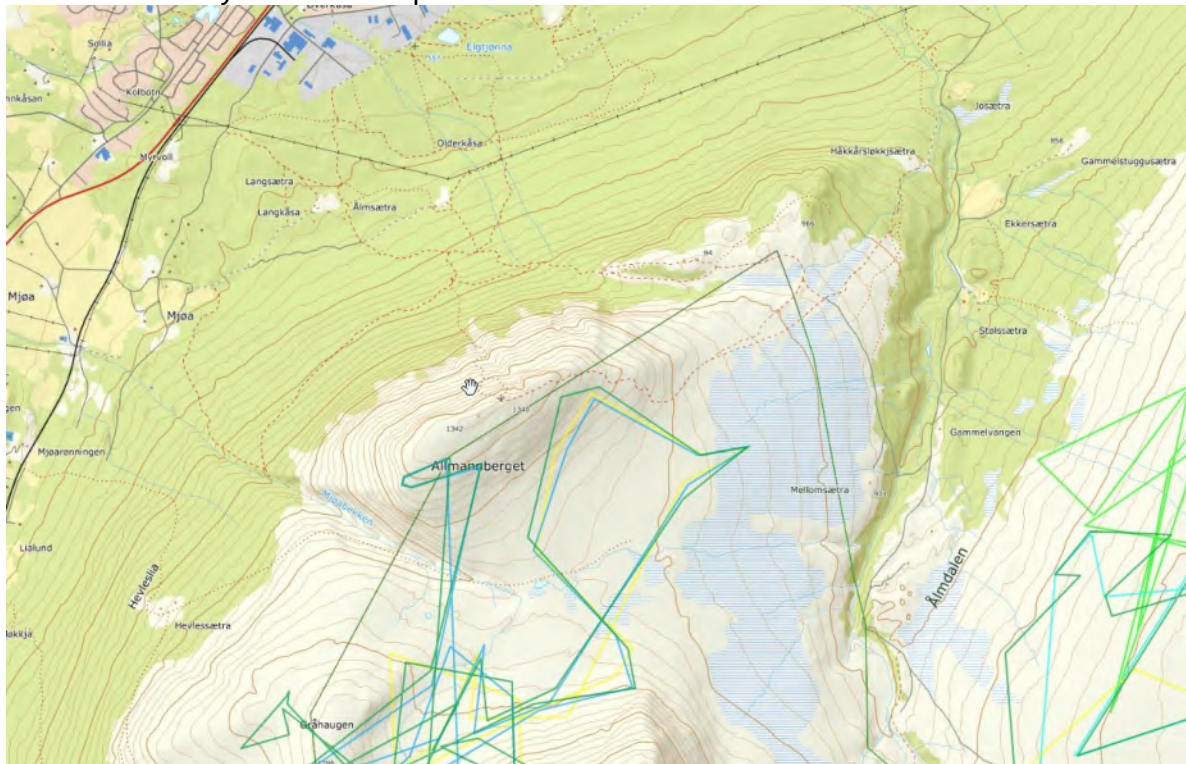
Returen følger eksisterende sti ned til Våtåhaugen, det er på denne delen den går i verneområdet – dette er strekningen 4 til 5 i kartet. Stien er noe preget av slitasje i dag, den er mye brukt og i tillegg trafikkeres den i ukjent omfang av de som har installasjoner i antennemasten på toppen med ATV, noe som også har medført slitasje. Dette er søknadspliktig, og ble etter mange år omsøkt og fikk dispensasjon på vilkår, men det er nesten ikke rapportert turer.

Ruten til Oppdalstrappa. Selve trappa blir mellom 3 og 4. Det er mellom 4 og 5 returstien går i Knutshø LVO.

Eventuelle tiltak på toppen vil komme ved 4 det vil si utenfor verneområdet. Forprosjektet sier ikke noe om forventet antall brukere, men erfaringsmessig er denne type tiltak svært populære og det må regnes med et stort antall brukere. Forprosjektet beskriver ingen tiltak på denne strekningen. Slitasjestyrken her varierer, øvre del er sand- og grus, noe berg, lenger ned er det

noen fuktigere partier. Stien går i Knutshø villreinområder, det er av og til rein her, men ikke så ofte – se kart med satellittdata for mai-september. Det er ikke kjent lokaliteter for sensitive arter som kan bli forstyrret av trafikk på stien.

Villreinposisjoner ved Allmannsberget mai – september. Det kan se ut som stien ned har en barriereeffekt, men dette er ikke statistisk signifikant – få dyr har besøkt området.

Reinheimen og Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalparker

Lesja – omkransa av nasjonalparker

Lesja – surrounded by national parks

Kartinformasjon
Map information

1. Hovedveier og ferjer	2. Informasjonsskilt	3. Informasjonsskilt	4. Informasjonsskilt
5. Informasjonsskilt	6. Informasjonsskilt	7. Informasjonsskilt	8. Informasjonsskilt
9. Informasjonsskilt	10. Informasjonsskilt	11. Informasjonsskilt	12. Informasjonsskilt
13. Informasjonsskilt	14. Informasjonsskilt	15. Informasjonsskilt	16. Informasjonsskilt
17. Informasjonsskilt	18. Informasjonsskilt	19. Informasjonsskilt	20. Informasjonsskilt
21. Informasjonsskilt	22. Informasjonsskilt	23. Informasjonsskilt	24. Informasjonsskilt
25. Informasjonsskilt	26. Informasjonsskilt	27. Informasjonsskilt	28. Informasjonsskilt
29. Informasjonsskilt	30. Informasjonsskilt	31. Informasjonsskilt	32. Informasjonsskilt
33. Informasjonsskilt	34. Informasjonsskilt	35. Informasjonsskilt	36. Informasjonsskilt
37. Informasjonsskilt	38. Informasjonsskilt	39. Informasjonsskilt	40. Informasjonsskilt
41. Informasjonsskilt	42. Informasjonsskilt	43. Informasjonsskilt	44. Informasjonsskilt
45. Informasjonsskilt	46. Informasjonsskilt	47. Informasjonsskilt	48. Informasjonsskilt
49. Informasjonsskilt	50. Informasjonsskilt	51. Informasjonsskilt	52. Informasjonsskilt
53. Informasjonsskilt	54. Informasjonsskilt	55. Informasjonsskilt	56. Informasjonsskilt
57. Informasjonsskilt	58. Informasjonsskilt	59. Informasjonsskilt	60. Informasjonsskilt
61. Informasjonsskilt	62. Informasjonsskilt	63. Informasjonsskilt	64. Informasjonsskilt
65. Informasjonsskilt	66. Informasjonsskilt	67. Informasjonsskilt	68. Informasjonsskilt
69. Informasjonsskilt	70. Informasjonsskilt	71. Informasjonsskilt	72. Informasjonsskilt
73. Informasjonsskilt	74. Informasjonsskilt	75. Informasjonsskilt	76. Informasjonsskilt
77. Informasjonsskilt	78. Informasjonsskilt	79. Informasjonsskilt	80. Informasjonsskilt
81. Informasjonsskilt	82. Informasjonsskilt	83. Informasjonsskilt	84. Informasjonsskilt
85. Informasjonsskilt	86. Informasjonsskilt	87. Informasjonsskilt	88. Informasjonsskilt
89. Informasjonsskilt	90. Informasjonsskilt	91. Informasjonsskilt	92. Informasjonsskilt
93. Informasjonsskilt	94. Informasjonsskilt	95. Informasjonsskilt	96. Informasjonsskilt
97. Informasjonsskilt	98. Informasjonsskilt	99. Informasjonsskilt	100. Informasjonsskilt

Langstrakte Lesja ligg midt mellom Reinheimen nasjonalpark i vest, og Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalpark i nord-aust.

Lesja is a vast area that lies midway between Reinheimen National Park in the west, and Dovrefjell-Sunddalsfjella National Park in the northeast.

Råd om ferdsel i vernesone:

- Vilrein er sårbar, særlig vinterstid og i kalde tider. Om du skulle møte på villrein, hold deg på avstand, og trekk deg unna i ro og tålmodighet.
- Ikke bruk bil eller annet kjøretøy i villreinområdene. Følg gjeldende regler og anbefalinger.
- Prøv å være rolig og tålmodig. Hvis du opplever at du blir forstyrret, prøv å holde deg på avstand og trekk deg unna i ro og tålmodighet.
- Flugler som har rødt og gult på bakken, er svært sårbar for lavvasshund. Det er generelt forbudt å gå inn i villreinområdene i april og mai, og det er forbudt å gå inn i villreinområdene i august og september.
- Vilrein er sårbar, særlig vinterstid og i kalde tider. Om du skulle møte på villrein, hold deg på avstand, og trekk deg unna i ro og tålmodighet.
- Ikke bruk bil eller annet kjøretøy i villreinområdene. Følg gjeldende regler og anbefalinger.
- Prøv å være rolig og tålmodig. Hvis du opplever at du blir forstyrret, prøv å holde deg på avstand og trekk deg unna i ro og tålmodighet.

Advice when visiting the protected area:

- Wild reindeer are vulnerable animals, especially during the winter and during the cold months. If you should meet wild reindeer, keep a safe distance and move slowly. Do not use your vehicle in the protected area.
- Do not use your vehicle in the protected area. Follow the rules and recommendations.
- Try to be calm and patient. If you feel disturbed, try to keep a safe distance and move slowly.
- Birds with red and yellow on the ground are very vulnerable to low water dogs. It is generally prohibited to enter the protected area in April and May, and it is prohibited to enter the protected area in August and September.
- Wild reindeer are vulnerable animals, especially during the winter and during the cold months. If you should meet wild reindeer, keep a safe distance and move slowly. Do not use your vehicle in the protected area.
- Do not use your vehicle in the protected area. Follow the rules and recommendations.
- Try to be calm and patient. If you feel disturbed, try to keep a safe distance and move slowly.

Reinheimen og Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalparker

Velkommen opp til Tussheim – sjå inn i villreinen sitt rike

Welcome to Tussheim viewpoint – take a peak into the realm of the wild reindeer

Både Reinheimen og Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalparker har vore leveområde til villrein i tusenvis av år. Områda har mange fellestrekk, men og sine særigenheiter.

Both Reinheimen and Dovrefjell-Sunddalsfjella National Parks have been wild reindeer habitats for thousands of years. The area has many common features, but also its distinctive characteristics.

Villreinstammen i Reinheimen har sitt leveområde i eit av dei siste store villreinområda i Europa. Villreinstammen på Dovrefjell er genetisk forskjellig frå annan norsk villrein, og er av den siste opphavlege vilje fjellreinen.

Blant dei rike dyre- og fuglevilt i nasjonalparkane finnes mellom andre jerv, fjellrev, kongeørn, jakttalk og rype. På Dovrefjell er det i tillegg moskus.

Kulturminne som fangstgraver, gamle buskassar og massefangstanlegg vitnar om ein tradisjonsrik fangstkultur i fjellområda. Rikt artsamngladd knytt til seterdritt, sløtt og beitebruk pregar også områda.

Landskapa i både områda strekker seg frå ville tinder i nord-vest, til rolige fjell i sør-aust. I begge områda er kontrastane mellom dei sør-austlege og nordvestlege landskapa store.

I nærleiken av nasjonalparkane er det mange flotte opplevingar og turar. Nærast frå her er Tussheimbusen frå Lesja sentrum, Trollstigen og Rampestreken i Rauma, og viewpoint SNOHETTA på Hjørkinn.

The habitat of the wild reindeer population in Reinheimen is in one of the last large wild reindeer areas in Europe. The wild reindeer population on Dovrefjell is genetically different from other Norwegian wild reindeer, and is the last original wild mountain reindeer population.

The national parks are rich in animal and bird life, and visitors may catch a glimpse of reindeer, Arctic foxes, golden eagles, gyrfalcons and ptarmigan. Dovrefjell is also home to musk deer.

Cultural heritage such as pitfall traps, old settlements and huge trapping sites are evidence of a traditional hunting culture in the surrounding mountainous areas. Rich biodiversity related to mountain farming, haymaking and pastoral grazing also characterise the area.

The landscape in both areas stretches from wild peaks in the northwest, to undulating mountain plateaus in the southeast. The contrast between the southwestern and northwestern landscapes are great in both areas.

There are many great experiences and trips in the vicinity of the national parks. From here, the nearest to Tussheimbusen from Lesja town centre, Trollstigen and Rampestreken in Rauma, and viewpoint SNOHETTA at Hjørkinn.

Fellesplakater for Reinheimen og Dovrefjell i Lesja, ved starten av stien til Tussheim (som man ser på plakaten til høyre). I Lesja er etablert en lignende, men mindre bratt, sti fra Lesja sentrum til utsiktshytta Tussheim. Her har vi sammen med Reinheimen nasjonalparkstyre etablert felles informasjon – fra Tussheim ser man inn i både Reinheimen nasjonalpark og Dovrefjell (dvs. Dalsida LVO).

Det er nasjonalparkinformasjon ved startpunktet (dvs. settes opp i nær framtid). Langs stien til Tussheim er informasjonsskilter lagd etter merkevaremalen for Norges nasjonalparker satt opp av kommunen. Lesja kommune er nasjonalparkkommune og har dermed anledning til å bruke malen. Også virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark kan søke om å bruke logoen i kommersiell sammenheng.

Skilting på vei opp til Tussheim, portalskilt ved Tussheim. Dobbeltsidig, den andre siden ønsker velkommen inn til Reinheimen. (Foten skal dekkes med stein eller jord.)

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Høringssaker behandles vanligvis av styret

Verneformål – forskrift

Formålet med Knutshø landskapsvernområde bevaring av høyfjellsområdet med villreinstammen i Knutshø, natur- og kulturlandskap med dyre- og planteliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Etter § 3.1.3 h) i forskriften for Knutshø kan nasjonalparkstyret gi tillatelse til «Opparbeiding og merking av nye turstier og løyper».

Forvaltningsplan

Merking av stier skal være i samsvar med forvaltningsplan. Den aktuelle stien er ikke vist i planen (den er heller ikke merket).

Naturmangfoldloven

Ikke relevant i en høring.

Presedens

Ikke aktuelt i en høring.

Vurdering

For nasjonalparkstyret er det kun stibiten i Knutshø LVO som vi kan sette vilkår for. Her bør vi prøve å sikre tiltak mot forsøpling og slitasje og sikre villreinhensyn. Det er sjelden det er villrein i noe antall nær stien, forvalter foreslår at styret ber om at man har beredskap for å stenge stien de få gangene dette skjer.

Videre bør styret foreslå at det etableres nasjonalparkinformasjon i tilknytning til stien, og at merking langs stien med fordel kan skje ved bruk av merkevaren slik det er gjort i Lesja / Tussheim, da i kommunens regi, forutsatt kommunen opprettholder sin status som nasjonalparkkommune.

Rett utskrift
Hjerkin 04.08.2021
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Samlet saksframstilling

Arkivsaksnummer:	2021/4004-8	Saksbehandler:	Lars Børve	Dato:	11.06.2021
------------------	-------------	----------------	------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	22/2021	21.06.2021

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) med bil og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil kan ha tilhenger og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Kommentar:

Dette blir dermed et endret vedtak i forhold til vedtaket i delegert sak 148-2021. Hvis statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet er uenig i det nye vedtaket, må de derfor klage på dette vedtaket. Det er dermed ikke nødvendig å oversende denne saken til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Dovrefjell nasjonalparkstyre diskuterte saken, og Kristin Langtjernet foreslo at styret ber om et møte med statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet om motorferdselsaker.

Forvalter (Bjurstedt) opplyste at flere forvaltere og styrer i Trøndelag har reagert på Statsforvalterens håndtering av tilsvarende saker, og at det fra flere er ønskelig med et møte, slik at det er sannsynlig det kan bli et møte der flere styrer deltar.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter

16.03.2021: Søknad fra Odd Brendryen, Dalholen, om transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.

- 30.03.2021: E-post fra Oppdal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.
- 20.04.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Oppdal kommune vedlagt brev med tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024. (Delegert sak nr. 148-2021.)
- 07.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Odd Brendryen 10.05.2021.)
- 13.05.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Statsforvalteren i Trøndelag – Oversending av kjørebøker fra Odd Brendryen for 2011-2018.
- 28.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedlagt brev: **Klage på delegert vedtak 148-2021 Knutshø landskapsvernområde – gitt dispensasjon - transport med bil til Fjellægret – 2021-2024 – Odd Brendryen**

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 28.05.2021 på vedtak i delegert sak 148-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 20.04.2021. I vedtaket fikk Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det ble gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Bilde 1: Setrene på Fjellægret. Bildet er tatt 21.09.2012.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger i delegert sak 148-2021

Odd Brendryen, Dalgardsvegen 148, 2584 Dalholen, søker 16.03.2021 om tillatelse til transport av utstyr, materialer, proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter (153/6) på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det dreier seg om transport av bl.a. snekkerutstyr, sager, paneler, beis, ny pipe, proviant og utstyr til jegere, sengetøy, gass og forbruksmateriell m.m. Odd Brendryen søker derfor om inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Kjøresporene går fra Såtålia / Setalsjølia i Oppdal kommune til Fjellægret i Tynset kommune. Odd Brendryen leier ut setra i reins- og rypejakta til flere forskjellige jaktlag. Utleie av setra er en del av næringsgrunnlaget på Odd Brendryens gårdsbruk på Dalholen i Folldal kommune. Odd Brendryen har tidligere hatt tillatelse til 8 turer i 2010 til transport av materialer. I 2011-2012 hadde han tillatelse til 7 turer pr. år til transport av materialer og 3 turer pr. år til transport av proviant og utstyr for jegere, dvs. 10 turer til sammen. I 2013-2016 har han hatt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) pr. år til transport av materialer, snekkerredskaper, proviant og utstyr for jegere fra 01.07. til 10.10. I 2017-2020 har han også hatt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) pr. år til transport av utstyr, materialer og proviant fra 01.06. til 20.10.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak 148-2021

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø (villreinområde), og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften.

Motorisert ferdsel er vanligvis ikke tillatt i Knutshø landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 5.1 og 5.2 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen jf. pkt. 5.3 e.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har retningslinjer for bl.a. motorferdsel på barmark. (s. 83-87):

- Transport til setrer som benyttes i primærnæring, kan utføres med eget kjøretøy.
- For behov som er årvisse, gis tillatelse / dispensasjon for normalt 4 år.
- Det legges opp til en restriktiv praksis. Kjøring utenom eksisterende kjørespor tillates ikke.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark i Knutshø landskapsvernområde (s. 86-87) går det fram:

Pkt. 5.3 e: Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.

I vedlegg 1 og kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen, går det fram at det er godkjent kjørespor mellom Setalsjølia og Fjellægret.

Kart 1: Utsnitt fra kartvedlegg 2 i Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i møte 07.12.2015, sak nr. 74-2015 (arkivsak nr. 2015/7095), delegert myndighet til forvalterne (jf. vedtektene pkt. 6.2) til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Vurderinger i delegert sak 148-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde til å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde, jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.3 e. Det samme gjelder også transport av proviant og utstyr for jegere i forbindelse med utleie av setra om høsten.

Det er en fordel at det er forholdsvis tørt når transportene utføres, slik at en unngår kjøreskader på sporene.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m., på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vedtak i delegert sak 148-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørelog skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren i Trøndelag v/ Inge Hafstad skriver i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.05.2021:

Det vises til telefonsamtale med nasjonalparkforvalter Lars Børve tidligere i dag, fredag den 7. mai 2021.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet varsler hermed om at følgende delegerte vedtak av nasjonalparkforvalteren vil bli påklaget av Statsforvalteren:

- Delegert vedtak nr. 148/2021 datert 20. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Odd Brendryen.
- Delegert vedtak nr. 152/2021 datert 26. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med traktor/ATV og bruk av el-sykkel inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen.

Begrunnelsen for klagene er i all hovedsak:

De to vedtakene er hjemlet i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3, punkt 5.3e som sier at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanens vedlegg 1 og kartvedlegg 2 går det fram at kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er godkjent kjørespor i henhold til forvaltningsplanen. Verneforskriftens § 3, punkt 5.3e sier at det kan gis, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det foreligger «særlig behov», som når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Selv da skal det foretas en selvstendig vurdering av om behovet kan dekkes på andre måter. Frakt av bagasje og utstyr mv. i forbindelse med utleie til jakt og fiske og materialer og utstyr til vedlikehold regnes ikke som et «særlig behov». Statsforvalteren er av den oppfatning at forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har mer liberale retningslinjer enn motorferdselslovgivningen når det gjelder barmarkskjøring, noe som er uheldig. Når nasjonalparkstyret vurderer søknader om barmarkskjøring må styret/forvalter ta stilling til om det foreligger «særlig behov», og om behovet kan dekkes på en annen måte. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften, som er tilfellet her, eller i naturmangfoldlovens § 48. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette i de to vedtakene som vi nå varsler klage på. Når det skal vurderes om det foreligger «særlig behov» må verneområdeforvaltningen minimum følge retningslinjene for motorferdselslovgivningen.

Den samme vurderingen skal kommunen gjøre når de vurderer søknadene opp mot motorferdselsloven og nasjonal forskrift. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkkommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Det skal foreligge «særlig behov» hvis det skal åpnes opp for barmarkskjøring. Vilårene for å kunne gi en tillatelse til barmarkskjøring etter NF § 6 skal derfor tolkes strengt, og vilårene for å gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriften og/eller § 48 i naturmangfoldloven skal, etter Statsforvalterens vurdering, vurderes minst like strengt. Det gis tillatelse til et forholdsvis stort antall turer, uten at søker har dokumentert behovet. Barmarkskjøringen bidrar til å opprettholde et eksisterende kjørespor, noe som påvirker verneverdiene negativt.

Statsforvalteren vil komme med mer utdypende klager på vedtakene i løpet av uke 19 eller 20.

E-posten fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021 med varslet om klage, ble videresendt til Odd Brendryen 10.05.2021.

Dovrefjell nasjonalparkstyre sendte i e-post til Statsforvalteren i Trøndelag 13.05.2021, kopi av kjørebøker fra Odd Brendryen for transport med bil til Fjellægret i 2011-2018. Kjørebøkene viser at Odd Brendryen har kjørt 5-10 turer til Gjellægret disse årene. Dovrefjell

nasjonalparkstyre har ikke mottatt eller gjenfunnet kjørebøker fra Odd Brendryen for transport med bil til Fjellægret i 2015, 2019 og 2020.

Opplysninger om klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til delegert vedtak i DS nr. 148-2021 (deres ref.2021/4004) av nasjonalparkforvalter for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert den 20. april 2021. I nevnte vedtak gis Odd Brendryen tillatelse til inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Tillatelsen gjelder for barmarks-sesongene 2021-2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av utstyr, materialer m.m., samt proviant og utstyr i forbindelse med utleie til jegere. Det vises også til Statsforvalterens varsel om klage i e-post datert 7. mai 2021.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på delegert vedtak nr. 148-2021 i sak 2021/4004 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret. Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn ved barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring. Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie strider også mot forvaltningsplanen som sier at det ikke skal gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet. Med bakgrunn i dette er det ikke grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn. Det skal ikke innvilges turer for transport av varer, utstyr og proviant i forbindelse med utleie.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villrein i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø. Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier følgende om barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde; *Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveg/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis det ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis dispensasjon til*

nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.

Odd Brendryen leier ut setra i forbindelse med reins- og rypejakt til forskjellige jaktlag, og utleie av setra er en del av næringsgrunnlaget på Brendryens gårdsbruk på Dalholen i Folldal kommune. Det går ikke frem av saksopplysningene om setra drives i landbruksnæring eller ikke. Hvis Fjellægret hadde vært ei seter med aktiv jordbruksdrift hadde motorferdselen på kjøresporet vært direkte hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.2 bokstav d. Forvaltningsplanen sier at det ikke er fullseterbruk på noen av de 15 setrene i Tynset kommune sin del av Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalteren legger derfor til grunn at Odd Brendryen sin seter på Fjellægret ikke drives i landbruksnæring, jf. næringsoppgave, men at bygningene på setra benyttes som fritidsbygning i kombinasjon med utleie i forbindelse med jakt og fiske. Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie strider dermed mot forvaltningsplanen som sier at det **ikke skal gis** tillatelse til transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.

Retningslinjene for motorferdsel i forvaltningsplanen sier om «Valg av transportform og årstid» (6.6.2) at «Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes.

b) Der det er kjørespor (tillatelse kreves), skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong».

Retningslinjene for motorferdsel på barmark (6.6.4) slår fast at:

«Felles for alle områdene er at det legges opp til en svært restriktiv praksis».

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell er relativt gammel, fra 2006. Siden forvaltningsplanen ble godkjent er det kommet både endringer i motorferdselregelverket og ny kunnskap om villreinen. NINA sine arealbrukskart for villrein fra 2012 viser at Fjellægret er et helårsbeite for villreinen, men kjøretraseen inn til Fjellægret går helt inn til østgrensen for kalvingsområdet. Dette tilsier en grundig vurdering av omfanget av tillatelser til motorisert ferdsel generelt, og særlig på barmark. I dispensasjonen som nå er gitt er det ikke foretatt en vurdering av behovet for kjøring, utover det søker selv har oppgitt. 10 turer pr. år i 4 år gir totalt 40 turer for å frakte utstyr og materiell til vedlikehold og utleie. Dette synes unødvendig høyt. I tillegg er det gitt dispensasjon for barmarkskjøring til en annen eier av fritidsbygninger på Fjellægret, noe som forsterker den samlede belastningen på området.

Som grunnlag for å innvilge dispensasjonen er det heller ikke gjennomført en avveining mellom transport på barmark eller snø, jf. retningslinjene i forvaltningsplanen. I tillegg er konsekvensene for naturmangfoldet, særlig villreinen, kun summarisk vurdert. Å tillate i alt 40 turer over fire år med motorisert ferdsel på barmark for transport av utstyr og materiell til vedlikehold og utstyr og proviant i forbindelse med utleie, vil åpne for en praksis som samla sett kan påvirke verneverdiene negativt, jfr. naturmangfoldloven §10. Det finnes mange setre og mange gamle kjørespor som er definert i forvaltningsplanen, slik at den samlede belastningen i forhold til barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell, herunder Knutshø landskapsvernområde vil bli vesentlig, noe som strider mot formålet med vernet og vil virke negativt på verneverdiene. Det er ingen tvil om at dagens forvaltningspraksis med omfattende barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell har skapt en presedens der det forventes å få innvilget søknader om barmarkskjøring uavhengig av vurderinger om behovet er til stede, og om behovet kan dekkes på andre måter.

Etter Statsforvalterens vurdering er retningslinjene for barmarkskjøring i forvaltningsplanen mer liberale enn hva motorferdselslovgivningen åpner opp for. Dette gjenspeiler seg i en forvaltningspraksis som har fått utviklet seg over tid. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkkommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter nasjonal forskrift § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til

jakt og fiske». Fjellægerveien er definert som et kjørespor, ikke traktorvei, og søker må dokumentere «særlige behov» for barmarkskjøringen. Barmarkskjøring i forbindelse med utleie av hytter/husvære til jakt og fiske er ikke et slikt «særlig behov» som gir grunnlag for en tillatelse til barmarkskjøring, verken etter motorferdsel-lovgivningen eller etter verneforskriften. Det er uheldig at det over tid har utviklet seg en forvaltningspraksis i Knutshø landskapsvernområde som strider mot motorferdselslovgivningen.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i 2020 et eget oppdrag fra Miljødirektoratet på motorferdsel. Dette oppdraget går på å fokusere på veiledning ifm. barmarkskjøring. Statsforvalteren har i den sammenheng kartlagt kommunenes praksis på barmark og kommet frem til at praksisen flere steder ligger langt utenfor hva regelverket åpner for. Samtidig ser vi at verneforskrifter og forvaltningspraksisen i verneområder ofte er mer liberal enn det den nasjonale lovgivningen på motorferdsel er. Det er ønskelig at forvaltningspraksisen når det eventuelt skal gis dispensasjoner fra verneforskriften for barmarkskjøring i fremtiden, nivelleres opp mot motorferdselslovgivningen. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Dette vil også være i tråd med de strenge vilkårene motorferdsel-lovgivningen krever for å gi tillatelse etter nasjonal forskrift § 6. Forvaltningspraksisen for saker som behandles etter verneforskriftene bør ikke være mer liberal enn motorferdselloven og nasjonal forskrift. Det transportbehovet som skisseres i søknad og delegert vedtak skal i utgangspunktet dekkes med snøscooter vinterstid på snødekt mark, eventuelt med helikopter. Verneforskriftens § 3, punkt 5.1 viser til at motorferdsel på land og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 3, punkt 5.2 hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 3, punkt 5.3 sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder barmarkskjøring langs kjørespor er det åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad i forbindelse med nødvendig transport til setrer på kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Verneforskriften sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det, som tidligere nevnt, kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Miljødirektoratet har i en klageavgjørelse datert 11. mai 2021 om barmarkskjøring inn til hytte ved Snøfjellstjønnevegen i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark stadfestet nasjonalparkstyrets vedtak om å gi tillatelse til inntil to turer for ordinær transport av utstyr inn til egen hytte ved Snøfjellstjønnevegen. Begrunnelsen til direktoratet var at vedtaket var i tråd med forvaltningsplanen, og at den aktuelle kjøringen på barmark er regulert i verneforskriften for nasjonalparken. Miljødirektoratet tok ikke stilling til om barmarkskjøringen var mer liberal enn hva motorferdsellovgivningen åpner opp for. Direktoratet peker på at dette er forhold som må vurderes i en fremtidig revisjon av verneforskriftene og forvaltningsplanen. Selv om klageavgjørelsen har flere likhetstrekk med denne saken, ønsker statsforvalteren å påpeke følgende ulikheter:

- **Forvaltningsplanen sier at det ikke skal gis tillatelse til barmarkskjøring i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.**
- **Forvaltningsplanen har ikke definert antall turer med barmarkskjøring det kan gis tillatelse til i Knutshø LVO. Forvaltningsplanen sier at det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveger/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Når antall turer ikke er definert i forvaltningsplanen skal hver enkelt søknad behøvsprøves i større utstrekning enn når antall turer er definert, jf. retningslinjene om barmarkskjøring på Snøfjellstjønnevegen.**
- **For Snøfjellstjønnevegen er barmarkskjøringen knyttet opp mot ordinær transport inn til private hytter, mens for Knutshø LVO sier forvaltningsplanen at det kan tillates barmarkskjøring inn til setre.**

Forvaltningsplanen sier ingenting om at setre må være i aktiv landbruksdrift eller ikke for at det skal gis tillatelse.

Nasjonalparkforvalter og/eller styret skal alltid vurdere om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette når vedtaket ble fattet. Det kommer ikke frem noe i saken som tilsier at det skulle være noen særlige grunner eller forhold som tilsier at transporten ikke kan skje på vinterstid, eller med helikopter. Vilkårene for å kunne gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e skal vurderes minst like strengt som vilkårene for å gi en dispensasjon etter § 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (NF). Statsforvalterne er klar over at vedtaket er en videreføring av en forvaltningspraksis som Dovrefjell nasjonalparkstyre har praktisert over flere år. Når Statsforvalterne allikevel velger å klage på vedtaket er det fordi det, etter vår vurdering, har etablert seg en uheldig forvaltningspraksis der søkere automatisk får tillatelse til barmarkskjøring uavhengig av om søker har et reelt behov eller ikke, samt at nasjonalparkstyret/forvalter unnlater å vurdere om behovet kan dekkes på andre måter og til andre årstider. Etter Statsforvalternes vurdering er det ikke grunnlag for å gi tillatelse til inntil 10 (ti) turer med bruk av bil inn til Fjellægret med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e.

Statsforvalterenes konklusjon

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie av husvære på seter i aktiv drift, jf. næringsoppgave, strider mot forvaltningsplanen som sier at det **ikke skal gis** tillatelse til barmarkskjøring for transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.
- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.
- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjøresporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.

Tilleggsopplysninger

Saksbehandler videresendte klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet til Odd Brendryen 07.06.2021, og snakket med Odd Brendryen på telefon 10.06.2021.

Odd Brendryen opplyste at hver seter på Fjellægret har egne eiendomsteiger og egen jaktrett, og seter- og utmarkseiendommene er med i Leiran / Laggia utmarkslag. Utleie av jaktrett og seterhusene i forbindelse med jakt, er utmarksnæring i tilknytning til gårdsbruket hans på Dalholen i Folldal kommune, og er dermed en del av landbruksnæringen på gården.

En seter har vanligvis forholdsvis store bygninger i forhold til en vanlig jakt- og fiskebu, og større behov for vedlikehold.

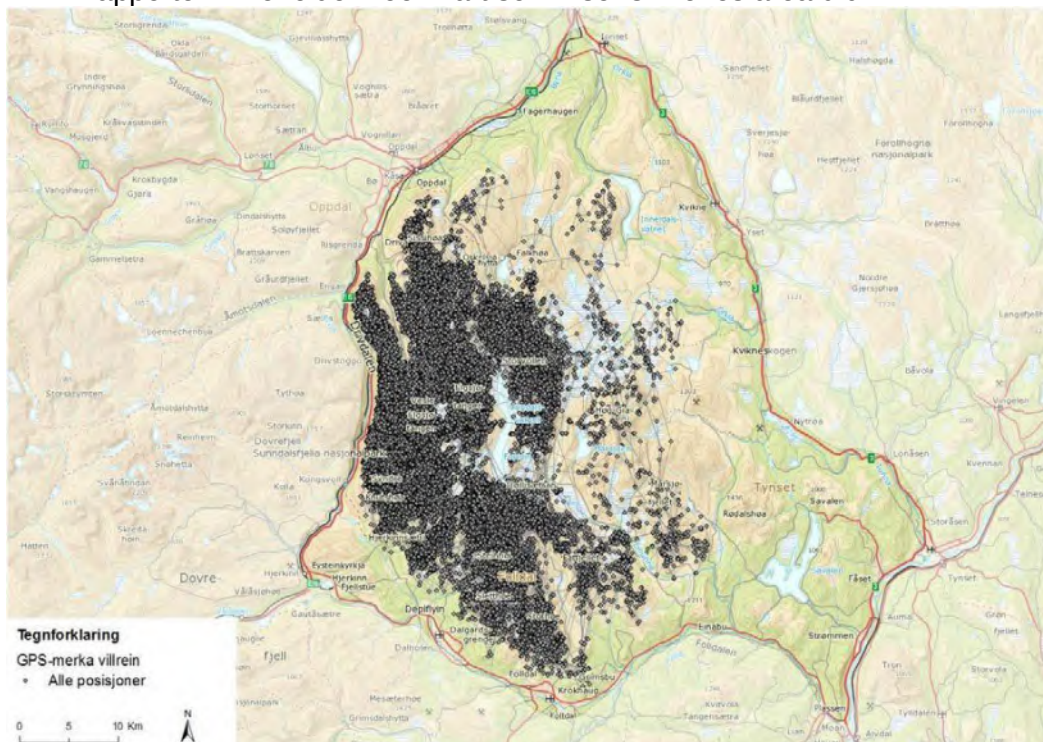
Odd Brendryen opplyste også i samtalen 09.06.2021, at det ikke er hensiktsmessig å kjøre inn materialer om vinteren og lagre materialene fram til sommeren pga. fare for at materialene kan bli ødelagt av fukt. Han kan heller ikke kjøre inn snekkerredskaper og -verktøy til setra om vinteren for bruk om sommeren, og la dette stå på setra fram til neste vinter for nedkjøring, fordi han bruker snekkerredskapene og -verktøyet resten av året i yrket han har som snekker.

Odd Brendryen opplyste også at han kan prøve å greie seg med inntil 6 turer (tur-retur) med bil til setra på Fjellægret i året i 2021-2024, men må da i tillegg ha muligheten til å sykle med el-sykel med vogn / tilhenger inntil 10 turer til setra i året.

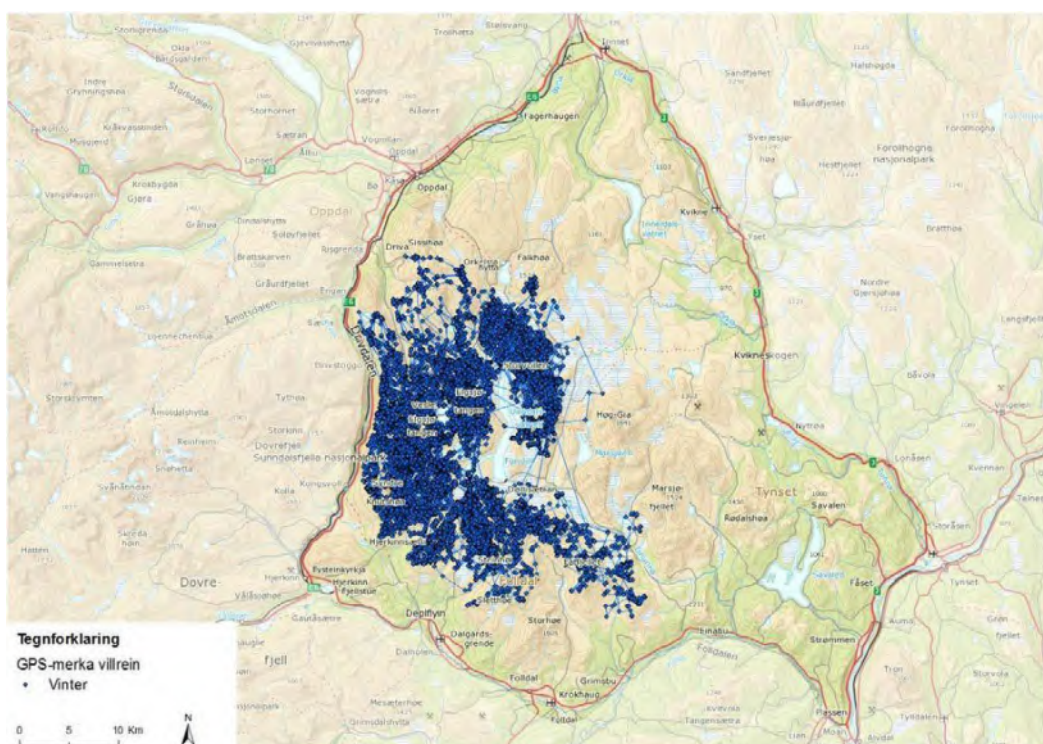
Prosjektet Villreinens arealbruk i Knutshømrådet

Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartla villreinens arealbruk i Knutshømrådet ved hjelp av GPS-teknologi i 2010-2013. Noen simler ble utstyrt med GPS-sendere, og resultatene fra kartleggingen ble i 2015 rapportert i NINA Rapport 1019 Villreinens arealbruk i Knutshø.

NINA-rapporten inneholder noen kart som viser simlenes arealbruk:

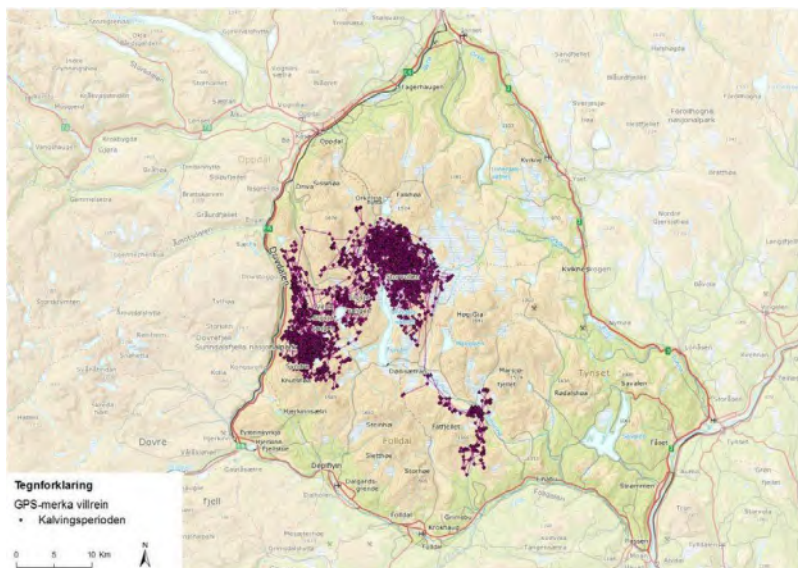

Kart 1. Alle GPS-posisjoner gjennom hele året i prosjektperioden.

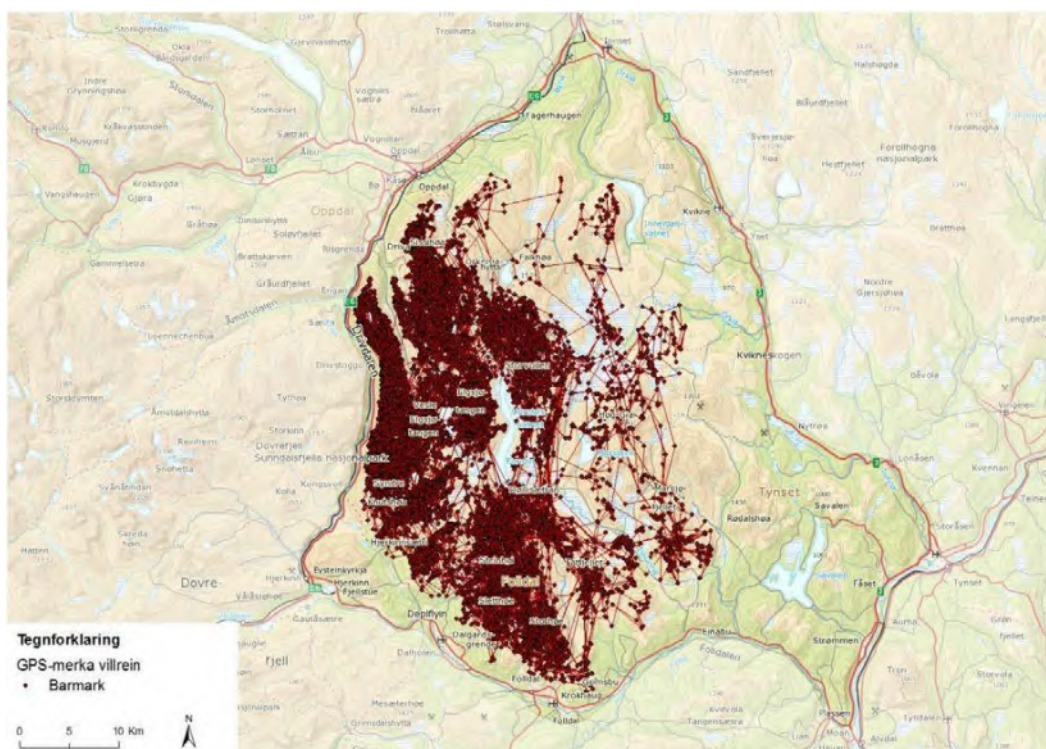

Kart 2: Alle GPS-posisjoner i vintersesongen i prosjektperioden.

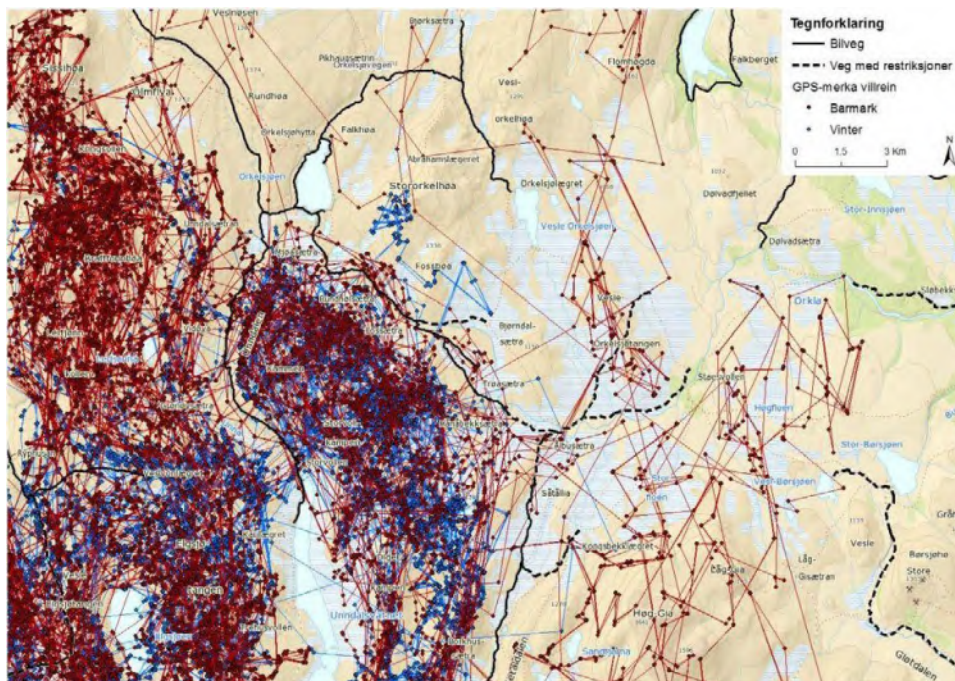
I NINA Rapport 1019 Villreinsens arealbruk i Knutshø, går det (s. 52) fram at villreinen i Knutshø villreinområde i lengre tid har hatt fast kalvingsland i områdene nordøst for Fundin, rundt Hånåbekktangen – Digerkammen.

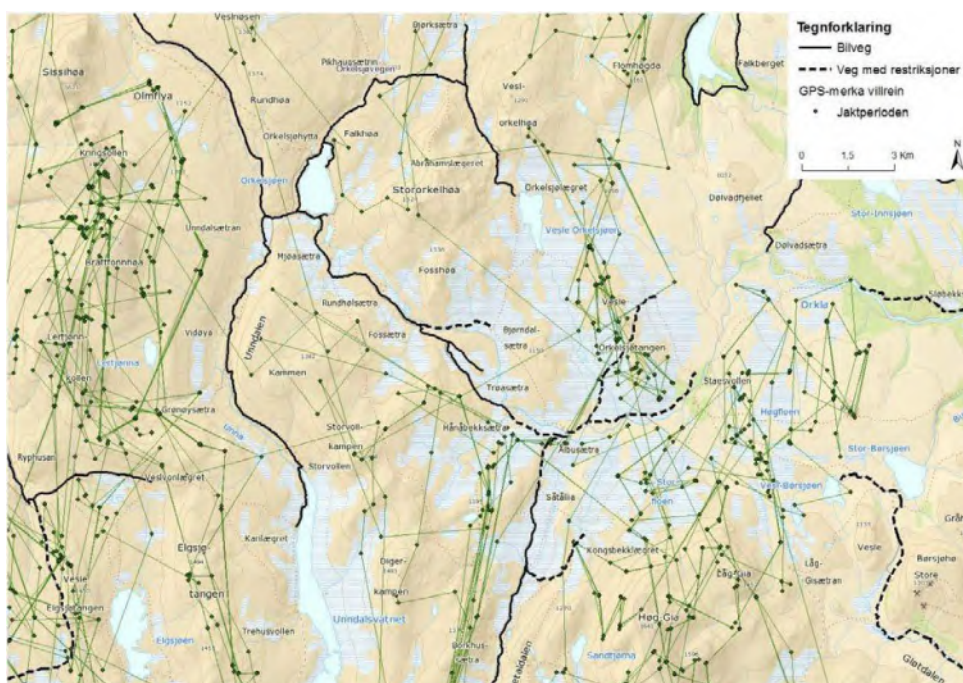
Kart 3. Alle GPS-posisjoner under kalvinga i prosjektperioden.

Kart 4. Alle GPS-posisjoner i barmarksesongen (1. mai til 1. november) i prosjektperioden.

Kart 5. Oversikt over alle GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen.

Kart 6. Oversikt over GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen under reinsjakt.

Det var stort sett bare i reinsjakt at det var GPS-lokaliseringer av simler øst for Orkelsjøen og Setaldalen i 2010-2013.

Rovfugler

Det er registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15. juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 148-2021.

I tillegg kommer:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre av 13. august 2015.

I forvaltningslovens regler om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre går det fram at fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyre, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

Forøvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang.

I vedtektene står det også: I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalterens tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme fram i vedtaket.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet og vurderinger

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kan derfor behandle klagen.

Vurderinger og kommentarer i forhold til villrein

Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Årsaker til at villreinen i Knutshø villreinområde stort sett bare bruker den vestlige delen av området, er uklart.

Noen turer med bil og el-sykel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Kalvingsområdet til villreinen i Knutshø villreinområde har i lengre tid vært i områdene nordøst for Fundin rundt Hånåbekktangen og Digerkammen. Kjøreruta for snøskuter i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren når kalvinga nærmer seg, er det en fordel at det foregår lite transporter til Fjellægret med snøskuter, og at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor.

Vurderinger i forhold til rovfugler

På grunn av hensynet til sårbare hekkelokalteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen, er det en fordel å begrense bruk av snøskuter i den sensitive perioden fra 1. februar til 15.juli.

Vurderinger og kommentarer til transport på barmark eller vinterføre

I forvaltningsplanen (s. 83) går det fram at det er det er den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser som skal benyttes, og der det er kjørespor (tillatelse kreves) skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark og snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstigste transportform og sesong. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan ut fra hensynet til verneverdiene henvise transport til vinterføre der transport på barmark kan påregnes å gi terrengskader.

Det er derfor nærliggende å vurdere transport med snøskuter om vinteren, men transport med snøskuter er langt både fra Dalholen og Oppdal, og kjørerutene som kan brukes går gjennom eller nær områder hvor det kan være villrein om vinteren, spesielt på slutten av vinteren når kalvingstiden nærmer seg.

Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Dette er godt dokumentert kunnskap, og det foretas derfor vanligvis ikke en avveining mellom transport på barmark eller snø i de fleste sakene som dreier seg om transport på barmark i dette området.

Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren.

På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige behov» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Bilvegen i Setaldalen til Setalsjølia er åpen for fri ferdsel om sommeren og høsten mot betaling av bomavgift. Det er en del trafikk på denne vegen i sommerhalvåret, og det er nødvendig å bruke denne vegen i forbindelse med transport til Fjellægret om sommeren og høsten.

På barmark foregår transportene mellom Setalsjølia og Fjellægret på etablerte kjørespor. Det er lite sannsynlig at det vil bli skader på terrenget og vegetasjonen utenfor de nåværende kjøresporene til Fjellægret.

Kjøring med bil gir sannsynligvis mindre skader på kjøresporene enn traktor.

Behovene for transport til setra på Fjellægret er bl.a. knyttet til vedlikehold av seterhus, og det er derfor også hensiktsmessig at transportene foregår om sommeren og høsten.

Vurdering i forhold til kulturlandskap

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er bl.a. å ta vare på kulturlandskapet og tilhørende kulturmiljø. Setrene i Knutshø landskapsvernområde er en del av kulturlandskapet og kulturmiljøet, og det er derfor en fordel i forhold til verneformålet at seterhusene blir tatt godt vare på og vedlikeholdt.

Vurdering i forhold til landbruksnæring

Utleie av jaktrett og utleie av seterhus i forbindelse med utleie av jaktrett, er utmarksnæring. Begrepet landbruksnæring omfatter også utmarksnæring.

I forvaltningsplanen (s. 86) står det at «For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske».

Odd Brendryen driver med utleie av jaktrett og utleie av seterhusene i forbindelse med jakt. Dette er utmarksnæring i tilknytning til gårdsbruket hans på Dalholen i Follidal kommune, og er dermed en del av landbruksnæringen på gården. Det er derfor grunnlag i forvaltningsplanen å gi tillatelse til transport til setra på Fjellægret i forbindelse med utleie av setra til jakt.

Vurdering og kommentarer til behov for antall turer

Det er vanskelig på forhånd å beregne eller fastsette hvor mange turer transport med bil og tilhenger og el-sykkel med vogn / tilhenger det er behov for i forbindelse med vedlikehold av seterhus og utleie av seterhus. Hvis det f.eks. er nødvendig å kjøre to biler, regnes det som to turer osv.

Det er forskjell på størrelsen på biler og tilhengere, og mengden materialer, utstyr og redskaper varierer både i vekt og volum. Det er derfor vanligvis søkeren som har best forutsetninger for å vurdere hvor mange turer det er behov for, bl.a. hvor mye materialer og utstyr det dreier seg om. Det ble derfor gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) til Odd Brendryen i delegert sak nr. 148-2021.

Været i fjellet har også innvirkning på hvor mye og hva slags arbeid det er mulig å få utført, hvor lang tid det tar, og hvor mange turer det blir behov for. Kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er forholdsvis langt og tidkrevende å kjøre, og erfaring lokalt viser at det i praksis vanligvis ikke blir kjørt mer enn det er behov for.

Vurdering bruk av el-sykkel

Bruk av el-sykkel gjør at en bruker kortere tid enn når en bruker vanlig sykkel eller går. Det betyr at sannsynligheten for å treffe på villrein langs kjøresporet blir mindre pga. kortere oppholdstid. Sykkel legger også igjen mindre lukt på bakken i forhold til å gå, og reduserer muligheten til at villreinen reagerer på lukt fra mennesker når den skal krysse kjøresporet.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra

grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Folldal kommune
- Oppdal kommune
- Tynset kommune
- Oppdal Bygdeallmenning
- Kvikne utmarksråd
- Odd Brendryen, Dalholen

Rett utskrift
Hjerkin 04.08.2021
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2019/10628-15

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 08.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	23/2021	21.06.2021

Klage på tillatelse for transport for hytte ved Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre tar klagen fra Gro Gøransson Myran til følge, ved at det gir Gro Gøransson Myran dispensasjon til inntil samme antall turer per barmarkssesong fra Snøfjellstjønnvegen 704 langs eksisterende spor etter kjøring fram til nærmeste punkt ved søkers hytte nr. 825 som hun får tillatelse til etter verneforskriften fram til nr. 704.
2. Dispensasjonen er personlig og kan kun nyttes når Gro Gøransson Myran er fører eller passasjer.
3. Dovrefjell nasjonalparkstyre vil i framtiden ikke innvilge andre dispensasjoner for bevegelse hemmede inn til hytter innenfor enden av godkjent kjørespor. Vedtaket i denne saken er knyttet til at Myran har hatt tilsvarende dispensasjon i en årrekke.
4. Vedtaket er gjort etter naturmangfoldloven § 48.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Forslag til nytt pkt. 3 fra Ståle Refstie:

Denne saken danner ikke presedens for framtidige søknader om dispensasjon.

Vedtak

Som innstillingen, med nytt pkt. 3 fra Ståle Refstie
- enstemmig.

Vedtaket blir dermed slik:

5. Dovrefjell nasjonalparkstyre tar klagen fra Gro Gøransson Myran til følge, ved at det gir Gro Gøransson Myran dispensasjon til inntil samme antall turer per barmarkssesong fra Snøfjellstjønnvegen 704 langs eksisterende spor etter kjøring fram til nærmeste punkt ved søkers hytte nr. 825 som hun får tillatelse til etter verneforskriften fram til nr. 704.
6. Dispensasjonen er personlig og kan kun nyttes når Gro Gøransson Myran er fører eller passasjer.
7. Denne saken danner ikke presedens for framtidige søknader om dispensasjon.
8. Vedtaket er gjort etter naturmangfoldloven § 48.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Klage på dispensasjon 2021 - 2022 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Bil og traktor - Transport for hytte Snøfjellstjønnevegen 825 Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran og Hans Gunder Myran
- 2 DLG 158/2021 - Tillatelse 2021 - 2022 - Bil og traktor - Transport for eier av hytte Snøfjellstjønnevegen 825, Tverrfjellet

Øvrige saksdokumenter

– se vedlegg 2 der de ligger som aktive lenker.

I tillegg kommer [forvaltningslovens kapittel VI](#) om klage og omgjøring.

Saksopplysninger

Klagen oppfyller kravene i FVL § 32 og er rettidig framsatt og adressert, klager har klagerett. Klagen (vedlegg 1) gjelder vedtak i delegert sak 158/2021 (vedlegg 2). Klager fikk her 2+3 turer inn til «Fagerhaugbua» Snøfjellstjønnevegen 704 der godkjent kjørespor slutter. Tillatelsen er gitt etter forskriften for nasjonalparken § 9 3. ledd b) for de to turene i tråd med forvaltningsplanen. De tre turene i tillegg gjelder Gro Gøransson Myran ut fra dokumentert bevegelseshemming. Dispensasjon til disse er gitt etter naturmangfoldloven § 48. Bevegelseshemmingen er dokumentert ved legeattest i tidligere søknadsrunder og av en slik art at det ikke er krevd ny attest ved senere søknader – tilstanden er åpenbart kronisk og ikke aldersrelatert.

Søknaden gjaldt kjøring helt inn til Tverrfjellet ved søkers hytte Snøfjellstjønnevegen 825. Klager opplyser per telefon at hun ikke er i stand til å gå fra enden av kjøresporet til hytta (ca. 1,3 km). Ut fra direktoratets brev av 7.5.2021 (dokument 9 i vedlegg 2 – lenke) og tidligere korrespondanse kan det ikke gis tillatelse etter verneforskriften videre inn til Tverrfjellet. Direktoratet har nå i presisert at det heller ikke kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 som tidligere, men at det «*bare helt unntaksvis kan gis dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 på denne strekningen.*» Direktoratet legger vekt på at det i en nasjonalpark ikke skal skje noen varig påvirkning av naturmiljø og at fortsatt kjøring til Tverrfjellet trolig vil forsterke etablerte skader og vedlikeholde kjøreskadene slik at de ikke får leges over tid. Direktoratet har i brevet ingen signaler om hvordan «*helt unntaksvis*» skal forstås og hvilke unntak det kan være akseptabelt å gi dispensasjon for.

Klagen er begrunnet med at klagers situasjon med bevegelseshemming og mangeårig dispensasjon grunngitt i dette bør komme inn under begrepet «*helt unntaksvis*».

Klager skriver de har fått 5 ekstraturer. Det er gitt 5 turer totalt, av disse 3 ekstra begrunnet i funksjonshemming.

Styret (underinstansen, jf. FVL) kan ta klagen helt til følge, den går da ikke videre til klageinstansen (Miljødirektoratet). Dette blir et nytt vedtak, som i tilfelle også kan påklages av noen med rettslig klageinteresse.

Videre kan styret avvise klagen helt eller delvis, den går da videre til direktoratet for sluttbehandling. Direktoratets vedtak er i tilfelle endelig.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Klagesaker skal alltid avgjøres i styret.

Verneformål – forskrift

Se vedlegg 2.

Forvaltningsplan

Se vedlegg 2.

Naturmangfoldloven

Se vedlegg 2.

Presedens

Søker har tidligere fått tillatelse videre etter spor til Tverrfjellet, til så nært hytta som mulig. Hytta ligger 30 m fra sporet. I og med utfallet av direktoratets behandling av forslaget til delrevisjon av forvaltningsplan, kan ikke tidligere presedens legges til grunn.

Vurdering

Spørsmålet i saken dreier seg om forståelsen av «*helt unntaksvis*» og hvordan dette skal tolkes for transport av bevegelseshemmet som har hatt tillatelse til kjøring her tidligere.

De tre turene per år vil, om de innvilges, bidra til å forsterke etablerte skader og vedlikeholde kjøreskadene slik at de ikke får leges over tid, om enn i mindre grad enn da det var sju hytteiere som fikk dispensasjon til å kjøre her. Klager er født i 1952. Det vil uansett, sett i et forvaltningsperspektiv på 2-300 år, ikke være så lang tid som kjøring vil være aktuelt.

Saken gjelder en dispensasjon som har vært gitt en god del år allerede og det vil være begrenset hvor mange år tiltaket vil være aktuelt. Forvalter foreslår at styret ser på dette som et tilfelle som kommer inn under begrepet «*helt unntaksvis*» og samtidig presiserer at det ikke vil bli aktuelt å gi nye tilsvarende tillatelser inn til Tverrfjellet.

Forvalter mener at dispensasjon vil være i svært begrenset motstrid til bestemmelsen i NML § 48 om at vedtak etter denne ikke må stride «*mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*». Dette vurdert ut fra at tiltaket er av svært stor viktighet for søker og vil utsette gjengroing / tilheling av sporene til Tverrfjellet i begrenset grad og tid.

I forhold til saksbehandlingsreglene i NML er kunnskapsgrunnlaget (§8) godt slik at føre-varvurderinger (§ 9) ikke er aktuelt. Presisering av at nye tilsvarende dispensasjoner ikke vil bli gitt gjør at samlet belastning (§10) blir begrenset, § 11 vurderes uaktuell (fanges opp av standard vilkår om utbedring av skader i kjørebevis) og ut fra resultat av tidligere praksis, sporets tilstand og at tiltaket vil avsluttes vurderes tiltaket som miljøforsvarlig (§ 12).

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/4476-7

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	24/2021	21.06.2021

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med traktor, ATV og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil, traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det gis tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) i året med bil, traktor eller ATV, og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil, traktor og ATV kan ha tilhenger, og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Kommentar:

Dette blir dermed et endret vedtak i forhold til vedtaket i delegert sak 152-2021. Hvis Fylkesmannen i Innlandet og Fylkesmannen i Trøndelag er uenig i det nye vedtaket, må de derfor klage på dette vedtaket. Det er dermed ikke nødvendig å oversende denne saken til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Dovrefjell nasjonalparkstyre diskuterte saken, og Kristin Langtjernet foreslo at styret ber om et møte med statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet om motorferdselsaker.

Forvalter (Bjurstedt) opplyste at flere forvaltere og styrer i Trøndelag har reagert på Statsforvalterens håndtering av tilsvarende saker, og at det fra flere er ønskelig med et møte, slik at det er sannsynlig det kan bli et møte der flere styrer deltar.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter

- 09.04.2021: Søknad fra Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, om transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.
- 14.04.2021: E-post fra Oppdal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.
- 26.04.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Oppdal kommune vedlagt brev med tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024. (Delegert sak nr. 152-2021.)
- 07.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Stein Arne Brendryen 10.05.2021.)
- 12.05.2021: E-post fra Åse og Stein Arne Brendryen til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Uttalelse til varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet 12.05.2021.)
- 28.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – **Klage på delegert vedtak 152-2021 Knutshø landskapsvernområde – transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret 2021 - 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen**

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 28.05.2021 på vedtak i delegert sak 152-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.04.2021. I vedtaket fikk Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det ble gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Det ble også gitt tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra i 2021-2024.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger i delegert sak 152-2021

Åse og Stein Arne Brendryen, Baksidevegen 520, 2584 Dalholen, søker 09.04.2021 om tillatelse til transport av utstyr, materialer, proviant m.m. med traktor og ATV på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter (153/1) på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det dreier seg om transport av bl.a. materialer til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat og noe inventar m.m. inn til setra, og transport tilbake av mye gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterstua og fjøset.

Åse og Stein Arne Brendryen søker derfor om inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV (10 turer til sammen i året) i 2021-2024.

I tillegg søker de om tillatelse til å bruke el-sykkel fritt på kjøresporet til Fjellægret.

Kjøresporene går fra Såtålia / Setalsjølia i Oppdal kommune til Fjellægret i Tynset kommune.

Åse og Stein Arne Brendryen kjøpte og fikk konsesjon på setra i 2021 (arkivsak 2021/1090).

Bilde 1: Setrene på Fjellægret. Bildet er tatt 21.09.2012.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak 152-2021

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø (villreinområde), og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften.

Motorisert ferdsel er vanligvis ikke tillatt i Knutshø landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 5.1 og 5.2 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen jf. pkt. 5.3 e.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har retningslinjer for bl.a. motorferdsel på barmark. (s. 83-87):

- Transport til setrer som benyttes i primærnæring, kan utføres med eget kjøretøy.
- For behov som er årvisse, gis tillatelse / dispensasjon for normalt 4 år.
- Det legges opp til en restriktiv praksis. Kjøring utenom eksisterende kjørespor tillates ikke.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark i Knutshø landskapsvernområde (s. 86-87) går det fram:

Pkt. 5.3 e: Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.

I vedlegg 1 og kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen, går det fram at det er godkjent kjørespor mellom Setalsjølia og Fjellægret.

Kart 1: Utsnitt fra kartvedlegg 2 i Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i møte 07.12.2015, sak nr. 74-2015 (arkivsak nr. 2015/7095), delegert myndighet til forvalterne (jf. vedtektene pkt. 6.2) til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Vurderinger i delegert sak 152-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvern-område til å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret i Knutshø landskapsvern-område, jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.3 e. Det samme gjelder også transport av gamle «saker og ting» tilbake.

Det er en fordel at det er forholdsvis tørt når transportene med traktor og ATV utføres, slik at en unngår kjøreskader på sporene.

Bruk av el-sykkel i verneområder regnes også som motorferdsel. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan gi tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vedtak i delegert sak 152-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Det gis også tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra i 2021-2024.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren i Trøndelag v/ Inge Hafstad skriver i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.05.2021:

Det vises til telefonsamtale med nasjonalparkforvalter Lars Børve tidligere i dag, fredag den 7. mai 2021.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet varsler hermed om at følgende delegerte vedtak av nasjonalparkforvalteren vil bli påklaget av Statsforvalteren:

- Delegert vedtak nr. 148/2021 datert 20. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Odd Brendryen.
- Delegert vedtak nr. 152/2021 datert 26. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med traktor/ATV og bruk av el-sykkel inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen.

Begrunnelsen for klagene er i all hovedsak:

De to vedtakene er hjemlet i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3, punkt 5.3e som sier at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanens vedlegg 1 og kartvedlegg 2 går det fram at kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er godkjent kjørespor i henhold til forvaltningsplanen. Verneforskriftens § 3, punkt 5.3e sier at det kan gis, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det foreligger «særlig behov», som når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Selv da skal det foretas en selvstendig vurdering av om behovet kan dekkes på andre måter. Frakt av bagasje og utstyr mv. i forbindelse med utleie til jakt og fiske og materialer og utstyr til vedlikehold regnes ikke som et «særlig behov». Statsforvalteren er av den oppfatning at forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har mer liberale retningslinjer enn motorferdselslovgivningen når det gjelder

barmarkskjøring, noe som er uheldig. Når nasjonalparkstyret vurderer søknader om barmarkskjøring må styret/forvalter ta stilling til om det foreligger «særlig behov», og om behovet kan dekkes på en annen måte. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften, som er tilfellet her, eller i naturmangfoldlovens § 48. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette i de to vedtakene som vi nå varsler klage på. Når det skal vurderes om det foreligger «særlig behov» må verneområdeforvaltningen minimum følge retningslinjene for motorferdselslovgivningen. Den samme vurderingen skal kommunen gjøre når de vurderer søknadene opp mot motorferdselsloven og nasjonal forskrift. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkskommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Det skal foreligge «særlig behov» hvis det skal åpnes opp for barmarkskjøring. Vilårene for å kunne gi en tillatelse til barmarkskjøring etter NF § 6 skal derfor tolkes strengt, og vilårene for å gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriften og/eller § 48 i naturmangfoldloven skal, etter Statsforvalterens vurdering, vurderes minst like strengt. Det gis tillatelse til et forholdsvis stort antall turer, uten at søker har dokumentert behovet. Barmarkskjøringen bidrar til å opprettholde et eksisterende kjørespor, noe som påvirker verneverdiene negativt.

Statsforvalteren vil komme med mer utdypende klager på vedtakene i løpet av uke 19 eller 20.

E-posten fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021 med varslet om klage, ble videresendt til Stein Arne Brendryen 10.05.2021.

Uttalelse til varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag

Åse og Stein Arne Brendryen uttaler følgende i e-post 12.05.2021 om varselet til klage fra Statsforvalteren i Trøndelag:

Viser e-post om at det skal komme en klage på vedtak som berører undertegnede mtp kjøring til seter på Fjellægret. Vi vil derfor forsøke å belyse bakgrunnen for søknaden. Vi har siste året kjøpt denne setra, 153/1 og denne setra ble kjøpt med innhold og slik som den sto. For noen år siden ble det skiftet glas på hele seterhuset (82m²), men ellers så er den slik som ble bygd også med innhold.

Vi ønsker å oppgradere litt innvendig med senger, kjøkken, isolering, rominndelinger, ovner, piper, møbler m.m. Til dette må en da ha med litt hjelp, og utstyr som f.eks. sag, aggregat, materialer og verktøy.

Som nevnt over ble setra overtatt med innhold, og skal vi skifte ut deler av dette og ta med ut alt skrot som er lagret over mange tiår i 2 seterfjøs på hver 80m², så har dette blitt en del, bl.a. de vinduene som er skiftet. Vi ønsker at dette skal behandles på en god måte m.t.p. gjenvinning, og vil derfor ha dette ut av fjellet igjen.

Det er med tanke på dette vi har søkt så mange turer. Så er det også slik at traktorveien inn til setra er av en slik art at det ikke er så veldig "morsomt", eller behagelig å kjøre mer enn nødvendig.

Opplysninger om klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til delegert vedtak i DS nr. 152-2021 (deres ref. 2021/4476) av nasjonalparkforvalter for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert den 26. april 2021. I nevnte vedtak gis Åse og Stein Arne Brendryen tillatelse til inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor og ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Tillatelsen gjelder for barmarks-sesongene 2021-2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av materialer til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat, utstyr m.m., samt uttransportering av gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterhus og fjøset. Det gis også tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av proviant og utstyr

for arbeid og opphold på setra. Det vises også til Statsforvalterens varsel om klage i e-post datert 7. mai 2021.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på delegert vedtak nr. 152-2021 i sak 2021/4476 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor og ATV, samt bruk av elsykkel, etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring.

Med bakgrunn i dette er det ikke grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor/ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsverneområde. Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal antall turer med el-sykkel tallfestes, og behovsvurderes etter de samme prinsippene som ved vurdering av behovet for annen motorferdsel på barmark. Det er svært begrenset hva som kan transporteres med el-sykkel, og Statsforvalteren er av den oppfatning at vedtak om bruk av el-sykkel kan ikke hjemles i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e. Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villrein i Knutshø, og et særpregede natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø. Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier følgende om barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde; *Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveg/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis det ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis dispensasjon til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.*

Åse og Stein Arne Brendryen eier deler av setra Fjellægret. Det går ikke frem av saksopplysningene om setra drives i landbruksnæring eller ikke. Hvis Fjellægret hadde vært ei seter med aktiv jordbruksdrift hadde motorferdselen i forbindelse med landbruksdrift på kjøresporet vært direkte hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.2

bokstav d. Forvaltningsplanen sier at det ikke er fullseterbruk på noen av de 15 setrene i Tynset kommune sin del av Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalteren legger derfor til grunn at Åse og Stein Arne Brendryen sin seter på Fjellægret ikke drives i landbruksnæring, jf. næringsoppgave, men at bygningene på setra benyttes som fritidsbygning. Forvaltningsplanen åpner for så vidt opp for at det kan gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Imidlertid sier retningslinjene for motorferdsel i forvaltningsplanen følgende om «*Valg av transportform og årstid*» (6.6.2) at «*Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes.*

b) Der det er kjørespor (tillatelse kreves), skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong».

Retningslinjene for motorferdsel på barmark (6.6.4) slår fast at:

«*Felles for alle områdene er at det legges opp til en svært restriktiv praksis*».

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell er relativt gammel, fra 2006. Siden forvaltningsplanen ble godkjent er det kommet både endringer i motorferdselregelverket og ny kunnskap om villreinen. NINA sine arealbrukskart for villrein fra 2012 viser at Fjellægret er et helårsbeite for villreinen, men kjøretraseen inn til Fjellægret går helt inn til østgrensen for kalvingsområdet. Dette tilsier en grundig vurdering av omfanget av tillatelser til motorisert ferdsel generelt, og særlig på barmark, herunder bruk av el-sykkel som pr. definisjon regnes som motorisert kjøretøy i forhold til verneforskriften. Statsforvalterne har forståelse av at det er vanskelig å kommunisere utad at det er formelle forskjeller mellom bruk av vanlig sykkel og bruk av el-sykler i verneområder, men nasjonalparkforvalter må forholde seg til det formelle i dette tilfellet. En søknad om bruk av el-sykkel må derfor vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel. I dispensasjonen som nå er gitt er det ikke foretatt en vurdering av behovet for kjøring, utover det søker selv har oppgitt. Fri bruk av el-sykkel uten begrensninger i hele fireårsperioden og 10 turer med traktor/ATV pr. år i 4 år gir totalt 40 turer for å frakte utstyr og materiell til vedlikehold. Dette synes unødvendig høyt. I tillegg er det gitt dispensasjon for barmarkskjøring til andre eiere av fritidsbygninger på Fjellægret, noe som forsterker den samlede belastningen på området.

Som grunnlag for å innvilge dispensasjonen er det ikke gjennomført en avveining mellom transport på barmark eller snø, jf. retningslinjene i forvaltningsplanen. I tillegg er konsekvensene for naturmangfoldet, særlig villreinen, kun summarisk vurdert. Å tillate i alt 40 turer over fire år med motorisert ferdsel på barmark for transport av utstyr og materiell til vedlikehold, vil åpne for en praksis som samla sett kan påvirke verneverdiene negativt, jf. naturmangfoldloven §10. Det finnes mange setre og mange gamle kjørespor som er definert i forvaltningsplanen, slik at den samlede belastningen i forhold til barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde vil bli vesentlig, noe som strider mot formålet med vernet og vil virke negativt på verneverdiene. Det er ingen tvil om at dagens forvaltningspraksis med omfattende barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell har skapt en presedens der det forventes å få innvilget søknader om barmarkskjøring uavhengig av vurderinger om behovet er til stede, og om behovet kan dekkes på andre måter. Tillatelser med fri bruk av el-sykkel vil også skape presedens, ikke bare i Knutshø landskapsvernområde, men også i alle andre verneområder.

Etter Statsforvalterenes vurdering er retningslinjene for barmarkskjøring i forvaltningsplanen mer liberale enn hva motorferdselslovgivningen åpner opp for. Dette gjenspeiler seg i en forvaltningspraksis som har fått utviklet seg over tid. Fjellægerveien er definert som et kjørespor, ikke traktorvei, og søker må dokumentere «særlige behov» for barmarkskjøringen. Barmarkskjøring i forbindelse med frakt av materialer og utstyr i forbindelse med oppussing og vedlikehold av seterbygningene er ikke et slikt «særlig

behov» som gir grunnlag for en tillatelse til barmarkskjøring, verken etter motorferdselslovgivningen eller etter verneforskriften. Det er uheldig at det over tid har utviklet seg en forvaltningspraksis i Knutshø landskapsvernområde som strider mot motorferdselslovgivningen.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i 2020 et eget oppdrag fra Miljødirektoratet på motorferdsel. Dette oppdraget går på å fokusere på veiledning ifm. barmarkskjøring. Statsforvalteren har i den sammenheng kartlagt kommunenes praksis på barmark og kommet frem til at praksisen flere steder

ligger langt utenfor hva regelverket åpner for. Samtidig ser vi at verneforskrifter og forvaltningspraksisen i verneområder ofte er mer liberal enn det den nasjonale lovgivningen på motorferdsel er. Det er ønskelig at forvaltningspraksisen når det eventuelt skal gis dispensasjoner fra verneforskriften for barmarkskjøring i fremtiden, nivelleres opp mot motorferdselslovgivningen. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Dette vil også være i tråd med de strenge vilkårene motorferdselslovgivningen krever for å gi tillatelse etter nasjonal forskrift § 6. Forvaltningspraksisen for saker som behandles etter verneforskriftene bør ikke være mer liberal enn motorferdselloven og nasjonal forskrift. Det transportbehovet som skisseres i søknad og delegert vedtak skal i utgangspunktet dekkes med snøscooter vinterstid på snødekt mark, eventuelt med helikopter.

Verneforskriftens § 3, punkt 5.1 viser til at motorferdsel på land og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 3, punkt 5.2 hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 3, punkt 5.3 sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder barmarkskjøring langs kjørspor er det åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad i forbindelse med nødvendig transport til setrer på kjørspor som er angitt i forvaltningsplanen. Verneforskriften sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det, som tidligere nevnt, kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Miljødirektoratet har i en klageavgjørelse datert 11. mai 2021 om barmarkskjøring inn til hytte ved Snøfjellstjønnevegen i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark stadfestet nasjonalparkstyrets vedtak om å gi tillatelse til inntil to turer for ordinær transport av utstyr inn til egen hytte ved Snøfjellstjønnevegen. Begrunnelsen til direktoratet var at vedtaket var i tråd med forvaltningsplanen, og at det aktuelle kjøringen på barmark er regulert i verneforskriften for nasjonalparken. Miljødirektoratet tok ikke stilling til om barmarkskjøringen var mer liberal enn hva motorferdsellovgivningen åpner opp for. Direktoratet peker på at dette er forhold som må vurderes i en fremtidig revisjon av verneforskriftene og forvaltningsplanen.

Selv om klageavgjørelsen har flere likhetstrekk med denne saken, ønsker statsforvalteren å påpeke følgende ulikheter:

- **Forvaltningsplanen har ikke definert antall turer med barmarkskjøring det kan gis tillatelse til i Knutshø LVO. Forvaltningsplanen sier at det kan gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene til setre etter traktorveger/kjørspor som er angitt i forvaltningsplanen. Når antall turer ikke er definert i forvaltningsplanen skal hver enkelt søknad behovsprøves i større utstrekning enn når antall turer er definert, jf. retningslinjene om barmarkskjøring på Snøfjellstjønnevegen.**
- **Forvaltningsplanen sier ingenting om at setre må være i aktiv landbruksdrift eller ikke for at det skal gis tillatelse.**
- **Bruk av el-sykel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-sykel.**

Nasjonalparkforvalter og/eller styret skal alltid vurdere om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette når vedtaket ble fattet. Det kommer ikke frem noe i saken som tilsier at det skulle være noen særlige grunner eller forhold som tilsier at transporten ikke kan skje på vinterstid, eller med helikopter. Vilåårene for å kunne gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e skal vurderes minst like strengt som vilåårene for å gi en dispensasjon etter § 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (NF). Statsforvalteren er klar over at vedtaket er en videreføring av en forvaltningspraksis som Dovrefjell nasjonalparkstyre har praktisert over flere år. Når Statsforvalteren allikevel velger å klage på vedtaket er det fordi det, etter vår vurdering, har etablert seg en uheldig forvaltningspraksis der søkere automatisk får tillatelse til barmarkskjøring uavhengig av om søker har et reelt behov eller ikke, samt at nasjonalparkstyret/forvalter unnlater å vurdere om behovet kan dekkes på andre måter og til andre årstider. Etter Statsforvalterens vurdering er det ikke grunnlag for å gi tillatelse til 10 (ti) turer med traktor/ATV og fri bruk av el-sykkel inn til Fjellægret med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e.

Statsforvalterens konklusjon

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med transport av materialer og utstyr i forbindelse med vedlikehold og oppussing av seterbygninger kan ikke regnes som «særlige behov», og det er ikke foretatt en avveining mellom transport på barmark eller snø, noe som strider mot forvaltningsplanen som sier at denne avveiningen skal gjøres.
- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.
- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjørsporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med traktor/ATV inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.
- En søknad om bruk av el-sykkel må vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel.
- Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden som omhandler el-sykkel må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-sykkel.
- Det må settes vilkår som f.eks. antall turer, tidspunkt o.l. for å ivareta verneverdiene i en eventuell tillatelse for bruk av el-sykkel inn til Fjellægret.

Tilleggsopplysninger

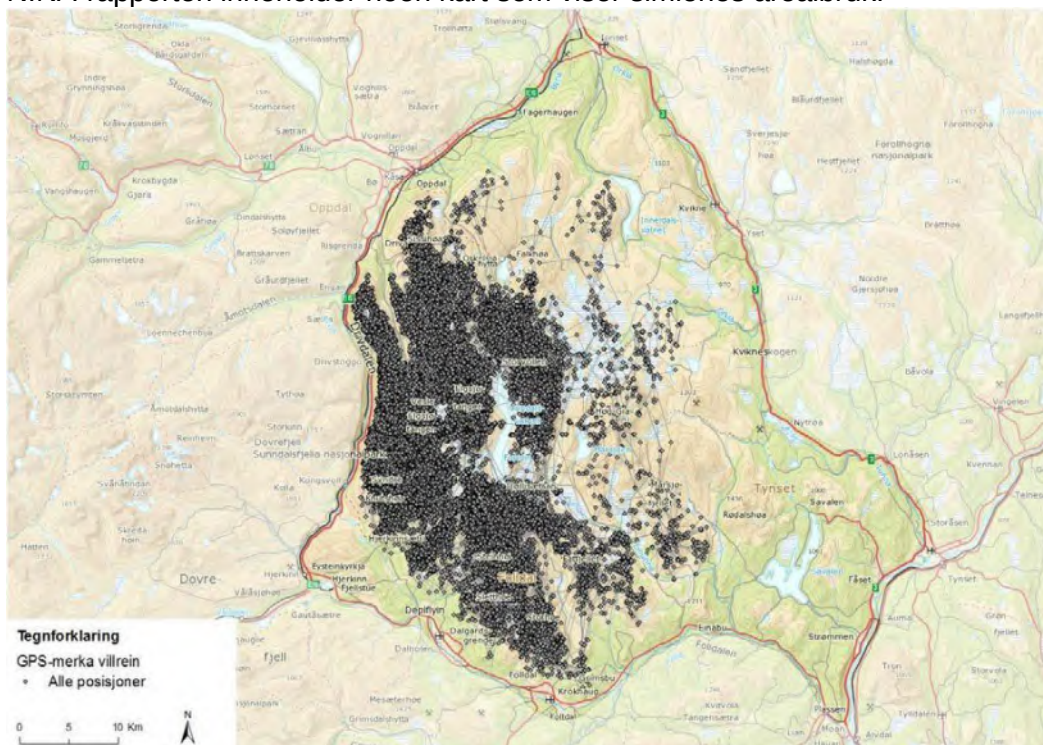
Saksbehandler videresendte klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet til Stein Arne Brendryen 07.06.2021, og snakket med Stein Arne Brendryen på telefon 10.06.2021.

Stein Arne Brendryen opplyste at de kan prøve å greie seg med inntil 6 turer (tur-retur) med traktor og ATV til setra på Fjellægret i året i 2021-2024, men må da i tillegg ha muligheten til å sykle med el-sykel med vogn/ tilhenger inntil 10 turer til setra i året, og bruke bil med tilhenger når det er hensiktsmessig i tillegg til / som et alternativ til traktor og ATV med tilhenger.

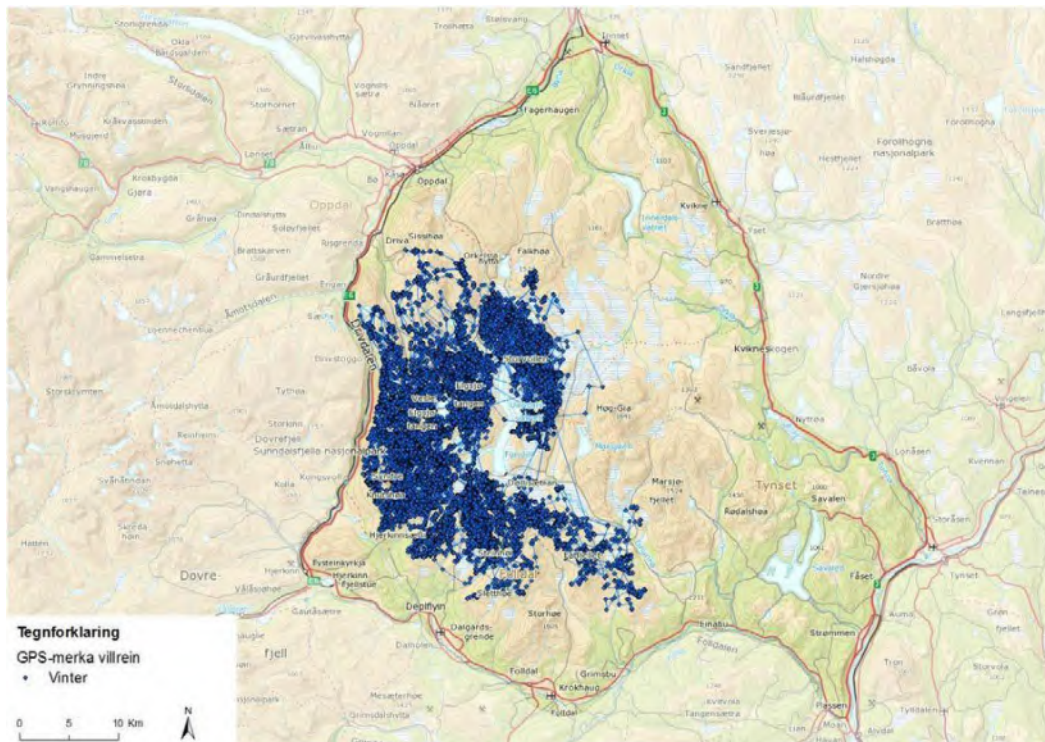
Prosjektet Villreinens arealbruk i Knutshøområdet

Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartla villreinens arealbruk i Knutshø landskapsvernområde ved hjelp av GPS-teknologi i 2010-2013. Noen simler ble utstyrt med GPS-sendere, og resultatene fra kartleggingen ble i 2015 rapportert i NINA Rapport 1019 Villreinens arealbruk i Knutshø.

NINA-rapporten inneholder noen kart som viser simlenes arealbruk:

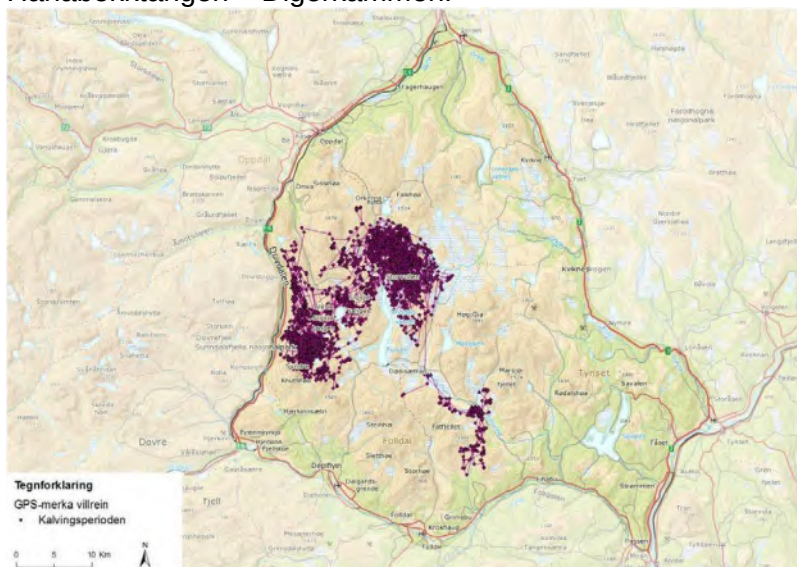

Kart 1. Alle GPS-posisjoner gjennom hele året i prosjektperioden.

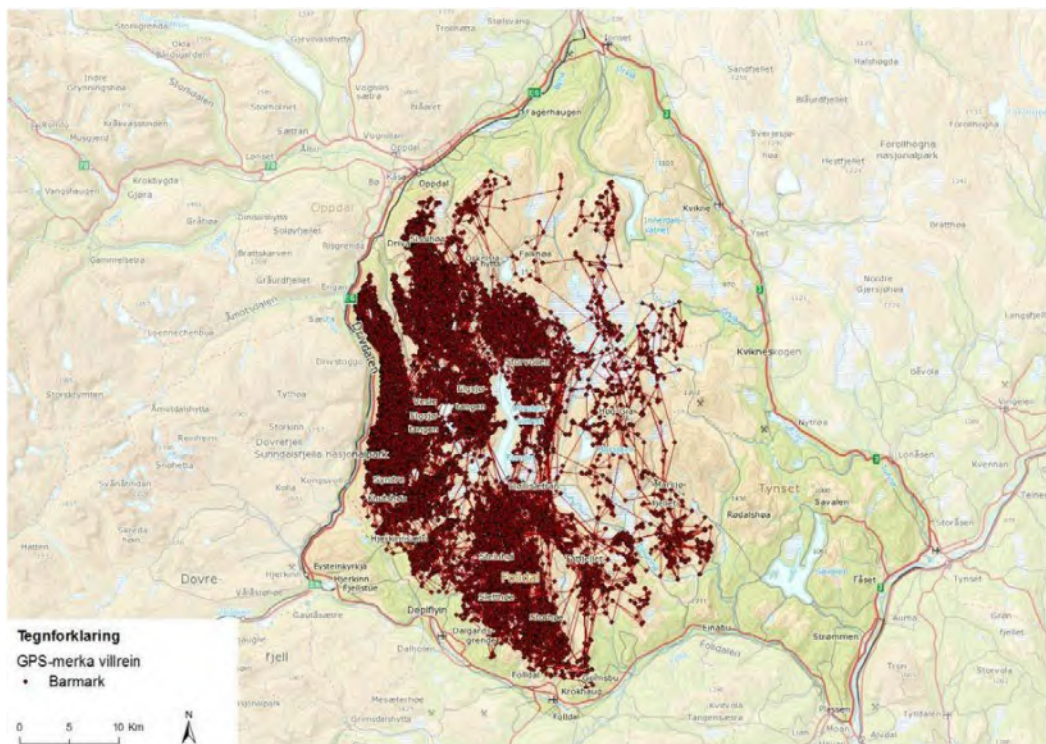

Kart 2: Alle GPS-posisjoner i vintersesongen i prosjektperioden.

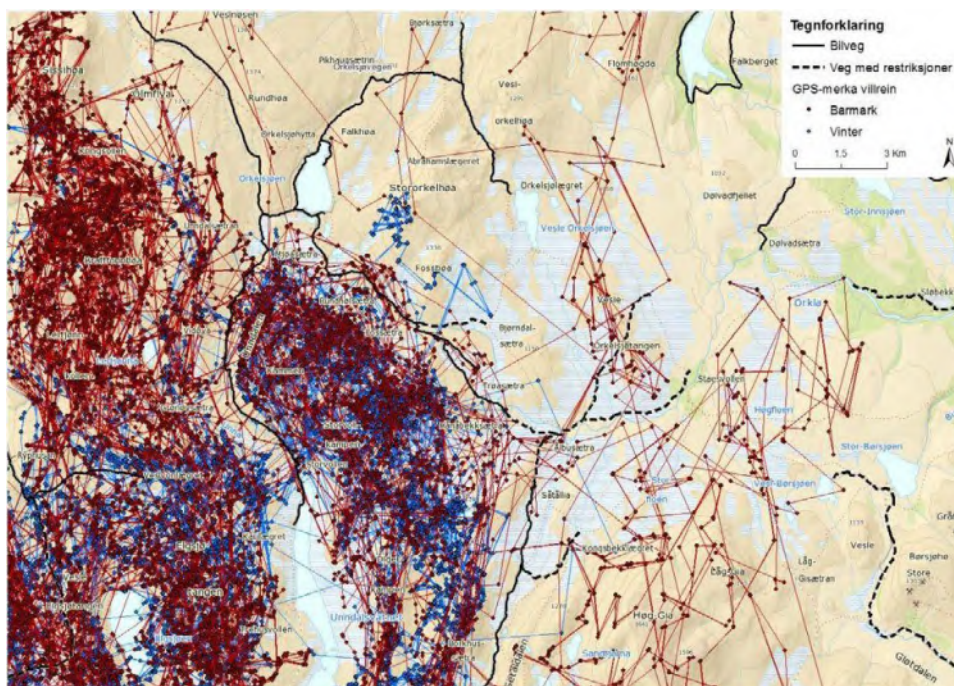
I NINA Rapport 1019 Villreinsens arealbruk i Knutshø, går det (s. 52) fram at villreinen i Knutshø villreinområde i lengre tid har hatt fast kalvingsland i områdene nordøst for Fundin, rundt Hånåbekktangen – Digerkammen.

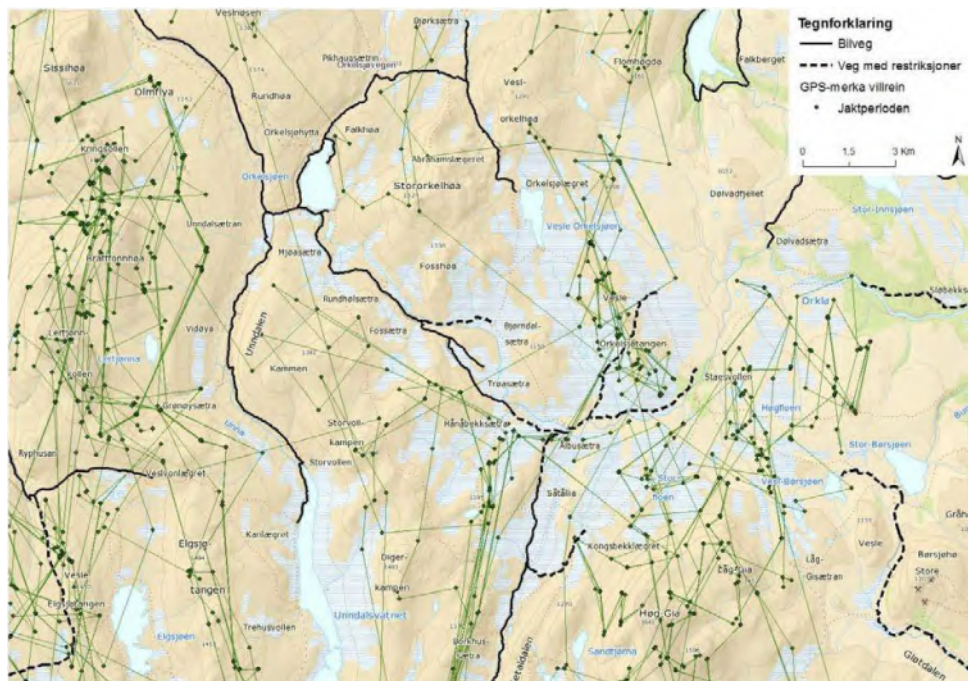
Kart 3. Alle GPS-posisjoner under kalvinga i prosjektperioden.

Kart 4. Alle GPS-posisjoner i barmarksesongen (1. mai til 1. november) i prosjektperioden.

Kart 5. Oversikt over alle GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen.

Kart 6. Oversikt over GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen under reinsjakta.

Det var stort sett bare i reinsjakta at det var GPS-lokaliseringer av simler øst for Orkelsjøen og Setaldalen i 2010-2013.

Rovfugler

Det er registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15. juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 152-2021.

I tillegg kommer:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre av 13. august 2015.

I forvaltningslovens regler om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre går det fram at fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyre, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

Forøvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang.

I vedtektene står det også: I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalterens tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme fram i vedtaket.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet og vurderinger

Klagen fra Fylkesmannen i Innlandet og Fylkesmannen i Trøndelag ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kan derfor behandle klagen.

Vurderinger og kommentarer i forhold til villrein

Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Årsaker til at villreinen i Knutshø villreinområde stort sett bare bruker den vestlige delen av området, er uklart.

Noen turer med bil og el-sykkel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Kalvingsområdet til villreinen i Knutshø villreinområde har i lengre tid vært i områdene nordøst for Fundin rundt Hånåbekktangen og Digerkammen. Kjøreruta for snøskuter i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren når kalvinga nærmer seg, er det en fordel at det foregår lite transporter til Fjellægret med snøskuter, og at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor.

Vurderinger i forhold til rovfugler

På grunn av hensynet til sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen, er det en fordel å begrense bruk av snøskuter i den sensitive perioden mellom 1. februar og 15.juli.

Vurderinger og kommentarer til transport på barmark eller vinterføre

I forvaltningsplanen (s. 83) går det fram at det er den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser som skal benyttes, og der det er kjørespor (tillatelse kreves) skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark og snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstigste transportform og sesong. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan ut fra hensynet til verneverdiene henvise transport til vinterføre der transport på barmark kan påregnes å gi terrengskader.

Det er derfor nærliggende å vurdere transport med snøskuter om vinteren, men transport med snøskuter er langt både fra Dalholen og Oppdal, og kjørerutene som kan brukes går gjennom eller nær områder hvor det kan være villrein om vinteren, spesielt på slutten av vinteren når kalvingstiden nærmer seg.

Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Dette er godt dokumentert kunnskap, og det foretas derfor vanligvis ikke en avveining mellom transport på barmark eller snø i de fleste sakene som dreier seg om transport på barmark i dette området. Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren.

På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige behov» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Bilvegen i Setaldalen til Setalsjølia er åpen for fri ferdsel om sommeren og høsten mot betaling av bomavgift. Det er en del trafikk på denne vegen i sommerhalvåret, og det er nødvendig å bruke denne vegen i forbindelse med transport til Fjellægret om sommeren og høsten.

På barmark foregår transportene mellom Setalsjølia og Fjellægret på etablerte kjørespor. Det er lite sannsynlig at det vil bli skader på terrenget og vegetasjonen utenfor de nåværende kjøresporene til Fjellægret.

Kjøring med bil gir sannsynligvis mindre skader på kjøresporene enn traktor.

Behovene for transport til setra på Fjellægret er bl.a. knyttet til vedlikehold av seterhus, og det er derfor også hensiktsmessig at transportene foregår om sommeren og høsten.

Vurdering i forhold til kulturlandskap

Formålet med Knutshø landskapsvernomsråde er bl.a. å ta vare på kulturlandskapet og tilhørende kulturmiljø. Setrene i Knutshø landskapsvernomsråde er en del av kulturlandskapet og kulturmiljøet, og det er derfor en fordel i forhold til verneformålet at seterhusene blir tatt godt vare på og vedlikeholdt.

Vurdering og kommentarer til behov for antall turer

Det er vanskelig på forhånd å beregne eller fastsette hvor mange turer transport med traktor, ATV og tilhenger det er behov for i forbindelse med vedlikehold av klopper og seterhus. Hvis det f.eks. er nødvendig å kjøre to biler, eller en bil og en traktor, regnes det som to turer osv. Det er forskjell på størrelsen på traktorer, ATVer og tilhengere, og mengden materialer, utstyr og redskaper varierer både i vekt og volum. Det er derfor vanligvis søkeren som har best forutsetninger for å vurdere hvor mange turer det er behov for, bl.a. hvor mye materialer og utstyr det dreier seg om. Det ble derfor gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) til Åse og Stein Arne Brendryen i delegert sak nr. 152-2021.

Været i fjellet har også innvirkning på hvor mye og hva slags arbeid det er mulig å få utført, hvor lang tid det tar, og hvor mange turer det blir behov for. Kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellæret er forholdsvis langt og tidkrevende å kjøre, og erfaring lokalt viser at det i praksis vanligvis ikke blir kjørt mer enn det er behov for.

Vurdering bruk av el-sykkel

Det er ikke gitt tillatelse til ren persontransport med el-sykkel i vedtaket i delegert sak 152-2021. I klagen antar statsforvalterne at el-sykkel bl.a. vil bli brukt til ren persontransport, men det ble det ikke gitt tillatelse til, og antakelsen om dette i klagen er derfor ikke relevant for saken. Bruk av el-sykkel gjør at en bruker kortere tid enn når en bruker vanlig sykkel eller går. Det betyr at sannsynligheten for å treffe på villrein langs kjøresporet blir mindre pga. kortere oppholdstid. Sykkel legger også igjen mindre lukt på bakken i forhold til å gå, og reduserer muligheten til at villreinen reagerer på lukt fra mennesker når den skal krysse kjøresporet.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Folldal kommune
- Oppdal kommune
- Tynset kommune
- Oppdal Bygdeallmenning
- Kvikne utmarksråd
- Stein Arne Brendryen, Dalholen

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2020/2823-12

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 20.05.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	25/2021	21.06.2021

Klage fra Statsforvalteren i Trøndelag på tillatelse til barmarkstransport til Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar klagen fra Statsforvalteren til følge og opphever vedtaket i delegert sak 72/2020.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Dispensasjon, motorferdsel bar mark for Snøfjellstj.vn 796 - Bjørn Smeby
- 2 Klage på vedtak - dispensasjon for barmarkskjøring inn til Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet - Bjørn Smeby
- 3 Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet

Øvrige dokumenter

Se dokumentliste i vedlegg 1 (delegert vedtak)

Saksopplysninger

Bjørn Smeby fikk i delegert sak 72/2020 dispensasjon til for inntil fem turer med traktor på bar mark til Snøfjellstjønnevegen 796 («Halvferre») ved Tverrfjellet for sommeren 2020. Han har fått tillatelse fra nasjonalparkstyret til å rive hytta og bygge ny.

I den delegerte saken ble vist til at «Det er konflikt om bruken av sporet til Tverrfjellet for de 7 hyttene som sokner til dette, deriblant Snøfjellstjønnevn 796 Halvfærre, og nasjonalparkstyret har forsøkt å løse dette ved en delrevisjon av forvaltningsplanen. Miljødirektoratet har ikke tatt

stilling til om denne kan godkjennes eller ei ennå (oversendt i fjor). Avklaring må kunne forventes innen neste sesong og vi gir derfor kun tillatelse for denne sommeren nå.» Fylkesmannen påklagde vedtaket (vedlegg 2), uten å be om oppsettende virkning. Imidlertid opphevet Fylkesmannen samtidig kommunens tillatelse etter motorferdselloven, slik at søker ikke hadde anledning til å kjøre, og det ble ikke kjørt (rapport mottatt). Fylkesmannen anfører: «Etter Fylkesmannens vurdering kan transportbehovet dekkes på annen måte enn barmarkskjøring, noe som medfører at det ikke er grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b. [Dvs. inn til Snøfjellstjønnevegen 704.] Vedtak om barmarkskjøring inn til Tverrfjellet [dvs. videre fra nr. 704] strider med verneformålet og påvirker verneverdiene negativt. Det er derfor ikke grunnlag for å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 for kjøring med bil/traktor inn til hytter ved Tverrfjellet.» Miljødirektoratet har nå avvist delrevisjon av forvaltningsplanen og uttaler at det unntatt i spesielle tilfelle ikke kan gis dispensasjon til barmarkstransport videre fra nr. 704 der godkjent kjørespor slutter.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Klagesaker skal behandles av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

Se vedlegg 1.

Forvaltningsplan

Se vedlegg 1.

Naturmangfoldloven

Se vedlegg 1.

Presedens

Se vedlegg 1.

Vurdering

I og med Miljødirektoratets svar (vedlegg 39) er det ikke anledning til å gi dispensasjon, og vedtaket må oppheves. Forvalter vurderer at bygging ikke er et spesielt tilfelle som åpner for bruk av NML § 48, jf. vedlegg 3. Dette kan løses med helikopter eller på vinterføre. Forvaltningsplanen slår fast at kostnader ikke skal tillegges avgjørende vekt for hvilken transportform som tillates.

Vedtaket det klages på gjaldt bare for 2020 og klagebehandlingen har dermed ingen praktisk betydning. Det er likevel korrekt å behandle klagen.

Saksframlegg

Unntatt offentlighet, jf. offl. § 23, jf. fvl. § 13.

Arkivsaksnummer: 2021/6363-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 12.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	26/2021	21.06.2021

Eikesdalsvatnet LVO - skredsikring – fv. 6012 Ogåtthammaren - Møre og Romsdal fylkeskommune

Saken er unntatt offentlighet fordi søker vurderer opplysningane som anbudssensitive og anbud er ikkje sendt ut ennå. Vert nedgradert når dette er gjort.

Innstilling frå forvaltar

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gjev Møre og Romsdal fylkeskommune dispensasjon til å gjennomføre desse tiltaka slik det er skildra i søknaden:

[Redacted text block containing details of the measures proposed in the application]

2. Søker skal ikkje gjere meir omfattande inngrep enn naudsynt. Punkta 1-8 over er ordna etter aukande storleik på inngrepa og ein skal ikkje gjennomføre tiltak lenger ned på lista enn naudsynt.
3. Etter at arbeidet skal alle spor, restar av materiell [Redacted] og liknande, fjernast. [Redacted] skal gjerast slik at minst mogleg spor vert attende.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Kristin Langtjernet foreslo at saken ble behandlet bak lukkede dører.

Vedtak

Saken behandles bak lukkede dører, ellers som innstillingen,
- enstemmig.

Dokument i saka

Vedlegg:

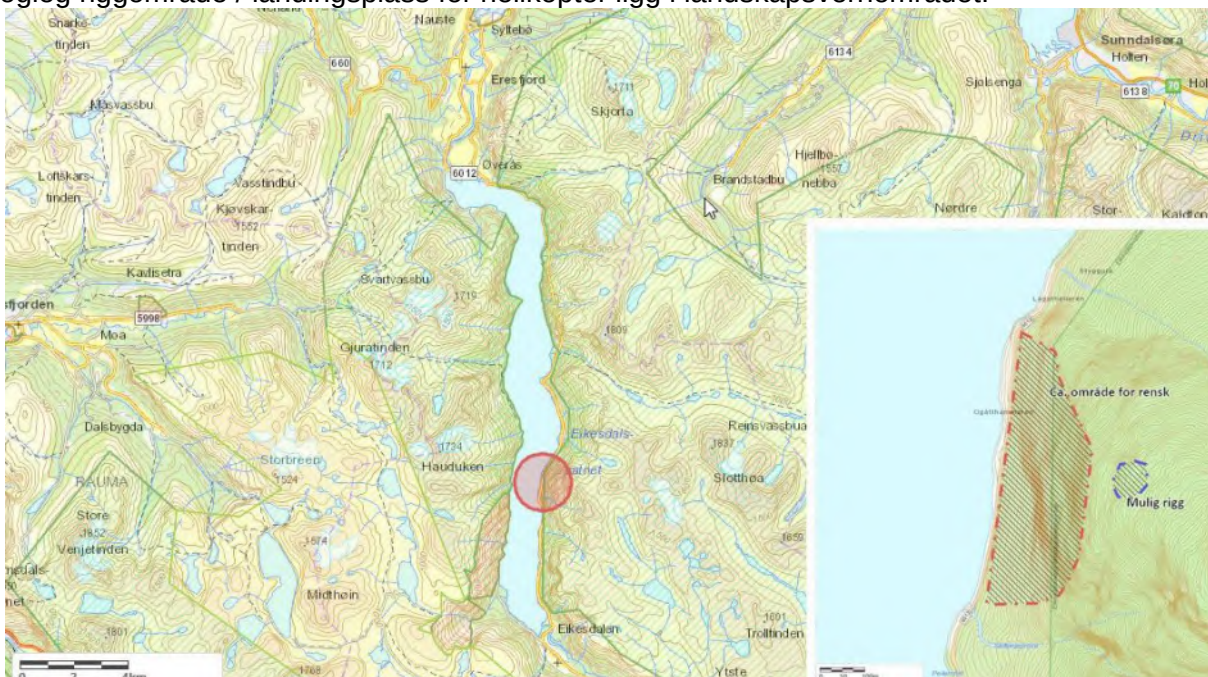
- 1 Søknad - Eikesdalsvatnet LVO - skredsikring – fv. 6012 Ogåtthammaren - Møre og Romsdal fylkeskommune (U.off. § 23)

Andre dokument i saka

2. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
3. Forskrift for [Eikesdalsvatnet LVO...](#)
4. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
5. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
6. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
7. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysningar

Møre og Romsdal fylkeskommune skal utføre fjellrensk av Ogåtthammaren over fv. 6012 Eikesdalsvegen (søknaden bruker forma «Ågot-» men det er berre «Ogåt-» som kan brukast i hht. Stadnamnlova). Vegen er Eikesdals einaste forbindelse til omverda unntatt nokre månader om sommaren og har dagleg transport av skolebarn. Ogåtthammaren er verste punkt på strekningen og fylkeskommunen prioriterer tiltak høgt. Deler av området for fjellrensk og mogleg riggområde / landingsplass for helikopter ligg i landskapsvernområdet.

Kart som viser kor Ogåtthammaren ligg, og detaljkart over inngrepsområde.

Prosjektet er ikkje lyst ut ennå og omfanget er usikkert, en del vil bli avklart i anbudsprosessen, en del må truleg avgjerast undervegs. Stein og blokker som blir spettet eller sprengt ut ville truleg ha falt ned i løpet av en 10-årsperiode.

Vedlegg 1 gir en grundig skildring av prosjektet og ein visar til denne. Søknaden gjeld:

[Redacted text block]

For å unngå forseinking med tilleggssøknader gjeld søknaden mest omfattande alternativ, det er ikkje sikkert at alle omsøkte tiltak vert naudsynte.

Heimelsgrunnlag

Delegering

Varige tiltak skal styret handsame.

Verneformål – forskrift

Formålet med Eikesdalsvatnet landskapsvernområde er å ta vare på et eigenarta og vakkert naturlandskap med innslag av kulturlandskap, planteliv og dyreliv, kulturminne etter fangst, jordbruk og beitebruk. Ta vare på variasjonen i naturen, frå høg fjell med villrein til rike lauvskogler langs Eikesdalsvatnet samt geologiske førekomstar og landskapsformer.

§ 3.1.1: «Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring (...) av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, (...), uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger (...) og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...), forurensing og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.»

§ 3.1.2 og 3 har ikkje opning for de aktuelle tiltakene.

§ 3.2 om plantelivet pkt 2 seier at «felling av særmerkte og dekorative tre, felling av furu med brannlyer eller gadder og døde trær som er med på å prege landskapet er forbudt.» Pkt 3 seier at «Hogst av flater over 3 daa. er forbudt».

Forvaltningsplan

Retningslinjene i Kapittel 6.9.1 seier at det ved opprusting / nyanlegg skal stilles stenge krav til å ta vare på verneformålet. Om ein skal tillate nye inngrep, må det ligge føre svært tungtvegande samfunnsinteresser av nasjonal verdi. Om inngrep vert tillatne, må ein velje dei tekniske løysingar som gjer minst skade på verneformålet, også om dette gir meirutgifter.

Naturmangfoldloven

Alle offentlige vedtak skal vurderes etter de miljørettslige reglene i §§ 8-12 jf. § 7.

For tiltak som ikke har hjemmel i verneforskrift åpner § 48 jf. § 77 1. ledd for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt, etter en streng vurdering.

Videre åpner § 48 for tiltak der «sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Ved avveining mellom verneinteresser og andre vesentlige samfunnsinteresser skal man legge vekt på verneområdets betydning sett i sammenheng med andre verneområder, og om arealkompensasjon er mulig.

Presedens

Vi har ikkje hatt slike saker, eg har heller ikkje funne liknande i miljøvedtaksegisteret eller ved å spørje kollegar og Miljødirektoratet.

Vurdering

Med unnatak av [redacted] – er det ikkje heimel i forskrifta for å gje løyve til tiltaka.

Forvaltar meiner at [REDACTED] ikkje kan seiast å «endre landskapets art eller karakter vesentleg». Dette er også stein som vil losne av seg sjølv innan få år. Langt på veg vil eg seie det same om [REDACTED] men her slår forbodet mot «grave-, sprengnings- eller borearbeider» inn.

Uansett vil reinsk av fjellsida skilje seg lite frå naturleg rasaktivitet i området visuelt sett, største skilnad vert at det skjer over nokre månader i staden for år. [REDACTED]

Om ein berre set i verk tiltaka 1, 5 og 6 ([REDACTED]) meiner eg dette ikkje vil gje store inngrep i dette rasutsette landskapet. Forvaltar si vurdering etter NML § 48 er at dette ikkje strir mot verneformålet eller påverkar verneformålet monaleg. Det bør difor kunne få dispensasjon.

Dei andre tiltaka er større og ikkje like foreinlege med verneformålet. Men formålet er viktig for tryggleiken for dei som ferdast på vegen og for samfunnet i Eikesdal. Her meiner eg at føreseigna om omsyn til sikkerheit må slå inn. Også her vil verknadene for verneformål og verneverdiar vere avgrensa.

Eit prinsipp må her vere at ein ikkje gjer større inngrep enn naudsynt. Vidare må alle installasjonar slik som [REDACTED] osb. gjerast slik at ein kan fjerne dei med minst mogleg attverande spor når prosjektet er ferdig. Det finst etter kvar dokumenterte og anerkjente metodar for dette.

Forvaltar gjev innstilling ut frå dette.

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/878-6

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 08.06.2021

Utvalg Dovrefjell nasjonalparkstyre	Utvalgssak 27/2021	Møtedato 21.06.2021
---	------------------------------	-------------------------------

Åmotan-Grøvudalen LVO - dispensasjon - rekonstruksjon av seterfjøs og høyløe gbnr 37/1 - Prestsetra

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Bjørg Hoås tillatelse til å rekonstruere seterfjøset på 37/1 på Prestsetra slik det er angitt i søknaden.
2. Nasjonalparkstyret avslår søknad om å murene etter løa og å reise ny bu med samme mål som løa på den gamle tomte. Eventuelt brukbart tømmer fra løa kan plukkes ned og brukes til tiltak i pkt. 3.
3. Nasjonalparkstyret gir som alternativ til avslag i 2 tillatelse til å bygge omsøkt bu («løa») på ny plassering i nærheten av fjøset og muren etter løa. Med unntak av at rester av muren etter den gamle løa ikke skal brukes, bygges den som angitt i søknaden. Plassering godkjennes av forvalter.
4. Vedtaket er gjort etter forskrift for Åmotan- Grøvudalen landskapsvernområde § 3, 1.3.a) (vedtaket pkt. 1 og 3) og samme pkt. h) (vedtaket pkt. 2).

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ståle Refstie hadde følgende forslag til vedtak:

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Bjørg Hoås tillatelse til å rekonstruere seterfjøset og bygge om høyløa på 37/1 på «Galanterhaugen», Prestsetra i Grødalen slik det er angitt i søknaden.
2. Vedtaket er gjort etter forskrift for Åmotan- Grøvudalen landskapsvernområde § 3, 1.3.a) og samme pkt. b) og h).

Begrunnelse:

Nasjonalparkstyret mener Prestsetra og kulturlandskapet rundt i nedre Grødalen vil fremstå historisk rett og fint dersom en ny høyløe settes opp på de opprinnelige murene. Det er ikke søkt om større volum, men det er søkt om noen modifikasjoner på bygget. Disse innebærer at et par steinraster fra muren må flyttes, det blir fire tømmerstokker mer på den nye høyløa enn på den opprinnelige, og løa får en plankdør i stedet for lem. Stein som blir plukket ned av murene er tenkt brukt til å komplettere fjøsmurene, så det er ingen ting som går til spille.

Om tiltaket ikke utføres, vil muren fra den gamle høyløa vil om kort tid falle sammen og bli til en stor steinhaug som gror igjen. Nasjonalparkstyret mener det er et større kulturminne og mer historie i å bevare fundamentet og deler av muren ved å sette opp en ny høyløe i gammel tradisjon der løa opprinnelig stod, og som vil stå seg fint i landskapet og til andre bygg. Det omsøkte tiltaket vil dessuten tilrettelegge for økt beitevirksomhet i nedre Grødalen, noe som er nødvendig for kultivering av landskapet og en viktig del av verneformålet.

Vedtak

Møtet åpnes igjen etter forrige sak før behandlingen av denne.

Som innstillingen, med endring fra Ståle Refstie
- mot en stemme for innstillingen (Carl Johansen).

Vedtaket ble dermed slik:

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Bjørg Hoås tillatelse til å rekonstruere seterfjøset og bygge om høyløa på 37/1 på «Galanterhaugen», Prestsetra i Grødalen slik det er angitt i søknaden.
2. Vedtaket er gjort etter forskrift for Åmotan- Grøvudalen landskapsvernområde § 3, 1.3.a) og samme pkt. b) og h).

Dokumenter i saken

Vedlegg:

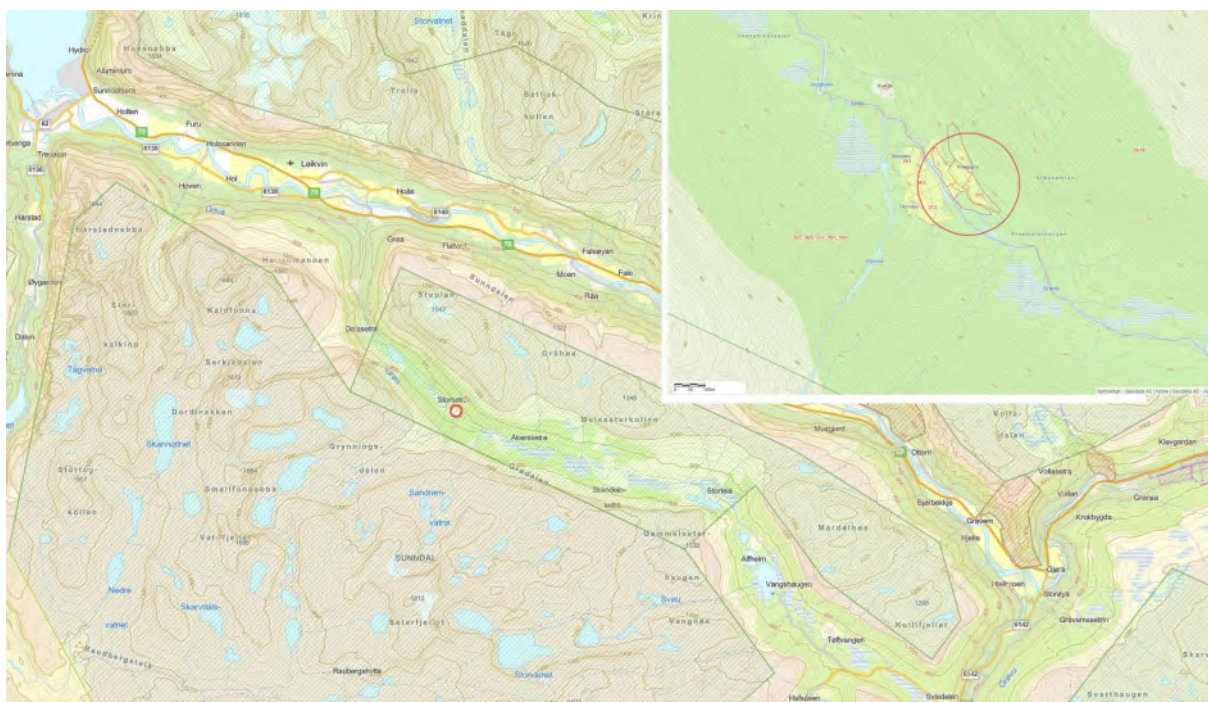
- 1 Søknad seterfjøs og høyløe - Galanterhaugen
- 2 Dokumenter fra Tradisjonsbygg - Restaurering høyløe (tegninger) og fjøs
- 3 Seterfjøs tegning
- 4 Seterfjøs Prestsetra Hoås SEFRAK, 37/1
- 5 Uttalelse fra Statsforvalteren - Åmotan-Grøvudalen LVO - gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe - Prestsetra gbnr. 37/1
- 6 Landbruksfaglig vurdering fra Sunndal kommune - rekonstruksjoner fjøs og løe 37/1
- 7 Uttalelse fra MRFK kulturarv - Rekonstruksjon av seterfjøs og høyløe på Prestsetra, Grødalen i Sunndal
- 8 Merknad til kulturarvenhetens uttakelse - fra søker

Andre dokumenter

9. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft ...](#) og [V områdevern ...](#)
10. Forskrift for [Åmotan-Grøvudalen LVO ...](#)
11. Forskrift for [Fokstugu LVO ...](#)
12. Forskrift for [Åmotsdalen LVO ...](#)
13. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell ...](#)
14. Rundskriv om [forvaltning av verneområder ...](#)
15. [Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven M-420 ...](#)
16. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre ...](#)
17. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten ...](#)
18. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger

Søknaden (vedlegg 1) gjelder restaurering /rekonstruksjon av seterfjøs og ombygging / nybygg av høyløe til overnattingsbu på Prestsetra / Galanterhaugen (37/1) i Grødalen, Åmotan-Grøvudalen LVO i Sunndal kommune. Tiltaket skal gjennomføres av firma med god kompetanse på antikvarisk bygningsvern og ditto rekonstruksjon av gamle bygg.

Beliggenhet og detaljkart, Prestsetra / Galanterhaugen, 37/1

Seterfjøsset ønskes rekonstruert mest mulig likt det opprinnelige ut fra eksisterende dokumentasjon, se vedlegg 3 og 4.

Løa var opprinnelig en høy steinmur med en lav tømmerkonstruksjon (3-4 stokker) oppå denne. Søker ønsker å rive mesteparten av den opprinnelige muren og bygge en tømmerkasse i full høyde, med om lag samme volum som opprinnelig – se vedlegg 2. Stein fra murene som rives tenkes brukt i rekonstruksjon av fjøsset. Nybygget er tenkt for overnatting på setra, i samband med egen beitebruk og som gjeterbu for beiteeiere. Det er ikke noen bygg med overnattingsmulighet her i dag.

Naturtypekartlegginga peker på alt for lavt beitetrykk. Det er ikke funnet viktige rødlistearter på vollen, som er karakterisert som naturbeitemark av lokal verdi.. Ingen lokaliteter for sensitive arter i nærheten.

Merknader

Statsforvalteren i Møre og Romsdal (vedlegg 5) viser til at økt beitetrykk på vollen er ønskelig og at tiltaket kan bidra til dette uten negative konsekvenser for den lokalt viktige naturbeitemarken vollen her er registrert som. Videre peker Statsforvalteren på nærhet til villreintrekk og at en derfor bør være varsom med å tillate tiltak som gir økt overnattingskapasitet og derfor bør være varsom med å tillate bruksendring av høyløa til overnatting.

Sunndal kommune (vedlegg 6) har gitt en kort, administrativ, landbruksfaglig vurdering på at tiltaket vil legge til rette for økt bruk gjennom enkelt friluftsliv samt å kunne starte opp med drift med beitedyr på setra. «Nedre Grødalen er et utstillingsvindu for de turistene som går i dalen, og et intakt kulturmiljø på Prestsetra og andre setrer i dalen helt opp t.o.m. Åkersetra er svært viktig for å vise frem tradisjon og bruk i kulturlandskapet i fjelldalene i Sunndal. Visjonen er at det igjen kommer Storfe inn i Grødalen samen med eksisterende beitedyr, samt at skjøtelsesplaner på naturbeitemarker og slåttemarkar følges opp gjennom slått og beiting.»

Møre og Romsdal fylkeskommune, kulturarvenheten (vedlegg 7), viser til at setra ligger i nasjonalt utvalgt kulturlandskap i Sunndal. Ved rekonstruksjon av gamle bygg i verneområdet må disse to prinsipper ligge til grunn: 1) god dokumentasjon på hvordan opprinnelig bygg har vært, og 2) samsvar med bevaring av kulturlandskapet.

Ut fra dette har kulturarvenheten ikke innvendinger til at fjøsset bygges opp att slik det har vært. De har noen faglige råd om detaljutførelsen.

Enheten mener også løa burde vært rekonstruert som opprinnelig og at søknaden gjelder å sette opp et annet bygg – ikke å rekonstruere løa. De kan derfor ikke tilrå denne delen av søknaden. Enheten peker på at gamle murer etter tidligere bebyggelse i slike områder har en verdi i seg selv.

Søkeren (vedlegg 8) kommenterer uttalelsen fra kulturarv om løa med at bygget ikke vil bli skjemmende og vi bli oppført i tradisjonell stil og teknikk. «*Det søkes om bruksendring da vi ønsker å kunne benytte løa til overnatting for gjeterne da vi ønsker å ha dette adskilt fra selve seterhuset. Det kan ikke forventes at grunneiere bruker mye midler og store ressurser på å ta vare på eller sette opp nye bygninger som det i dag ikke er mulig å bruke. I dag har vi andre behov, men vi har likevel interesse av å kunne gjenskape seterbygninger og kulturlandskapet så langt det lar seg gjøre.*»

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø har saken til e-postbehandling nå, i innstillingen foreslås følgende vedtak: «*Nemnda vurderer at tiltaket i relativt liten grad vil medføre økte forstyrrelser av villreinen i området. Nemnda vil av den grunn ikke frarå at det gis tillatelse til gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe.*» Endelig vedtak vil bli ettersendt eller lagt fram i møtet.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Irreversible fysiske inngrep som bygninger skal behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde er å ta vare på natur- og kulturlandskap der setervoller og -bebyggelse og kulturminner etter fangst, jord- og beitebruker en vesentlig del av landskapets egenart; å sikre viktige leveområder for villreinen og dalbunner med rike plantesamfunn samt å ta vare på geologiske forekomster med Åmotan som et særpreget element.

Etter § 3, 1.3 a) i forskriften for dette landskapsvernområdet kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «*oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet*».

Etter samme b) til «*ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger*» og h) til «*riving av seteranlegg*».

Forvaltningsplan

Retningslinjene for forvaltning av **kulturminner og kulturlandskap** i kapittel 4.5.2 sier blant annet at

- Saker som kan medføre inngrep i kulturminner skal forvaltningsmyndigheten drøfte med kulturvernmyndighetene som en del av saksutredningen. Det skal tas hensyn til tilrådingene innenfor rammene av verneforskriftene og øvrig lovverk.
- Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til rekonstruksjoner som tar sikte på å tilbakeføre seter- anlegg til komplett tilstand.
- Rekonstruksjon av kulturminner som har forfalt hinsides restaurering, som nedraste steinbuer, tufter uten påstående hus og lignende, skal kun unntaksvis tillates og da etter godkjenning fra kulturvernmyndighetene. Forholdet til verneverdiene og dokumentasjonsstatus skal tillegges avgjørende vekt. En forvaltningsrettet tiltaksplan bør angi aktuelle objekter.
- Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi og andre kulturminner skal det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Torvtak kan utføres etter dagens bygningstekniske krav.
- Når det gis tillatelse til vedlikehold av kjørespor eller stier og til bygningsmessige tiltak som forutsetter terrenginngrep som uttak av torv eller stein, skal det settes vilkår om at objekter av kulturhistorisk verdi ikke skades. Eksempelvis skal ikke stein fra gamle tufter, dyregraver eller lignende brukes til nybygg.
- Forvaltningsmyndighetene skal ha en positiv holdning til tiltak som er positivt i forhold til verneformålene kulturlandskap (landskapsvernområdene) / kulturminner (nasjonalparken).

Retningslinjene for **bygninger** i kapittel 6.7.2 presiserer at nybygg må være direkte tilknyttet landbruksnæring.

Naturmangfoldloven

Alle saker skal vurderes i forhold til virkning på naturmangfold jf. naturmangfoldloven §§ 8 - 12.

Presedens

Styret har tidligere avslått å ta driftsbygning i verneområdet i bruk til overnatting. Jf. søknad fra KNT om å bygge om løa på Stølgjerdesætra (Åmotsdalen LVO) til selvbetjent turisthytte – sak 61/2015 i nasjonalparkstyret.

I sak 51/2018 i styret - Søknad om å rive høyløe og bygge ny bu for overnatting på Løykjasetra i Geitådalen – fikk søker anledning til å rive en gammel, delvis nedfalt høyløe og sette opp nytt bygg av samme størrelse og form som det gamle. Dette var ment for overnatting.

Kulturvernmyndighetene hadde her ikke motforestillinger. (Samme verneområde som her).

I sak 46/2020 ga styret tillatelse til å rekonstruere seterfjøsset på åkersetra (Åmotan-Grøvudalen LVO) – et tiltak helt tilsvarende fjøsset her. Kulturvernmyndigheten godkjente tiltaket etter en runde om utforming og utførelse.

I forrige styremøte tillot styret riving av seterfjøsset på Vammervollsætra i Åmotsdalen LVO mot tilråding fra kulturvernmyndigheten.

Vurdering

Det ser ikke ut til å være villreinfaglige hensyn eller andre hensyn til flora og fauna som taler mot tiltakene. Statsforvalteren legger en viss vekt på nærliggende villreintrekk, mens villreinnemnda ikke gjør det. Forvalter legger størst vekt på uttalelsen fra nemnda her.

Når det gjelder fjøsset, er også tiltaket i tråd med retningslinjene for kulturminner og kulturlandskap i forvaltningsplanen. Rekonstruksjon må vurderes etter § 3 a) i forskriften som nybygg i landbruksnæring – det er ikke noen egen hjemmel for rekonstruksjon, dette er også i tråd med hvordan rekonstruksjon skal vurderes etter plan- og bygningsloven. Det framgår at det rekonstruerte fjøsset skal brukes i landbruksnæring.

Rekonstruksjon av fjøsset vil være positivt for verneverdien kulturlandskap og ikke ha effekt for øvrige verneverdier (plantесamfunn, villrein).

Kulturvernmyndighetene går mot tiltaket når det gjelder løa. Dette blir heller ikke en rekonstruksjon, men et rent nybygg, der i tillegg den gamle muren fjernes. Ut fra pkt. c) og e) i kapittel 4.5.2 i forvaltningsplanen skal det da ikke tillates.

Forvalter vurderer tiltaket som negativt for kulturminnet i og med at muren, som er et kulturminne, vil bli revet, men samtidig positivt for kulturlandskapet. Ut fra kulturminnehensyn mener forvalter det i tilfelle er bedre å passere dette bygget ved siden av murene til løa.

Presedens fra tidligere tilsier at styret er positive til nybygg av denne typen i landbruksnæring, og et mindre overnattingsbygg i tillegg til selet bør være akseptabelt ut fra dette. Om bygget som settes opp nær fjøsset og ruinen av løa, vil det gå inn som et naturlig element på setra. Eventuelt brukbart tømmer fra løa bør da kunne brukes i det nye bygget, mens murene ikke rives.

En ny bu som omsøkt, men med annen plassering, vil ikke påvirke verneverdiene negativt. Når det gjelder økt overnattingskapasitet som Statsforvalteren i Møre og Romsdal frykter, legger forvalter til grunn at fagmyndigheten, villreinnemnda, ikke har samme betenkeligheter.

Vurderingene ut fra verneverdiene gjør at ytterligere vurdering etter NML 8-12 ikke er nødvendig, den er fanget opp av vernevurderingen.

Til orientering – andre bestemmelser som må følges

Bygningsavfall skal behandles i tråd med forurensingsloven, dvs. fraktes ned og leveres godkjent mottak, med unntak av at reint trevirke kan brukes til ved. Dette er selvsagt og trenger ikke være med i vedtaket.

Det må søkes om motorferdsel i samband med tiltaket. Her er kun snøskuter eller helikopter aktuelt.

Det må søkes om det er ønskelig å ta taktorv på vollen. Av hensyn til risiko for spredning av fremmede arter er det ikke tillatt å frakte inn torv - dette følger av verneforskriften § 3, 2.1 – «Nye *plantearter* må ikke *innføres*.»

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/4167-2

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	28/2021	21.06.2021

Søknad fra Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, om å sette opp tilbygg til hytte i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, tillatelse til å sette opp tilbygg på 5,0 m2 til hytte på 20,0 m2 bebygd areal i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område, slik at bebygd areal blir 25,0 m2 til sammen.

Vilkår:

- Tilbygget skal settes opp i samsvar med tradisjonell byggeskikk i området, og i samsvar med tegninger vedlagt søknaden.
- Det skal brukes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.
- Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved og brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdet og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 3 pkt. 1.3. c i verneforskriften for Dalsida landskapsvern-område. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Aud Hove deltok ikke i behandlingen av saken.

Vedtak

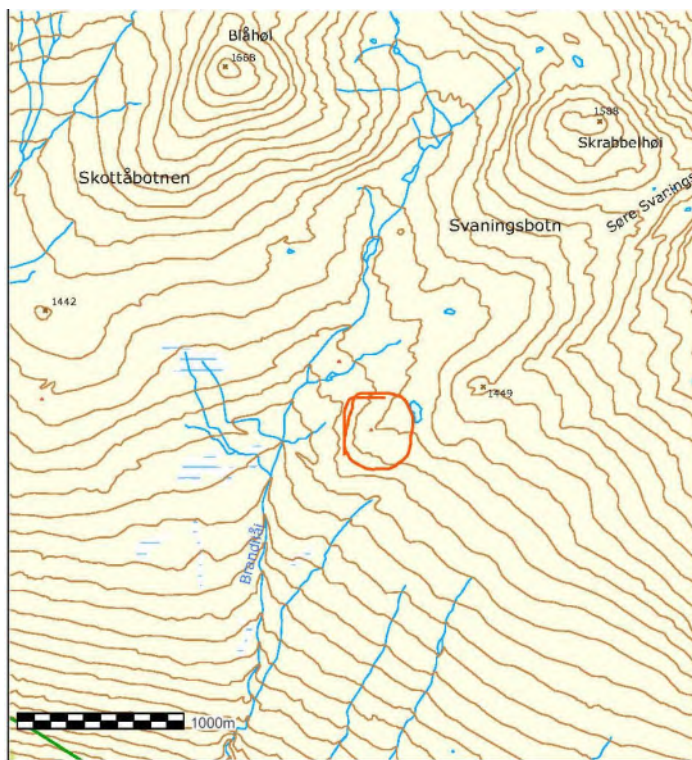
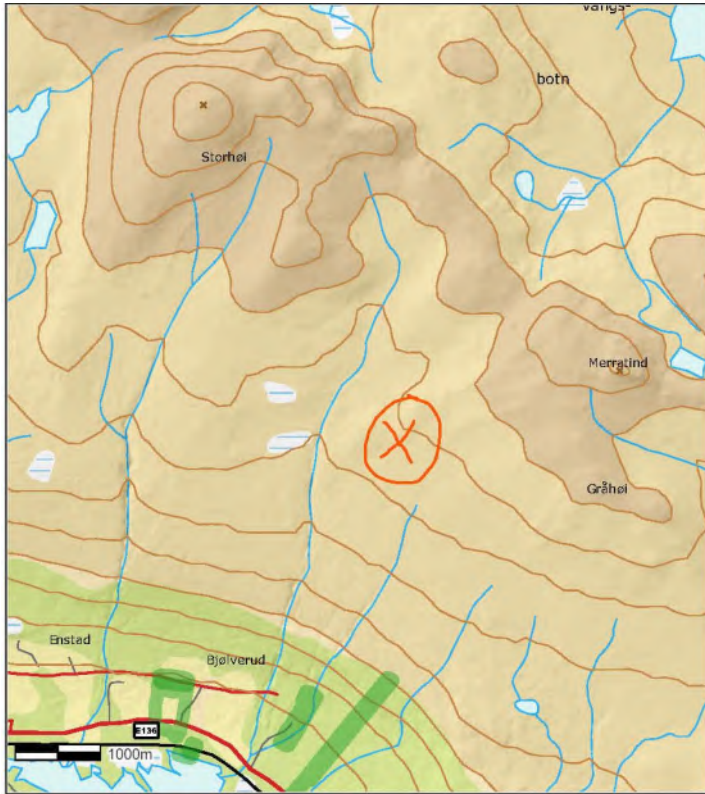
Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter

- 19.03.2021: Søknad fra Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, om å sette opp tilbygg til hytte i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område.
- 05.04.2021: E-post fra Lesja kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

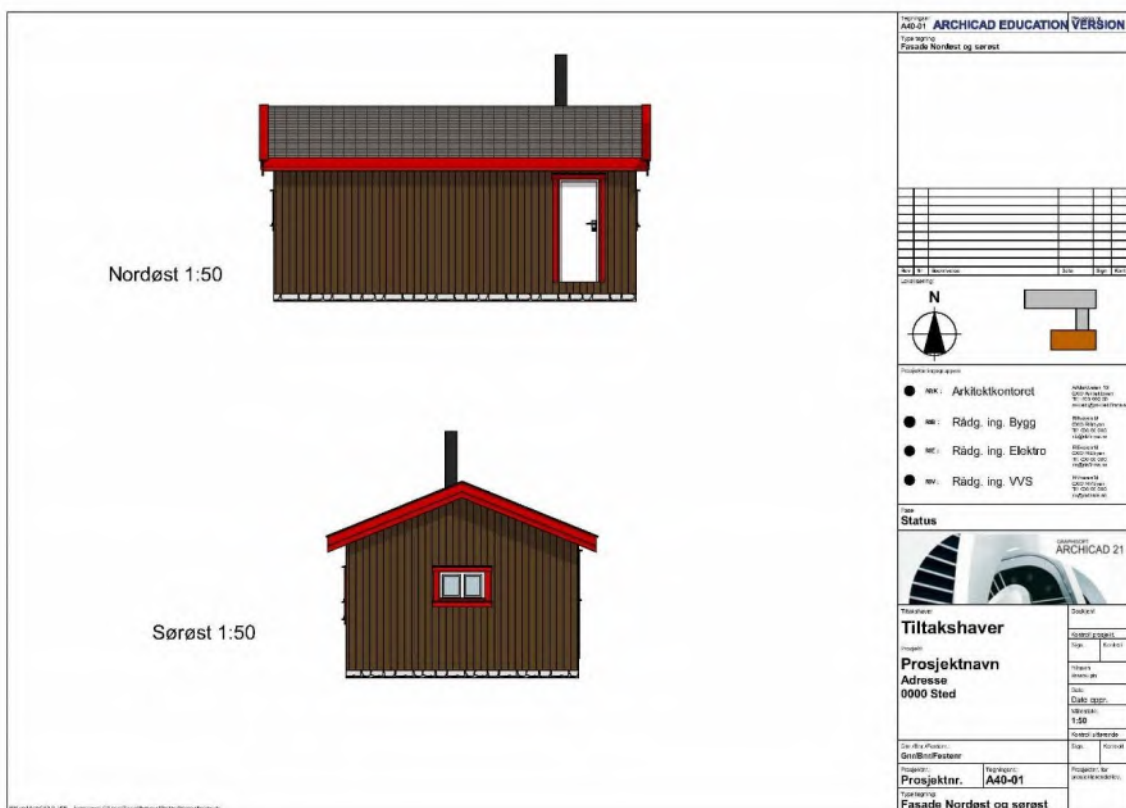
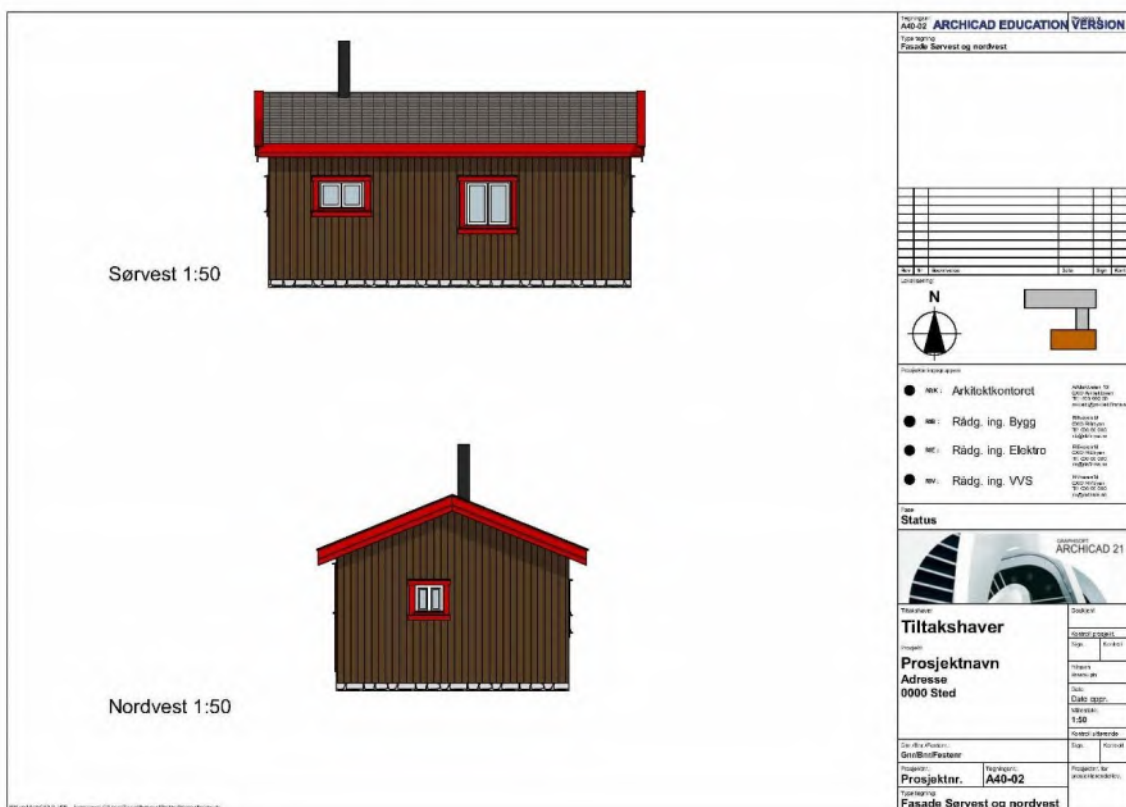
Lars Erik Bjølverud, Romsdalsvegen 4153, 2668 Lesjaskog, søker 19.03.2021 om tillatelse til å sette opp tilbygg på 5,0 m2 til hytte på 20,0 m2 bebygd areal i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område, slik at bebygd areal blir 25,0 m2 til sammen.

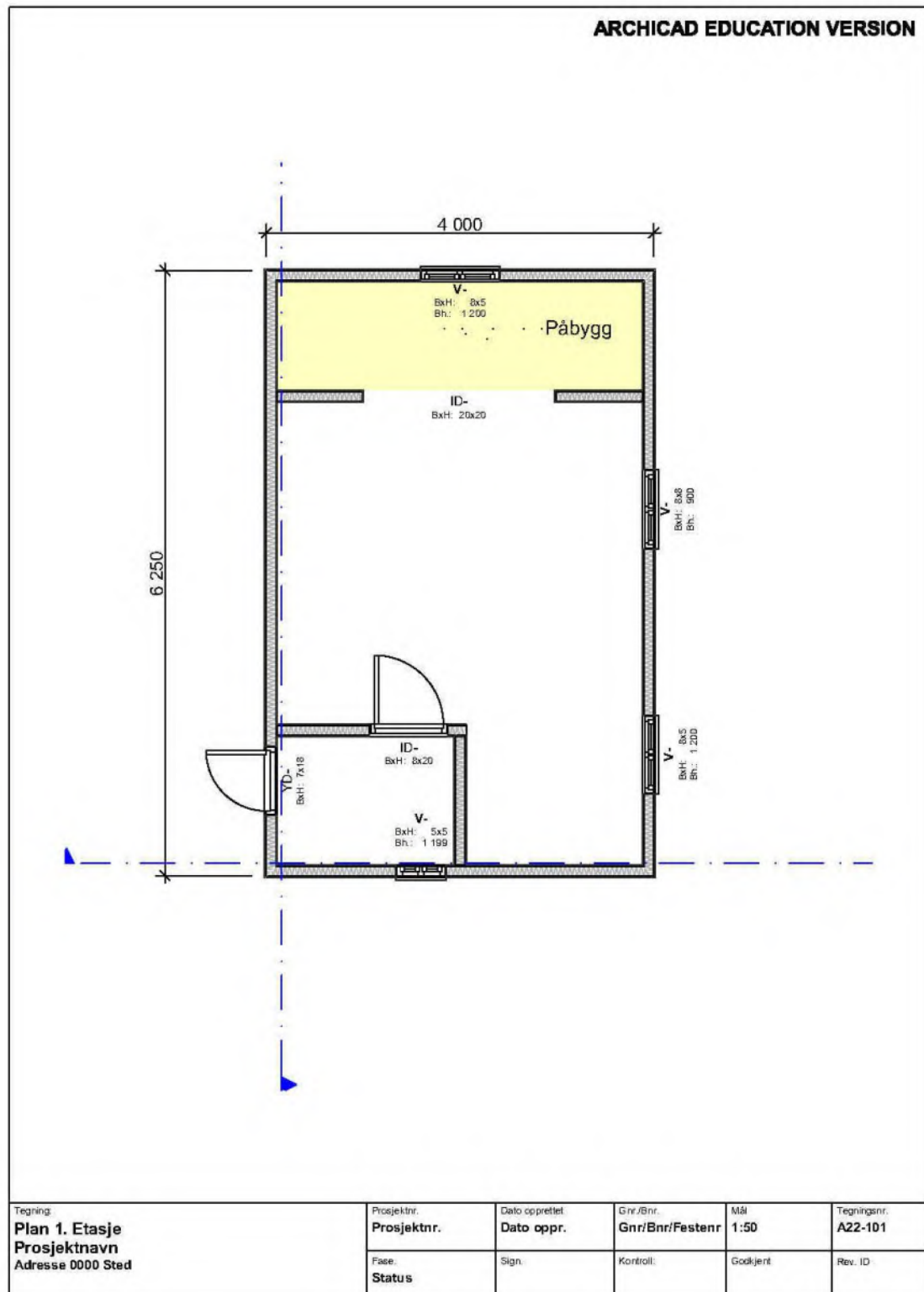
Kart 1 og 2: Kartene viser hvor hytta ligger nord-øst for Lesjaskog.

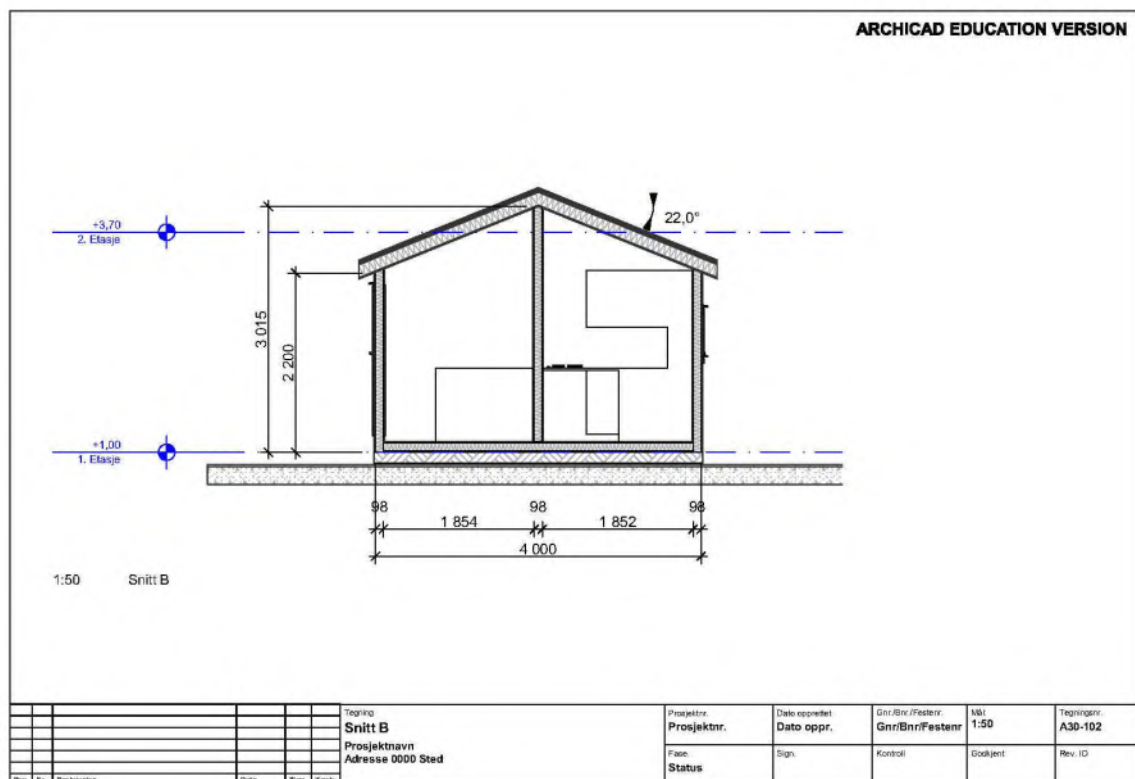
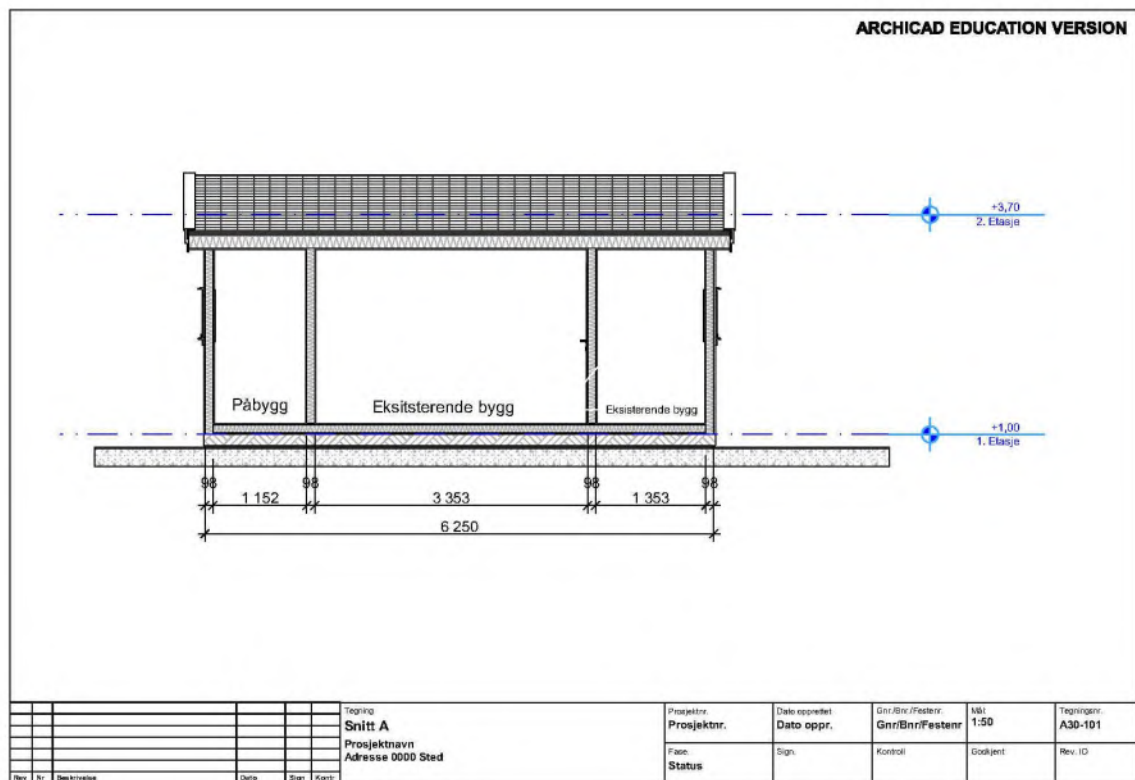

Bilde 1 og 2: Hytta i Svanningsbotn. Bildene er tatt i 2005.

Tegning 1 og 2: Fasader med tilbygg.

Tegninger 3-5: Plan og snitt.

Lars Erik Bjølverud skriver i søknaden at han søker om å sette opp et tilbygg på 5 m2 for å få flere sengeplasser og bedre plass i nåværende rom i hytta.

Hytta ligger i Lesjaskog heimrast, og styret heimrasten tilrår i sak 2/21 at tilbygget godkjennes. I saken går det fram at hytte og tilbygg på til sammen 25 m² er innenfor reglene for hytter i Lesjaskog heimrast, som er at hytter kan være maksimalt 25 m². Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.04.2021 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap og et sammenhengende leveområde for villreinen i Snøhetta-området, jf. verneforskriften § 2.

I Dalsida landskapsvernområde er landskapet vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art og karakter, jf. § 3 pkt. 1.1, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 c.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det (s. 89 og 90) bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger / utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

I kartvedlegg 1 til forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Svanningsbotn ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46) i forvaltningsplanen:

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av verne-bestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. også fram:

I landskapsvernområdene og biotopvernområdene skal det gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Dalsida landskapsvernområde til å gi tillatelse til tilbygg på hytta i Svanningsbotn, jf. § 3, pkt. 1.3. c.

Tilbygget er forholdsvis lite, og er sannsynligvis ikke i strid med verneformålet for Dalsida landskapsvernområde, som bl.a. er å ta vare på naturlandskapet og leveområdene til villreinen. Formålet med tilbygget er å gjøre hytta mer praktisk og beboelig. Tilbygget vil sannsynligvis ikke endre ferdselen i området så mye. I slike hytter er det en fordel å ha et eget soverom, bl.a. når det er behov for å tørke klær i oppholdsrommet, og å ha forskjellig romtemperatur i oppholdsrommet og soverommet..

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Det planlagte tilbygget på hytta i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvernområde, vil berøre naturmangfoldet, bl.a. landskapet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis små, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Det planlagte tilbygget, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Vurderingen i forhold til verneformålet og prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12, tilsier at effekten av det planlagte tiltaket, blir forholdsvis liten.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Lesja kommune
- Lesja fjellstyre
- Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/2129-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	29/2021	21.06.2021

Drivdalen LVO - installasjon av nødstrømsaggregat ved Høgsnyta og Hestkrubben - Bane NOR

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Bane NOR tillatelse til å sette opp fire nødstrømaggregat – et i hver ende av tunellene Høgsnyta og Hestkrubben. Utførelse og plassering skal være som angitt i søknaden.
2. Vedtaket er gjort etter forskrift for Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin landskapsvernområde.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Aud Hove deltok ikke i behandlingen av saken.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Drivdalen LVO - installasjon av nødstrømsaggregat ved Høgsnyta og Hestkrubben - Bane NOR

Andre dokumenter i saken

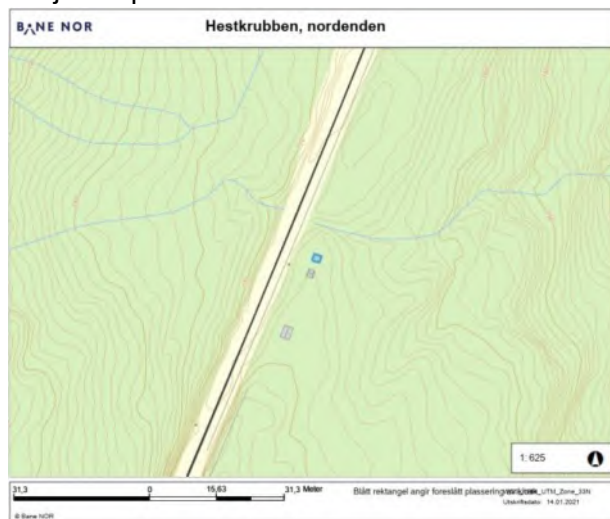
19. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
20. Forskrift for [Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin LVO...](#)
21. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
22. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
23. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)

Saksopplysninger

Bane NOR søker om å få installere fire nødstrømaggregater, et i hver ende av tunellene Høgsnydda og Hestkrubben. Tunellene har installert nødlys inne i tunnelene, men ved frakobling eller strømbrydd er det ingen strømforsyning til nødlysene. Bane NOR ønsker derfor å installere disse aggregatene for å sikre en kontinuerlig strømforsyning og dermed øke sikkerheten i tunnelene.

Nødstrømsaggregatene skal plasseres i en kiosk på utsiden av tunnelene ved siden av eksisterende kiosker og vil være av lik størrelsesorden. Foreslått plassering av kioskene er

angitt i kartene vedlagt. Kioskene vil ligge innenfor 15 m fra jernbanesporet. Grunnet ujevnt underlag vil noe grunnarbeid være nødvendig for å skape et horisontalt plan for kioskene. Grunnet vanskelig atkomst adkomstveier vil skinnegående maskiner bli benyttet for transport til tiltaksområdene. Prosjektet er planlagt gjennomført juli-september 2021.

Kart som viser plassering, detaljkart som viser eksempel på plassering ved tunellåpning (blå firkant), bilde av tilsvarende installasjon.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Permanente nstallasjoner skal behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål natur- og kulturlandskapet, plantelivet og det kulturhistoriske miljø omkring Vårstigen og Kongsvold fjellstue.

Fra vernebestemmelsene i forskriften:

- «5. *Utenom nåværende bebyggelse kan det bare oppføres bygninger tilknyttet jord og skogbruk, forskning og undervisning, turisthytter, jakt- og fiskebuer, naust eller lignende. planer om tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter, herunder alle former for. nybygg og veianlegg, kan ikke settes i verk uten godkjenning av Direktoratet for statens skoger. [Forskriften er fra 1974. Statens skoger er erstattet av Dovrefjell nasjonalparkstyre.]*
7. *Disse bestemmelser er ikke til hinder for trafikk med jernbane og på riksveien (E6) eller arbeider som er nødvendige i forbindelse med drift, vedlikehold og tiltak i tilknytning til disse anlegg. Planer om nye anlegg og utvidelser, herunder grustak og rasteplasser skal forelegges Direktoratet for statens skoger.»*

Forvaltningsplan

Retningslinjene i kapittel 6.9 Tyngre inngrep og anlegg tilsier strenge krav til ivaretagelse av verneformålet.

Naturmangfoldloven

Alle offentlige vedtak skal vurderes etter de miljørettslige reglene i §§ 8-12 jf. § 7.

For tiltak som ikke har hjemmel i verneforskrift åpner § 48 jf. § 77 1. ledd for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt etter en streng vurdering.

Presedens

Det har tidligere vært gitt dispensasjon for vesentlig større anlegg for banedriften atskillig lenger fra banelegmet. Eksempelvis basestasjon for jernbane-GSM, så vidt inne i nasjonalparken nord for Grønbakken.

Vurdering

Tiltakene er etter forvalters vurdering i nedre grenseland for søknadspliktige tiltak. Dette er små anlegg, plassert innenfor områder som er påvirket av jernbanen. De kan ikke sies å påvirke verneverdiene eller å være i motstrid til verneformålet. Skinnegående transport vil bli brukt. Biologisk mangold blir ikke påvirket og noen nøyere vurdering etter NML 8-12 er ikke påkrevet. Forvalter anbefaler å gi tillatelse som omsøkt.

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/3479-2

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	30/2021	21.06.2021

Søknad fra Statskog om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder 01.08.-19.08. i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Statskog v/ Kristian Eiken Olsen, tillatelse til å takserer rype med stående fuglehund i fjellområder ved Kongsvoll og Hjerkinns som bl.a. ligger i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder, i tiden 01.08.-19.08. i 2021-2022. Takseringene kan foregå i Kongsvoll utmål, Hjerkinns utmål, utmålet til Kongsvold fjellstue og en (liten) del av Dovrefjell statsallmenning. Lengden på takseringslinje Kongsvoll 17 justeres slik at den blir ca. 1 km kortere i Stroplsjødalen.

Statskog oppfordres til å samordne og koordinere takseringene som Statskog og Dovre fjellstyre har behov for på Dovrefjell. Statskog bør derfor samarbeide med Dovre fjellstyre om å utarbeide en ny faglig vurdering av det samlede behovet for takseringslinjer i Statskog og Dovre fjellstyre sine områder på Dovrefjell. Statskog bør også vurdere behovet for takseringslinjer på Dovrefjell i sammenheng med taksering av rype i Drivstua utmål og en del av Kongsvoll utmål som Opdal Jæger- og fiskarlag takserer. Denne faglige vurderingen skal legges ved ny søknad om taksering av rypebestandene med fuglehunder fra 2023.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder bare taksering av rype på oppdrag fra Statskog.
- Det kan bare takseres i tiden 01.08-19.08. i 2021-2022.
- Hunder som slippes skal ha renhetsbevis for sau.
- Det kan ikke slippes mer enn 2 hunder om gangen langs hver takseringslinje.
- Hver hund skal følges opp av en hundefører under takseringen.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, og vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Dovrefjell nasjonalparkstyre diskuterte saken, og Ståle Refstie foreslo følgende endringer i andre avsnitt:

Statskog bes om å samordne og koordinere takseringene som Statskog og Dovre fjellstyre har behov for på Dovrefjell. Statskog må derfor samarbeide med Dovre fjellstyre om å utarbeide en ny faglig vurdering av det samlede behovet for takseringslinjer i Statskog og Dovre fjellstyre sine områder på Dovrefjell.

Vedtak

Som innstillingen, med endringsforslag fra Ståle Refstie
- enstemmig.

Andre avsnitt i vedtaket ble dermed slik:

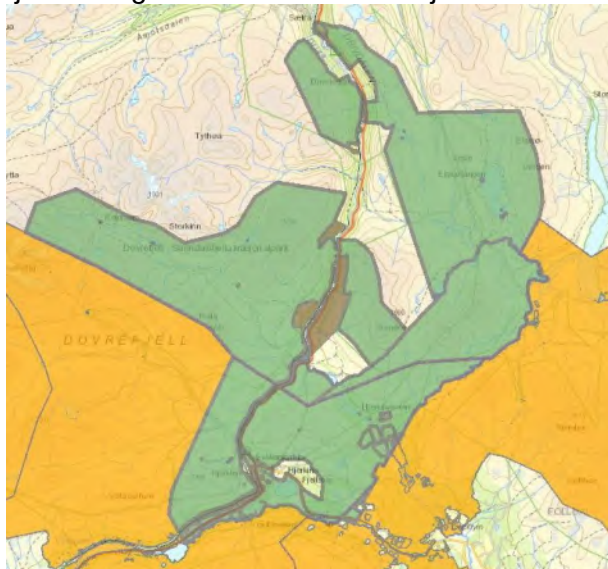
Statskog bes om å samordne og koordinere takseringene som Statskog og Dovre fjellstyre har behov for på Dovrefjell. Statskog må derfor samarbeide med Dovre fjellstyre om å utarbeide en ny faglig vurdering av det samlede behovet for takseringslinjer i Statskog og Dovre fjellstyre sine områder på Dovrefjell. Statskog bør også vurdere behovet for takseringslinjer på Dovrefjell i sammenheng med taksering av rype i Drivstua utmål og en del av Kongsvoll utmål som Opdal Jæger- og fiskarlag takserer. Denne faglige vurderingen skal legges ved ny søknad om taksering av rypebestandene med fuglehunder fra 2023.

Dokumenter

- 02.05.2019: E-post fra Statskog – Søknad om å takserer rype med stående fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder, Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat i tiden 01.-20.08. 2019-2022.
- 03.07.2019: Møtebok for sak 022-2019 på møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 25.06.2019: Søknad fra Statskog om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder, Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat i tiden 01.-20.08. 2019-2022. (Arkivsak nr. 2019/10927.)
- 16.03.2021: E-post fra Statskog til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Søknad om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvern-område med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder i tiden 01.-19.08. 2021-2024.
- 28.05.2021: E-post fra Statskog til Dovre kommune og Oppdal kommune – Søknad om dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene for å takserer rype med stående fuglehund i tidsrommet 1.-20. august 2021-2024.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Statskog v/ Kristian Eiken Olsen, søker i e-post 16.03.2021 om tillatelse til å takserer rype med stående fuglehunder i fjellområder ved Kongsvoll og Hjerkinns som bl.a. ligger i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder, i tiden 01.-19.08. 2021-2024. Takseringene er planlagt å foregå i Kongsvoll utmål, Hjerkinns utmål, utmålet til Kongsvold fjellstue og en liten del av Dovrefjell statsallmenning.

Kart 1: Kart over Statskog sine eiendommer (grønn farge) mellom Fokstua i Dovre og Engan i Oppdal: Hjerkin Utmål, Kongsvoll Utmål og Drivstua Utmål. Gul farge er statsallmenninger. Statskog v/ Kristian Eiken Olsen, søkte også 02.05.2019 om tillatelse til å takserer rype med stående fuglehunder i Hjerkin, Kongsvoll og Drivstua utmålinger i tiden 01.-20.08. 2019-2022. (Arkivsak nr. 2019/10927.)

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet søknaden i 2019 som sak 022-2019 på møte 25.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Statskog dispensasjon til å takserer rypebestandene med stående fuglehunder i Hjerkin, Kongsvoll og Drivstua utmålinger i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern, Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkin landskapsvernområder, Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat, i tiden 01.-19.08. 2019.

I løpet av 2019 skal Statskog utarbeide en faglig vurdering av behovet for antall takseringslinjer i sine områder på Dovrefjell og i Oppdalsfjella. Denne faglige vurderingen skal legges ved ny søknad om taksering av rypebestandene med fuglehunder i 2020-2022.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder bare taksering av rype på oppdrag fra Statskog.
- Det kan bare takseres i tiden 01.-19.08.2019.
- Hunder som slippes skal ha renhetsbevis for sau.
- Det kan ikke slippes mer enn 2 hunder om gangen langs hver takseringslinje.
- Hver hund skal følges opp av en hundefører under takseringen.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, og vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

I søknaden 16.03.2021 skriver Statskog bl.a.:

Statskog SF forvalter statens grunn i Norge. Et av våre hovedmål er å tilrettelegge for allmennhetens tilgang til jakt, fiske og annet friluftsliv. Vi skal drive en bærekraftig småviltforvaltning hvor vi høster av et overskudd. En viktig kilde til dette er å samle inn informasjon om viltbestandene og jegerne våre. Etterspørselen etter småviltjakt på statens grunn i Norge har neppe vært større en den er i dag. Forskrift om forvaltning av jakt, felling, fangst og fiske på statens grunn utenom statsallmenning, danner fundamentet for vår aktivitet.

Formålsparagrafen er tydelig på at vi skal sikre allmennhetens adgang på en måte som er bærekraftig med hensyn til viltressursene. Årlig kartlegging av for eksempel rypebestandene og kyllingproduksjon er en viktig del av dette.

Linjetaksering etter distance-sampling metodikk er en velkjent og velprøvd metodikk for å beregne antall individer og tetthet av hønsefugl. Metodikken har vært grundig evaluert i flere forskningsprosjekter. Det er allikevel viktig å påpeke at resultatene vil være estimerer og ikke nøyaktige tall. Estimatenes presisjon og nøyaktighet er avhengig av studiedesign, feltgjennomføring og dataene som kommer inn.

I 2013 utviklet Statskog, sammen med Finnmarkseiendommen (Fefo) og NINA, «Hønsefuglportalen». I etterkant har flere aktører bidratt på utviklingssiden. Bakgrunnen for Hønsefuglportalen var å lage en database hvor takseringsdata kunne samles, lagres for ettertiden og

tilgjengeliggjøres. I dag er «Hønsefuglportalen» en veletablert database som løser de opprinnelige utfordringene, samt en innsynsløsning som er åpen for alle. Takseringsdata fra både Statskog, Fefo, fjellstyrer, samt mange private grunneiere, samles og behandles der.

Data fra Statskog og Finnmarkseiendommen tilgjengeliggjøres i tillegg på nettbasen gbif.no hvor data ligger tilgjengelig for forskningsmiljø både nasjonalt og internasjonalt. Takseringsdata fra Norge må anses å være et datasett i verdensklasse innen sitt fagområde, og har blitt brukt i en rekke prosjekt og rapporter.

Gruppen som jobber med Hønsefuglportalen i dag, består av NINA, Høyskolen i Innlandet – Evenstad, Nord Universitet, Finnmarkseiendommen, Norges Fjellstyresamband, Miljødirektoratet, Norges jeger- og fiskerforbund og Statskog.

I forbindelse med den faglige vurderingen nasjonalparksyret etterspør, oppfatter vi det som det er selve studiedesignet det stilles spørsmål ved. Samtlige av våre takseringsområder og linjer er kvalitetssikret av NINA.

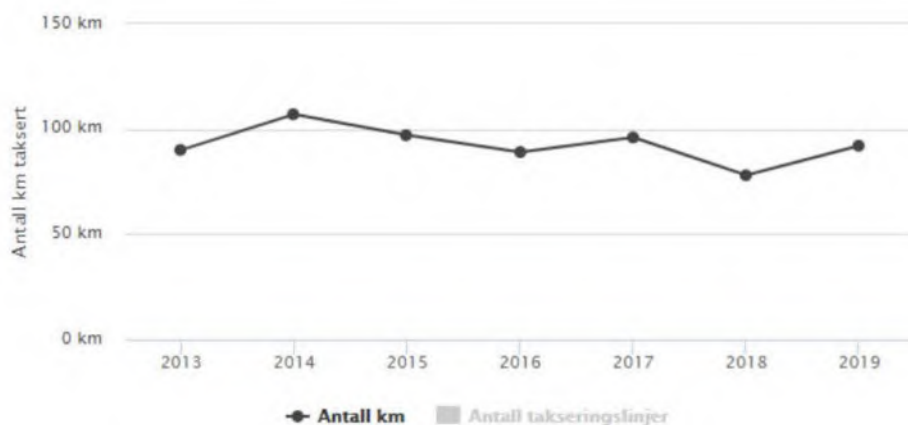
De viktigste kriteriene som stilles til et godt design er:

- Det skal representere tverrsnittet av området. Det vil si at linjene skal legges i både «gode» og «dårlige» lirypehabitat, innenfor takseringsområdet.
- Linjene skal fortrinnsvis legges på tvers av høydegradienten slik at ikke kun en vegetasjonstype og høydelag gjennomføres. Dette har sammenheng med første kulepunkt.
- For å sikre tilstrekkelig sikkerheten i data må det være nok observasjoner i takseringsområdet, minimum 40–60 observasjoner.
- Det må være tilstrekkelig antall linjekilometer for å sikre god nok dekning av takseringsområdet, samt å få nok observasjoner. Erfaringsmessig bør det være cirka 70 km pr. takseringsområde.

Det finnes flere metoder for å legge ut linjer, men normalt benyttes systematisk eller tilfeldig plassering. Det optimale er å legge ut linjene tilfeldig innenfor et område, siden dette vil forhindre at man systematisk legger linjer i de antatt beste områdene. Det er derimot ofte utfordrende med tilfeldig fordeling i praksis, da topografi kan hindre effektiv taksering (for eksempel linjer over vann eller ned fjellskrenter). Samtidig kan logistikk være problematisk hvis linjene ligger svært langt fra veg. I praksis benytter vi derfor systematisk utplassering av linjer, hvor linjene legges systematisk ut med minimum 500 meters mellomrom. Enkelte linjer vil da måtte justeres noe på grunn av topografi og praktisk gjennomførbarhet. Dette gjøres fordi metodikken forutsetter uavhengige observasjoner, altså at samme fugl ikke observeres på flere linjer. En linjelengde på 3-4 kilometer eller mer, er ofte å foretrekke av logistikk-grunner.

Systematisk utlagte parallelle, rette linjer på tvers av høydegradienten gir det beste resultatet, men i områder med store topografiske

variasjoner må et slik design av praktiske årsaker modifiseres. Avstanden mellom linjene bør ikke være mindre enn 400 m og ofte kan linjene legges ut med 500 m avstand. Hvis det lar seg gjøre rent topografisk kan det være en fordel å legge linjene etter 1:50 000 (M711 serien) kartenes UTM-rutenett i nord-sør eller øst-vest retning. Dette letter den praktiske gjennomføringen betraktelig. Statskog sine takseringslinjer på Kongsvoll og Hjerkinns tilfredsstiller disse kriteriene. Dersom vi ser på årene 2013 til 2019 så har det blitt taksert fra 78 til 103 linjekilometer hvert år. Antall observasjoner de samme årene varierer fra 48 i 2013, til 112 i 2018.

Antall fugl observert / antall observasjoner

År	Lirype	Fjelltype	Orrfugl	Storfugl
2013	173 / 48	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2014	445 / 82	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2015	305 / 74	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2016	259 / 57	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2017	342 / 70	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2018	805 / 112	0 / 0	1 / 1	0 / 0
2019	422 / 94	0 / 0	0 / 0	0 / 0

I disse tallene inngår samtlige av våre linjer på Kongsvoll og Hjerkinns. Samtlige linjer med unike linjenavn fremkommer på kartet på neste side.

I tabellen under fremkommer linjelengden på hver linje. Den vil kunne avvike med noen meter mellom år. Uttrekket er fra takseringen i 2019.

LinjeID	Linjenavn	Område	Lengde (m)
90	Kongsv. 1	Kongsvoll	2310
91	Kongsv. 2	Kongsvoll	2703
92	Kongsv. 3	Kongsvoll	3176
93	Kongsv. 4	Kongsvoll	3745
94	Kongsv. 5	Kongsvoll	2853
95	Kongsv. 6	Kongsvoll	1883
96	Kongsv. 7	Kongsvoll	2102
97	Kongsv. 9	Kongsvoll	2102
98	Kongsv. 10	Kongsvoll	2773
99	Kongsv. 11	Kongsvoll	3253
100	Kongsv. 12	Kongsvoll	3954
101	Kongsv. 13	Kongsvoll	2360
102	Kongsv. 14	Kongsvoll	2603
103	Kongsv. 15	Kongsvoll	3297
104	Kongsv. 16	Kongsvoll	4004
105	Kongsv. 17	Kongsvoll	5005
106	Kongsv. 18	Kongsvoll	1782
107	Kongsv. 19	Kongsvoll	2473
108	Kongsv. 20	Kongsvoll	3854
109	Kongsv. 21	Kongsvoll	4254
110	Kongsv. 22	Kongsvoll	3202
111	Kongsv. 23	Kongsvoll	2502
112	Kongsv. 24	Kongsvoll	2903
113	Kongsv. 25	Kongsvoll	2602
114	Kongsv. 26	Kongsvoll	2452
115	Kongsv. 27	Kongsvoll	2502
116	Kongsv. 28	Kongsvoll	2130
1389	Kongsv. 8	Kongsvoll	2452
4022	Kongsv. 29 Justert	Gåvålia	1120
4023	Kongsv. 30 Justert	Gåvålia	1351
4024	Kongsv. 31 Justert	Gåvålia	2126
4025	Kongsv. 32 Justert	Gåvålia	2240
4026	Kongsv. 33 Justert	Gåvålia	2768
4027	Kongsv. 34 Justert	Gåvålia	1975
4028	Kongsv. 35 Justert	Gåvålia	2590
4029	Kongsv. 36 Justert	Gåvålia	2122
SUM			97523

Oppsummering

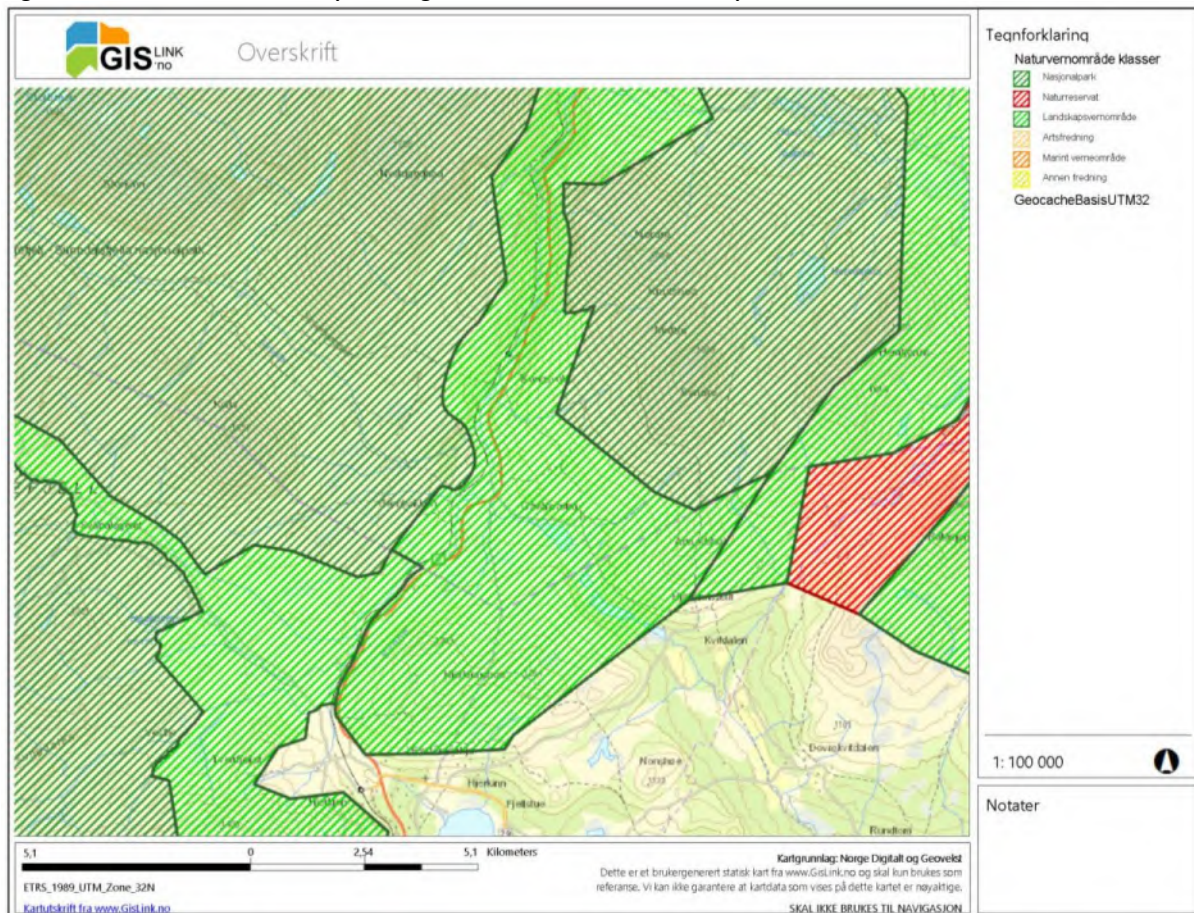
Det fremkommer av oversikten over takserte kilometer at vi overstiger det anbefalte minimumsverdien med cirka 20 kilometer. Lengden må også sees i sammenheng med antall observasjoner. Dersom man ser i tabellen varierer antallet fra 48 til 112. Dette betyr at i den perioden vi har gjort uttrekket, har vi tilfredsstilt kravet om 40 – 60 observasjoner for å ivareta sikkerheten i dataene. De fleste årene har vi over 60. Slik vi ser det, har vi et studiedesign på våre områder på Kongsvoll og Hjerkin som tilfredsstiller de anbefalingene som er gitt for taksering etter distance sampling metodikk.

Vi ønsker å videreføre studiedesignet vi har i dag, med de linjene vi har brukt i en årrekke. Dette designet gir god sikkerhet i dataene. Vi ønsker i tillegg å minne om at takseringen av disse områdene kun foregår over to til tre dager hvert år. Primært første helga i august.

Dersom det avhjelper situasjonen, og problemstillingene knyttet til villrein og ferdsel med å redusere antall linjer, kan et forslag være at vi fjerner linje 10, 11 og 12, samt justerer lengden på linje 13 til 17.

Vi ønsker med dette å søke, som tidligere omsøkt, Dovrefjell nasjonalparkstyre om dispensasjon fra verneforskriften for å kunne gjennomføre linjetaksering innenfor perioden 1. august til og med 19. august 2021 til og med 2024. Dersom det er ønskelig at vi gjør endringer på linjene, som beskrevet over, ber vi om tilbakemelding på det.

Takseringslinjene på kartet i søknaden fra Statskog 16.03.2021, berører Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder, men berører ikke Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat (så langt saksbehandler kan se).

Kart 2: Verneområdene i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet

Hønsefuglportalen

Som en oppfølging av Rypeforvaltningsprosjektet 2006-2011 ble *Hønsefuglportalen* opprettet i 2013 som et samarbeidsprosjekt mellom NINA, Nord universitet, Statskog og Finnmarkseiendommen (Fefo). Pilotversjonen som ble benyttet i 2013 ble utviklet med økonomisk bidrag fra Miljødirektoratet samt de involverte parter. Høsten 2014 ble omfanget utvidet, og om lag 20 fjellstyrer, en rekke private rettighetshavere, samt HiHM deltok. Arbeidet med å utvikle portalen har i store trekk fulgt beskrivelsen i [NINA minirapport 423](#). Portalen har vokst fram som et resultat av behovet for å samordne, kvalitetssikre og koordinere den etter hvert store innsatsen som legges ned lokalt og regionalt for å takserer hønsefuglbestander i forkant av jakta.

Hønsefuglportalen er en webportal for registrering og håndtering av data fra taksering av ryer og skogsfugl i Norge. Takseringene foregår ved hjelp av stående fuglehunder hvor man registrer fugl langs takseringslinjer, og gjennomføres i all hovedsak i første halvdel av august. Portalen eies og driftes av *Norsk institutt for naturforskning* (NINA), og benyttes av en rekke offentlige og private grunneiere. NINA er sammen med *Høgskolen i Hedmark* (HiHM) og *Nord universitet* ansvarlig for faglig utvikling og analyse av innsamlede data for rapportering til rettighetshaverne i forkant av jakta.

Formålet med *Hønsefuglportalen* er å:

- Fungere som et nasjonalt samlingspunkt for takseringer av hønsefugl.
- Bidra til nasjonal koordinering av studiedesign, feltmetoder og analyse av data fra hønsefugltakseringene. Det arbeides kontinuerlig med å skape best mulig kvalitet i alle ledd fra studiedesign via feltaktivitet til datahåndtering og analyse av data.

- Skape et samlingspunkt, hvor kunnskap og informasjon om hønsefugl utveksles mellom ulike aktører.

Slik prosjektet er organisert i dag er det rettighetshaverne selv som er ansvarlige for linjedesign og gjennomføring av takseringene på sine eiendommer. Statskog, FeFo og Fjellstyrene står for koordineringen mellom de ulike takseringsområdene som befinner seg innenfor disse områder, mens HiHM har et særlig ansvar for å koordinere aktiviteten innenfor de private områdene.

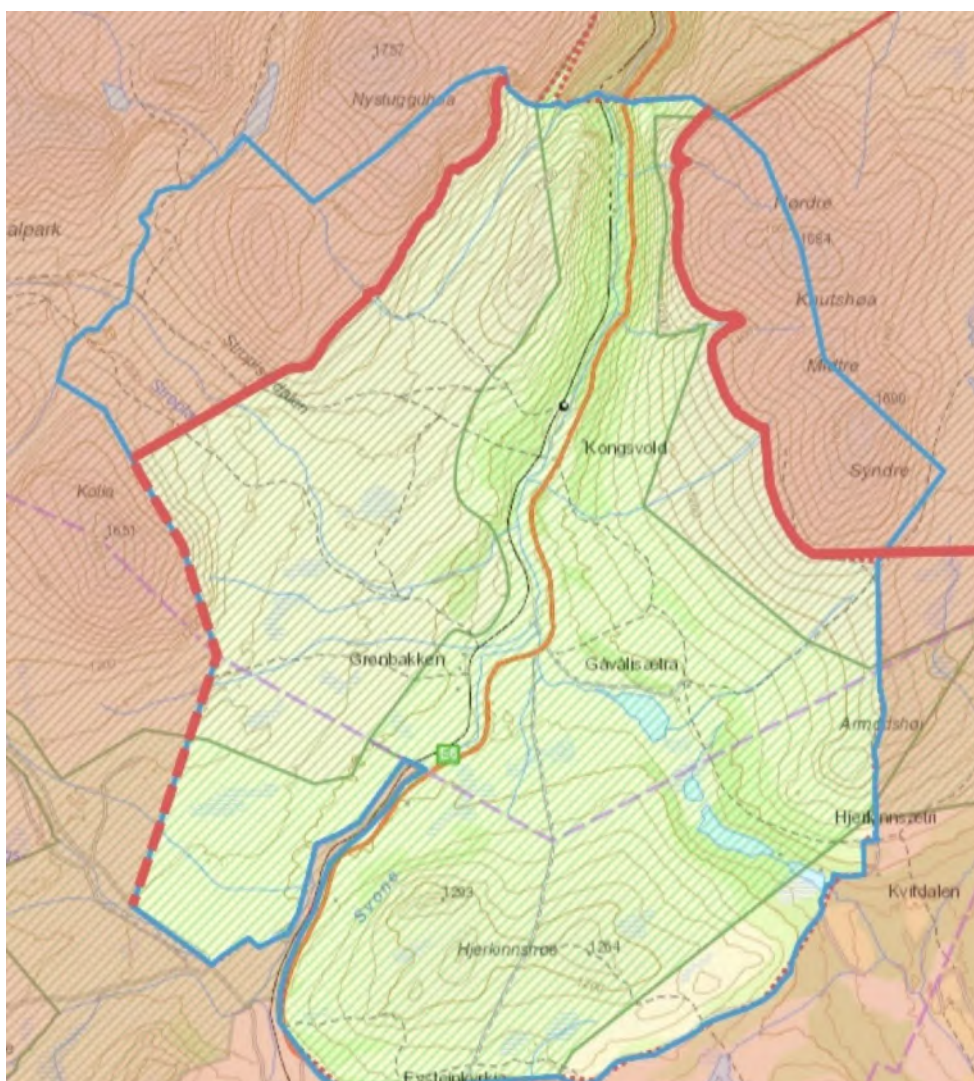
Flere opplysninger om Hønsefuglportalen finnes på: honsefugl.nina.no

Søknad fra Statskog til Dovre kommune og Oppdal kommune om dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene

Statskog søker i e-post 28.05.2021 til Dovre kommune og Oppdal kommune om dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven og eventuelle lokale forskrifter, for å takserer rype med stående fuglehund på Statskogs eiendommer i Dovre og Oppdal i tidsrommet 1.-20. august i 2021-2024

Andre relevante saksopplysninger

Fuglehundklubbenes forbund (FKF) leier deler av Kongsvoll utmål og Hjerkinns utmål av Statskog for å arrangere fuglehundprøver, og har fått dispensasjon fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til å gjennomføre fuglehundprøver i Kongsvoll- og Hjerkinns-området (se kartet under) i august, september og oktober i 2019-2022. (Se sak nr. 10-2019 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.05.2019.)

Kart 3: Kart over prøveterrengene til Fuglehundklubbenes forbund 2019-2022. Store deler av Hjerkinsn utmål og Kongsvoll utmål er med i prøveterrengene som Fuglehundklubbenes forbund leier av Statskog. **Blå linje** viser grense for områdene som leies av Statskog. **Rød linje** viser avgrensing i tillatelsen til fuglehundprøver fra Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Statskog søker 16.03.2021 om tillatelse til å takserer rype med fuglehund i august 2021-2024 i så å si hele det området som Fuglehundklubbenes forbund har fått dispensasjon fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til å gjennomføre fuglehundprøver i Hjerkinsn- og Kongsvoll-området i august, september og oktober i 2019-2022.

Dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre (i sak nr. 10-2019) til å arrangere fuglehundprøver, gir følgende rammer for prøveprogrammet for fuglehundprøvene:

- Inntil 7 dager med dommeropplæring og –autorisasjon i tida ca. 5. – 20. august slik:
 - 3 dager med dommertrening (ca. 10 partier à 10-14 ekvipasjer maksimalt 140 ekvipasjer per dag).
 - 4 dager autorisasjonsprøver (inntil 9 partier à 8-12 ekvipasjer – maksimalt 120 ekvipasjer per dag).

I noen av disse dagene kan det bli gjennomført taksering av rype i prøveterrenget i regi av Statskog SF. Takseringen skal skje etter gjeldende retningslinjer for taksering og etter fastlagte linjer. Det er en forutsetning at den samla aktiviteten av dommerprøver og taksering ikke overstiger maksimaltallet på 140 ekvipasjer pr. dag. Dersom takseringen ikke kan kombineres med prøveprogrammet, skal dommeropplæringen eventuelt flyttes ut av nasjonalparken på takseringsdagene.

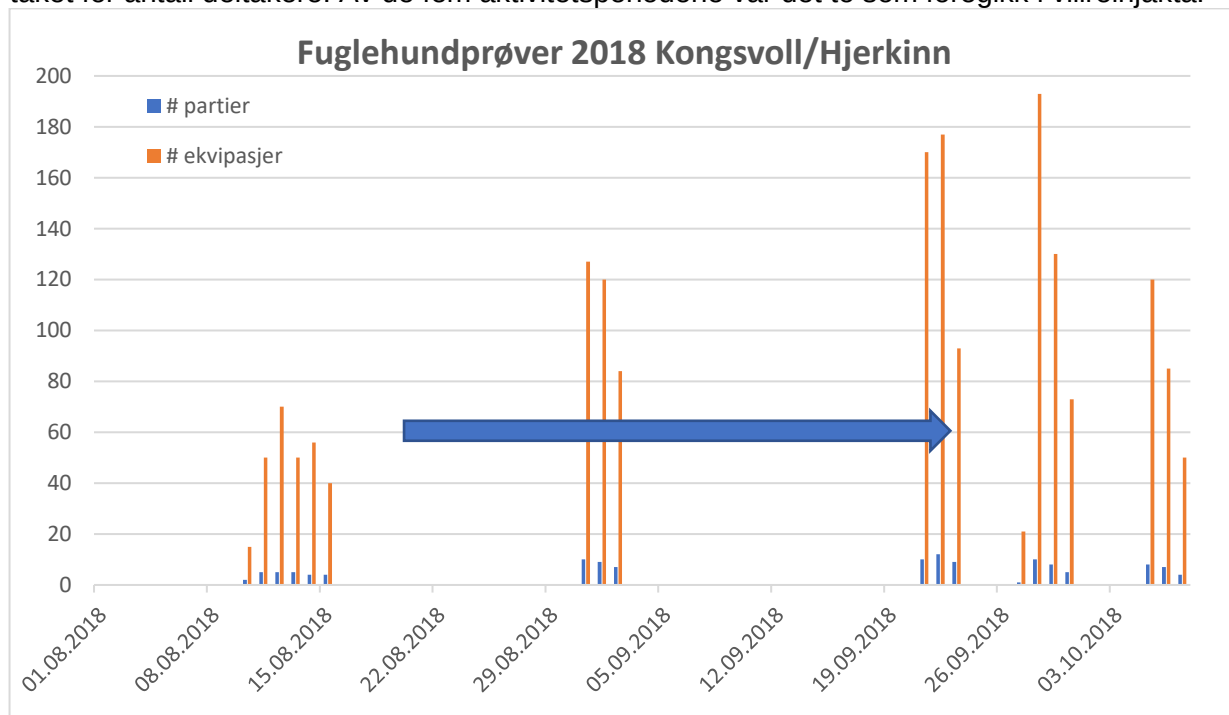
- 13 dager jaktprøver fordelt på 4 helger fra 21. august:
 - Tre helger fredag til søndag (3 dager).
 - En helg torsdag til søndag (4 dager).
 - For jaktprøvene settes et maksimalt deltakerantall på 200 ekvipasjer per dag.

Det forutsettes at det er gitt kommunal dispensasjon fra bestemmelsen om generell båndtvang i hundeloven.

Forvaltningsmyndigheten skal når terminlisten er lagt og **senest 1.7.** hvert år få tilsendt oversikt over prøveprogrammet kommende høst.

For å få et inntrykk av omfanget av fuglehundprøvene, gjengis her en oppsummering av statistikken for 2018:

I alt utgjorde aktivitetene 125 partier, 1724 ekvipasjer (hunder med fører) og 1974 personer ute i terrenget. (Parti- / ekvipasje- / persondøgn – tallene gjelder for en dag – samme person ute i to døgn teller som to.) Med unntak av tre dager fordelt på to prøver lå man et godt stykke under taket for antall deltakere. Av de fem aktivitetsperiodene var det to som foregikk i villreinjakt.

Tabell 1: Første resultatgruppe er dommertrening og -kvalifisering – deretter 4 prøvehelger. Villreinjakt 20.8. – 23.9. (vist med blå pil).

I tillegg til å leie ut prøveterrang til Fuglehundklubbenes forbund, selger Statskog også småviltjakt i Hjerkinn utmål og Kongsvoll utmål. Småviltjakta i Hjerkinn utmål starter 10.09. eller 15.09. og varer til 23.12. I Kongsvoll utmål selger Statskog småviltkort fra ca. første uka i oktober til 23.12. (Kilde: inatur.no)

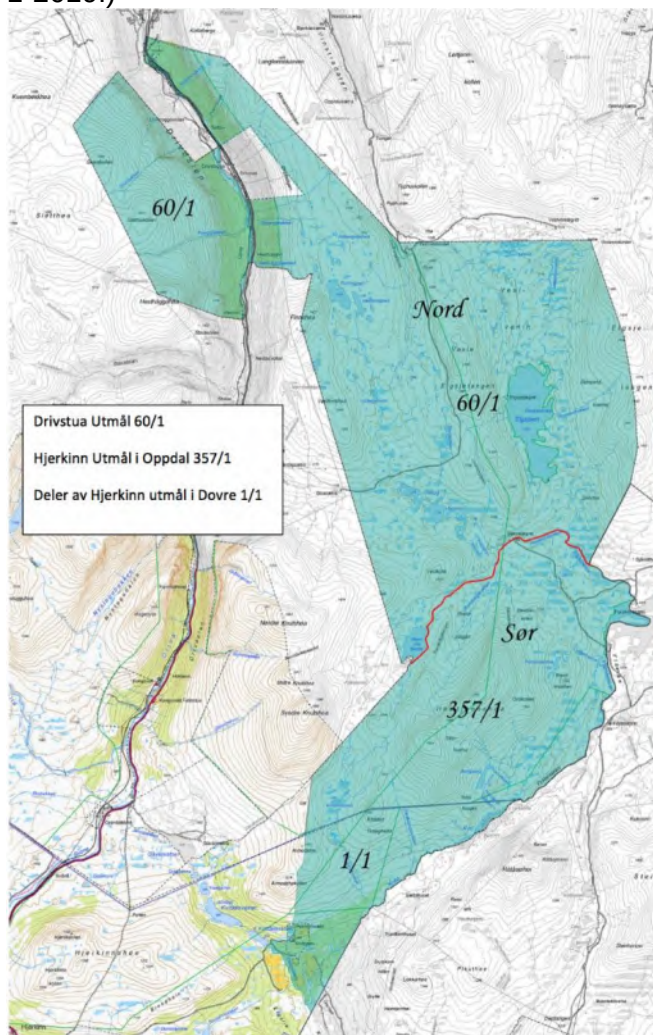
Antall kort og antall ryper pr. kort blir bestemt når takseringene er ferdige 20. august.

Kongsvoll utmål vest var f.eks. kvota 2 ryper pr. jeger pr. dag i 2018. I Hjerkinn utmål var kvota 2 ryper eller 2 skogsfugl pr. jeger pr. dag i 2018. I (Kilde: statskog.no)

I Kongsvoll utmål øst la Statskog ut 15 sesongkort i 2018, da takseringene viste en middels bestand og en middels produksjon. Kvota ble / blir beregnet ut ifra at uttaket av ryper ikke skal overstige 15 % av taksert bestand og med en solid buffer. (Kilde: inatur.no)

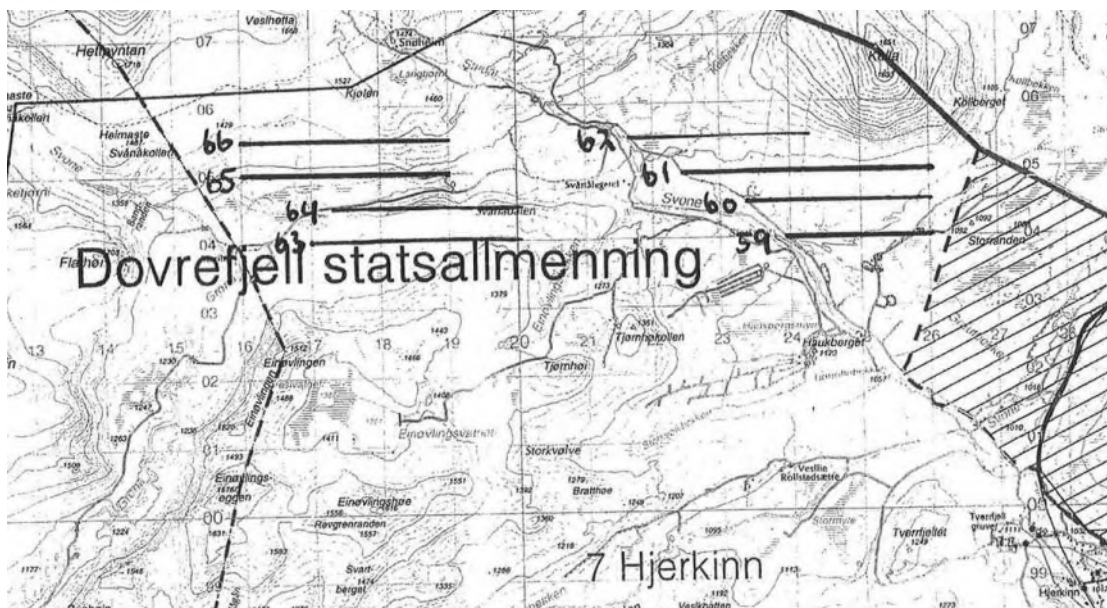
Statskog har også et treningsterreng for fuglehunder i Hjerkinnhø-området i Hjerkinn utmål øst, hvor det selges kort for trening av fuglehunder fra månedsskiftet september-oktober og ut mars. Dette terrenget er i denne perioden tilgjengelig for alle som ønsker å trene fuglehund mot kjøp av treningskort. (Kilde: inatur.no)

Opdal Jæger- og fiskarlag leier Drivstua utmål øst og en del av Hjerkinnt utmål øst av Statskog, og takserer rypebestanden disse områdene langs 34 takseringslinjer i august. Dette takseringsområdet er ikke lagt inn som resultatområde i Hønsefuglportalen (honsefugl.nina.no). Opdal Jæger- og fiskarlag selger et begrenset antall småviltkort til sine medlemmer fra 10.09 til 23.12. «Bag limit» er 3 ryer pr. jeger pr. dag i et normalår, og reguleres hvert år på grunnlag av takseringene som gjennomføres i august. I 2016-2018 var bag limit i dette området 2 ryer pr. jeger pr. dag. (Kilde: inatur.no og «Kroken», medlemsblad for Opdal Jæger- og fiskarlag nr. 1-2019.)

Kart 4: Kart over områdene som Opdal Jæger- og fiskarlag leier av Statskog i Drivstua utmål øst og en del av Hjerkinnt utmål øst. Kilde: njff.no

Dovre fjellstyre søkte 22.02.2019 om tillatelse til å takserer rypebestanden med fuglethunder langs 8 takseringslinjer i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og Hjerkinnt landskapsvernområde med biotopvern i tiden 07.-20.08 .2019 og flere år framover, og fikk tillatelse til å takserer rype i 2019-2022. (Arkivsak nr. 2019/7849.) Hensikten med disse takseringene er også å få data til bruk i forvaltningen av rypebestanden. På inatur.no går det fram at Dovre fjellstyre selger småviltjakt i Dovrefjell statsallmenning, og at antallet ryer som kan skytes pr. dag eller pr. jeger blir bestemt etter taksering.

Kart 5: Kart over takseringslinjene som Dovre fjellstyre bruker.

Det området i Dovrefjell statsallmenning som Dovre fjellstyre takserer rype i, ligger like vest for det området som Statskog takserer i Hjelkinn utmål vest. De fleste rypekyllinger klekkes i siste halvdel av juni og første uka i juli, vanligvis siste uka i juni. Kyllinger fra omlagte egg, klekkes senere enn normalt.

Det dør sannsynligvis flest rypekyllinger i de første 4 leveukene, men fra slutten av juli til midten av september kan også kylling-dødeligheten være forholdsvis stor. Det betyr at det kan dø endel rypekyllinger også etter at områdene har blitt taksert, og før jakta starter. Det betyr også at kylling-dødeligheten etter takseringene har blitt utført, er en ukjent størrelse i forvaltningen av rypebestandene.

I år med sen klekking eller mange omlagte kull, dvs. når en ser pipkyllinger i august, bør en være forsiktig med å takserer med fuglehunder når det er dårlig vær. Det er usikkert hvordan det går med pipkyllingene når de må forlate et tørt og godt gjemmested i kaldt og vått vær.

Opplysninger om villreinsens bruk av områdene øst og sør for Snøhetta-massivet

Opplysningene er (stort sett) hentet fra NINA Rapport 800 Villreinen i Snøhetta og Knutshømrådet – Status og leveområde (2012), og NINA Temahefte 51 Horisont Snøhetta (2013).

Villreinen bruker naturlig svært store områder, og i løpet av året bruker den egne vinterbeiter, sommerbeiter og kalvingsområder som ofte ligger langt fra hverandre. Villreinen har en nomadisk levemåte som er viktig for villreinen og fjelløkosystemet.

På Dovrefjell er det en utfordring for villreinen å bruke de naturlige leveområdene og trekkvegene for å opprettholde den naturlige nomadiske levemåten. Derfor er ikke vernet på Dovrefjell knyttet til arten i seg selv, men det arealet den lever på.

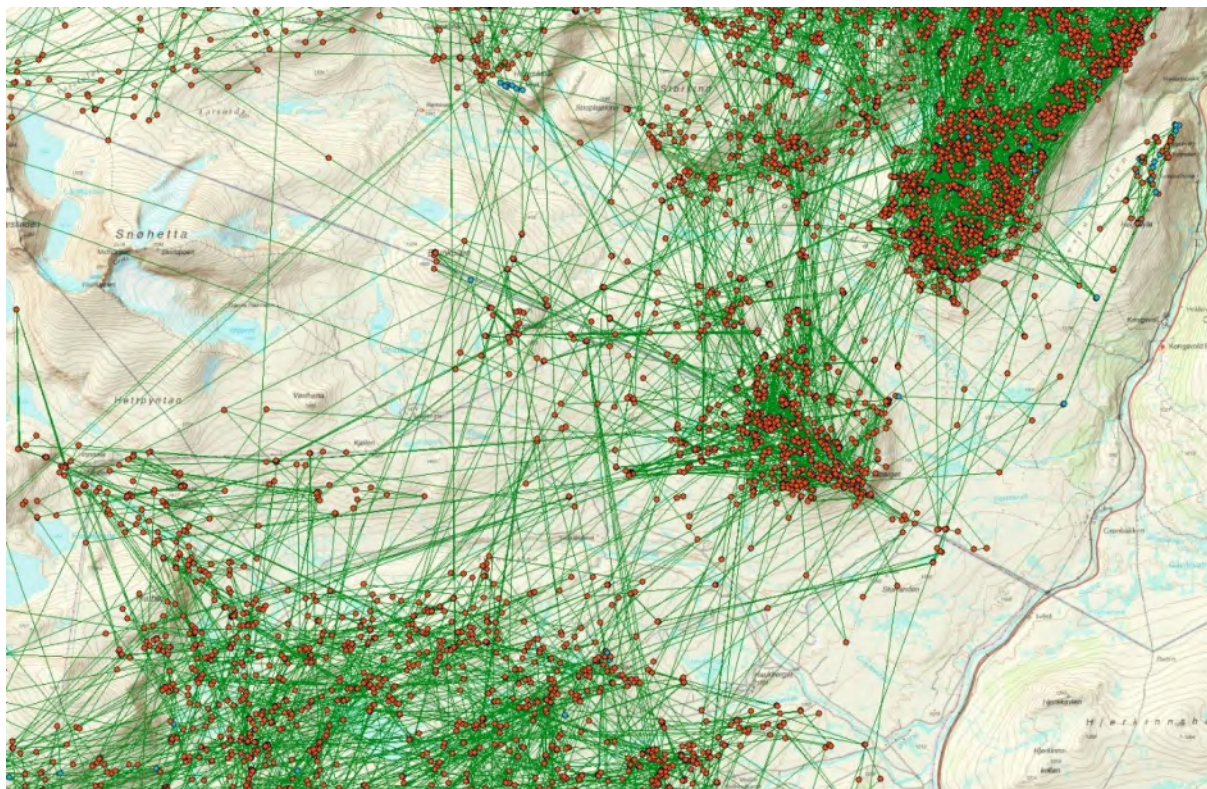
På tross av barrieren som er skapt av E6 og jernbane, har villreinen vest for E6, i Snøhetta villreinområde øst, fortsatt en årssyklus og en årstidsavhengig bruk av beiteområdene.

Årstidsvekslingen i arealbruken i Snøhetta-området er tydelig.

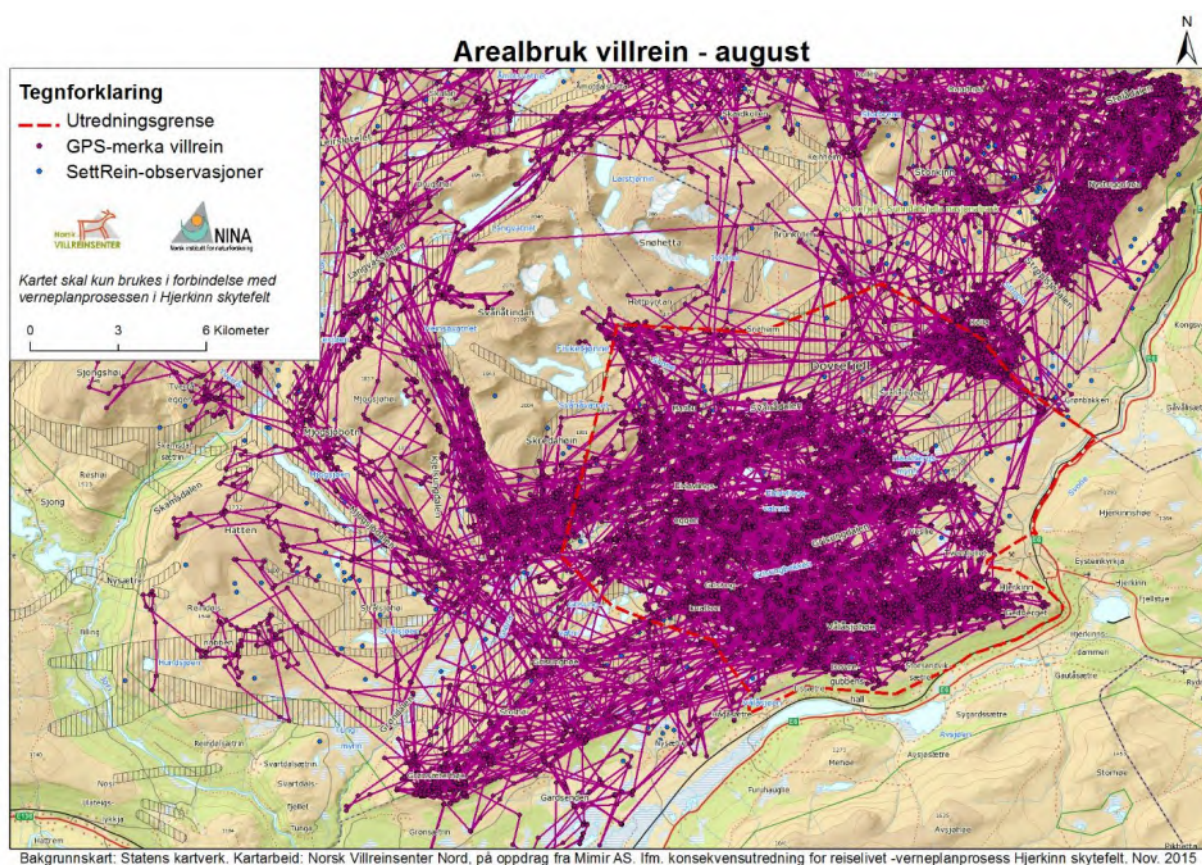
I forbindelse med kalving og gjennom den første delen av sommeren, står dyra gjerne forholdsvis langt nord. På forsommeren har fostringsflokkene (flokkene med simler, kalver og ungdyr) de seinere åra hatt tilhold i de nordlige områdene mellom Stropsljødalen, Åmotsdalen og Drivdalen.

I løpet av juli-september trekker fostringsflokkene sørover fra Oppdalsfjella, krysser Stropsljødalen og bruker deretter tidligere Hjelkinn skytefelt og områdene øst og sør for Snøhetta-massivet som sensommer-, høst- og vinterbeiter.

Tilgangen til disse områdene avhenger av at villreinen kan krysse Stropsljødalen og Snøheimvegen, og villreinen må i juli-september krysse disse to hindringene for å komme til de viktige sensommer-, høst- og vinterbeiteområdene i tidligere Hjelkinn skytefelt og lengre sørover. Hindringene er turiststiene i Stropsljødalen mellom Kongsvoll / Grønbakken og Reinheim turisthytte, og Snøheimvegen mellom Hjelkinn og Snøheim turisthytte.

Kart 6: Villreins arealbruk i områdene øst og sør for Snøhetta-massivet i juli og august 2009-2011.

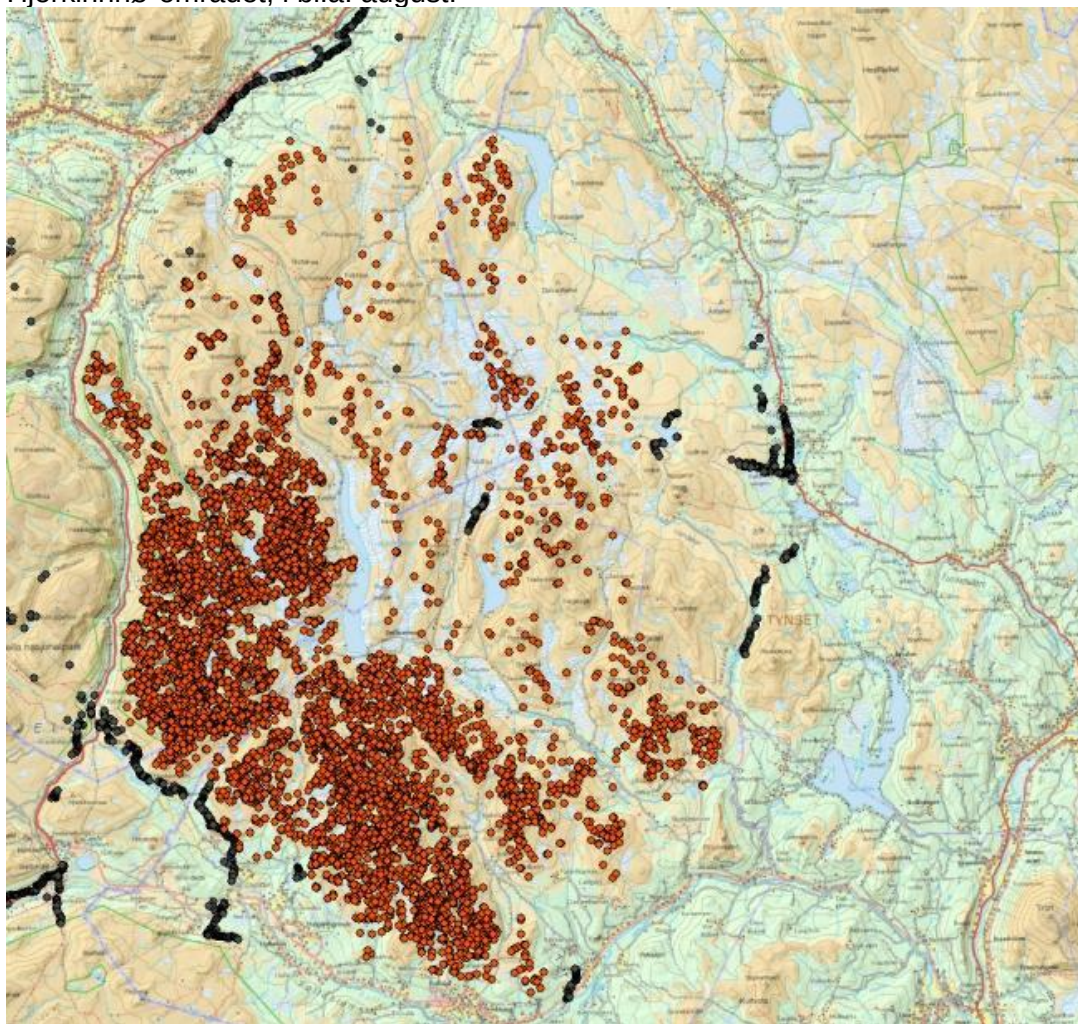

Kart 7: Villreins arealbruk i områdene øst og sør for Snøhetta-massivet i august 2009-2013. Stroplsjødalen er den første hindringen villreinen møter på sitt trekk sørover fra sommeroppholdsområdene i nord. Dyrene ser ut til å samle seg og bruke en del tid i områdene nord for Stroplsjødalen før de krysser turiststien og elva som går gjennom dalen, men selve kryssingen skjer forholdsvis raskt.

Den neste hindringen er Snøheimvegen, og mellom Stroplsjødalen og Snøheimvegen kan dyra bli stående i kortere perioder oppe i Kolla og i områdene mellom Kolla og Tvillingkollan. Området mellom Stroplsjødalen og Snøheimvegen er et svært viktig område for reinens muligheter til å komme fra sommer-oppholdsområdene lenger nord og til beiteområdene i det tidligere skytefeltet og videre sørover. Kryssing av Snøheimvegen skjer også forholdsvis raskt. Registrering av ferdselen i fjellet viser at reinsdyras kryssing av Stroplsjødalen og Snøheimvegen skjer på en tid hvor det også er mye ferdsel i fjellet generelt og i disse områdene spesielt. Rypetakseringene foregår i områder som villreinen også bruker i august. Turiststiene i Stroplsjødalen og Snøheimvegen hindrer (forsinker) villreinen i å trekke sørover i juli-august, men effekten er ikke stor nok til å hindre villreinen fullstendig i å trekke sørover. Det skjer også at dette trekket kan gå i motsatt retning noen dager pga. vær og vind, for så å snu igjen når været endrer seg. Dyra kan også trekke nordover igjen fordi de har blitt skremt eller blitt jaktet på. Dyra kan også trekke vestover og nordover vest for Snøhetta, for så å trekke sørover igjen på begge sider av Snøhetta. Reinsdyras bruk av Stroplsjødalen og tidligere Hjerkinns skytefelt ser ut til å være påvirket av både den naturlige tilgangen til og skifte av sesongbeiter, ferdsel i Stroplsjødalen, på Snøheimvegen og i det tidligere skytefeltet. I tillegg til dette betyr jakta mye med hensyn til ferdselen i området og adferden hos reinsdyra. Når ferdselen i fjellet blir mindre og brunsten starter i september-oktober, endres trekkmønsteret igjen, og flokkene bestemmer i større grad selv hvor de vil oppholde seg.

Villreinens bruk av Knutshø-området om sommeren og høsten

Opplysningene er hentet fra NINA Rapport 800 Villreinen i Snøhetta og Knutshøområdet – Status og leveområde (2012), og NINA Rapport 1019 (2015) Villreinens arealbruk i Knutshø. I Knutshø villreinområde bruker villreinen i stor grad områdene i vest og i sør, unntatt Hjerkinnhø-området, i bl.a. august.

Kart 8: GPS-lokaliseringer i Knutshø villreinområde (røde prikker) fra periodene august–desember 2009-2012. Grå prikker viser fangstgropene / fangstgroperekkene i området. Kilde: NINA Rapport 800 Villreinen i Snøhetta og Knutshøområdet – Status og leveområde. Se også NINA Rapport 1019 (2015) Villreinens arealbruk i Knutshø. Når en ser bort fra Hjerkinnhø-området, foregår takseringene i Knutshø-området som også brukes av villreinen i august.

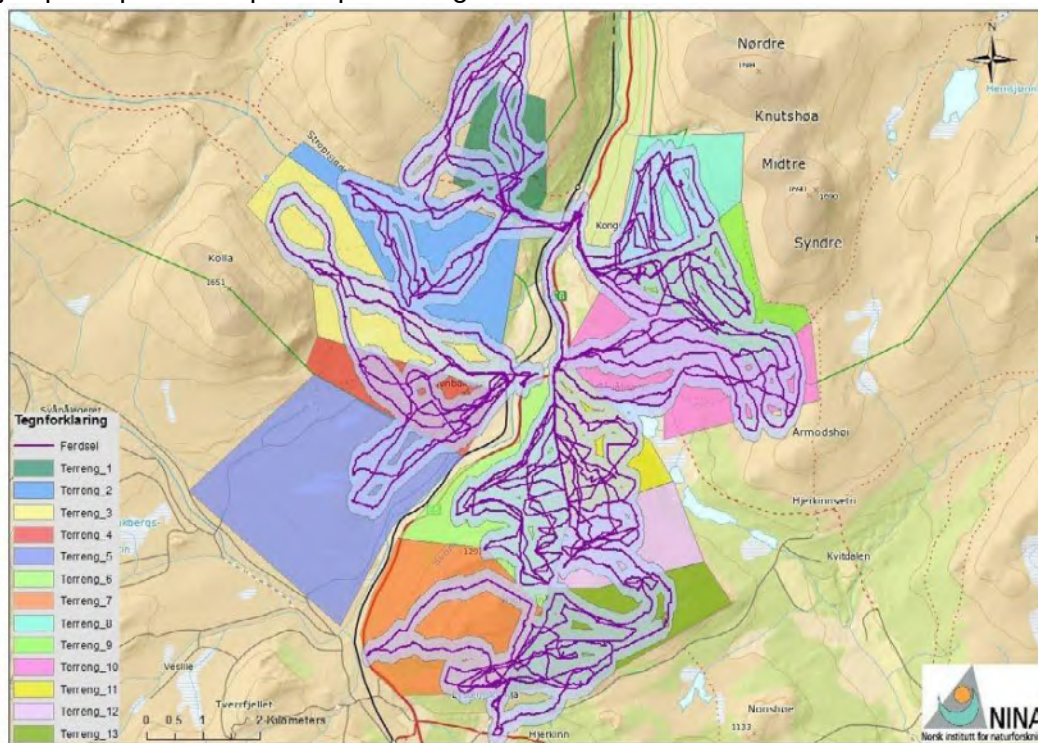
Opplysninger om hvordan fuglehundprøvene bruker Kongsvoll- og Hjerkinnområdet

Opplysningene er hentet fra NINA Rapport 1019 (2015) Villreinens arealbruk i Knutshø.

Fuglehundprøver kan påvirke villreinens bruk av de områdene som hundepøverne foregår i, og det var ønskelig i prosjektet «Villreinens arealbruk i Knutshø» i 2009-2013, å få bedre kunnskap om arealbruken til fuglehundprøvene i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet. Prosjektet skulle i første rekke beskrive arealbruken i de ulike prøveterrengene noen av de dagene fuglehundhundprøvene ble gjennomført. Dette handlet også om å få bedre forståelse for de arealbehovene som fuglehundhundprøvene har. Målet var å studere arealbruk og utnyttelsesgrad av terrengene i tre dager som fuglehundprøvene ble gjennomført.

Det å gå opp igjen det samme terrenget flere dager på rad opplever mange prøvearrangører og deltagere som negativt. I Kongsvoll- og Hjerkinnområdet har Fuglehundklubbenes forbund (FKF) flere prøveterreng til disposisjon, og de fleste terrengene brukes under jaktprøvene som foregår i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet.

I samarbeid med Nordenfjeldske Fuglehundklubb under deres prøve i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet høsten 2011, ble hvert parti bedt om å ta med en GPS-logger ut i terrenget, og dommeren hadde loggeren i sekken gjennom dagen. Prøven gikk over tre dager og flere av terrengene ble brukt hver dag. Arealbruken til 11 partier ble loggført hver dag, og totalt 33 jaktprøvepartier i løpet av prøvehelga.

Figur 1. Samlet arealbruk for alle partier etter tre dagers jaktprøve i Kongsvoll – og Hjerkinnområdet. Lilla strek viser jegerens (dommerens) ferdseil, mens det lyseblå omrisset rundt de lilla strekene antyder hundenes avsøkte areal.

I figur 1 er grensene for det enkelte prøveterreng merket av, og alle GPS-sporene som ble samlet inn i løpet av de tre prøvedagene er lagt inn. Hvis en antar at en gjennomsnittlig prøvehund avsøker omtrent 200 meter til hver side for GPS-sporet dommeren etterlot seg, gir det et godt bilde på utnyttelsen av det tilgjengelige arealet i løpet av de tre prøvedagene. Dersom en legger sammen arealbruk for de tre prøvedagene i 2011, sett i forhold til tilgjengelig areal (66,7 km²), var jaktprøvedeltagerne etter tre dager innom 62 % av det arealet de hadde til

disposisjon. Etter tre dagers jaktprøve var det med andre ord 38 % av det tilgjengelige terrenget som ikke ble utnyttet.

Utnyttelsesgraden var med andre ord jevnt over ganske høy. Mer sentrale områder og stier i terrenget hadde en overlappende bruk fra dag til dag. Randområdene i terrenget hadde lavest utnyttelsesgrad.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark av 20. april 2018.
- Verneforskrift for Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern av 20. april 2018.
- Forskrifter for vernebestemmelser i Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder av 21. juni 1974.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Utkast 31.01.2017 til forvaltningsplan for vern av tidligere Hjerkinns skytefelt.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på bl.a.:

- et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder bl.a. arter og bestander.
- en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder.

Jf. verneforskriften § 1.

Formålet med Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern er bl.a. å ta vare på:

- en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta villreinområde,
- særlig viktige trekkorridorer og vandringsrom for villreintrekket rundt Snøhettamassivet, og
- et naturområde med et rikt dyre- og planteliv.

Jf. verneforskriften § 1.

Formålet med Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder er bl.a. å bevare det egenartede natur- og kulturlandskapet til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål for fremtiden.

I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er dyrelivet vernet mot bl.a. unødvendige forstyrrelser, jf. § 5 første ledd, og i nasjonalparken må alle ferdes varsomt og på en måte som tar hensyn til bl.a. dyrelivet, jf. § 7 første ledd.

I Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern må også alle ferdes varsomt og ta hensyn til bl.a. dyrelivet, jf. § 7 første ledd.

Verneforskriftene for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder, har ikke bestemmelser om taksering av ryer med bruk av fuglehunder, og på grunn av hensynet til dyrelivet (både villrein og rype), må derfor søknaden behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak). I naturmangfoldloven § 48 1. ledd, går det fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilråene er kumulative, det vil si at begge vilråene må være oppfylt. Det at vilråene er oppfylt

gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.(..)

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

Det er ikke bestemmelser om båndtvang i verneforskriftene for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder. Regler om båndtvang går fram av hundeloven §§ 4, 6 og 7. Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell, og utkast til forvaltningsplan for vern av tidligere Hjerkinns skytefelt, har (så langt saksbehandler kan se) ikke retningslinjer for taksering av rypebestander med fuglehunder.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

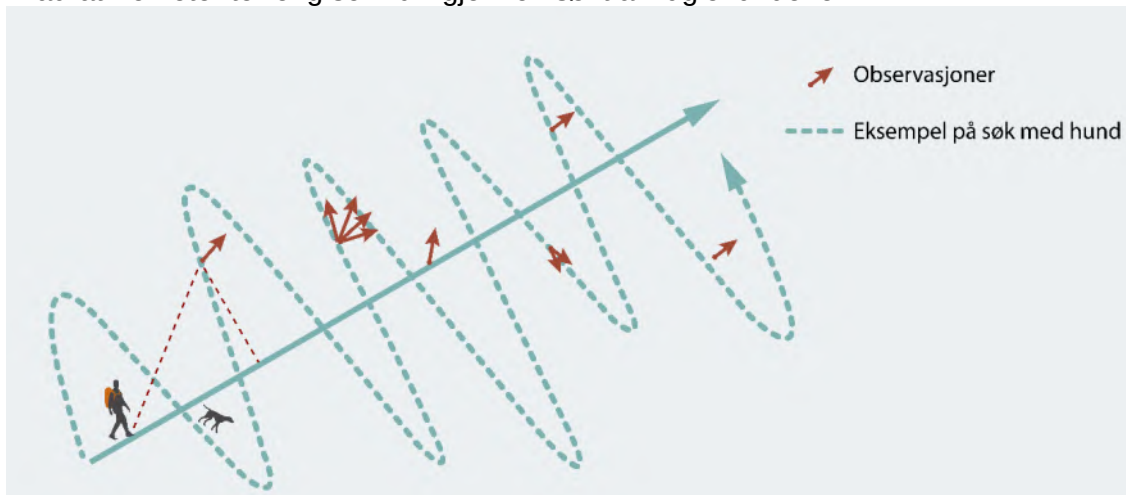
Vurderinger

Hensikten med taksering av ryer med fuglehunder, er først og fremst å få kunnskap om hvor store rypebestandene er fra år til år, og hvor mange ryer som kan skytes hver høst uten at det går for mye ut over bestandene.

Det er tillatt med jakt på rype i verneområdene på Dovrefjell, og taksering av rypebestandene og fastsetting av kvoter for hvor mange ryer jegerne kan skyte f.eks. pr. dag, bidrar til å ta vare på rypebestandene og økosystemet som rypene er en del av. Taksering av rypebestandene er med andre ord en fordel for å forvalte rypebestandene på en fornuftig måte. Taksering av rype med fuglehunder er dermed sannsynligvis ikke i strid med verneformålene for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder.

I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er dyrelivet vernet mot bl.a. unødvendige forstyrrelser, og i nasjonalparken må alle ferdes varsomt og på en måte som tar hensyn til bl.a. dyrelivet. I Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern må også alle ferdes varsomt og ta hensyn til bl.a. dyrelivet.

Mange av takseringslinjene ligger bare med 500 meters mellomrom. Fuglehundene som brukes til taksering, kan ha et utslag på opptil 150-200 meter på begge sider av takseringslinjene, og søker gjennom store deler av terrenget på begge sider av linjene. Det er dermed mange kvadratkilometer terreng som blir gjennomført av fuglehundene.

Figur 2: Prinsippet for linjetaksering med stående fuglehund. Kilde: www.honsefugl.nina.no
Et relevant spørsmål er om taksering av rypebestandene med fuglehunder som springer løse når det er båndtvang, tar tilstrekkelig hensyn til dyrelivet og om dyrelivet blir unødvendig forstyrret? Eller er taksering av rypebestandene med fuglehunder en nødvendig forstyrrelse av dyrelivet?

For at dyrelivet ikke skal bli forstyrret unødvendig, bør både taksering av rypebestandene, fuglehundprøver og rypejakt ha et fornuftig omfang. Takseringene, fuglehundprøver og rypejakt foregår også i områder hvor det kan være villrein, og bør derfor heller ikke være for omfattende av hensynet til villreinen.

Statskog har søkt om å takserer rypebestandene langs 36 linjer på 1-5 km, til sammen ca. 97,5 km. I tillegg takserer Dovre fjellstyre rype langs 8 linjer i et område litt lenger vest, og Opdal Jæger- og fiskarlag takserer rypebestanden langs 34 linjer i områder litt lenger øst og nord. I fjellområdene mellom Fokstua og Engan, på begge sider av E6, blir det taksert rype langs 78 linjer til sammen. Hvor lange alle disse takseringslinjene er til sammen, er ikke klarlagt.

Det er et relevant spørsmål om Dovrefjell og Oppdalsfjella kan eller skal regnes som ett takseringsområde, og om det bare er behov for ca. 70 km takseringslinjer til sammen?

I vedtaket i sak 022-2019 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 25.06.2019, ble Statskog bedt om å vurdere behovet for antall takseringslinjer på Dovrefjell og i Oppdalsfjella (Opdal Jæger- og fiskarlag), men Statskog har i søknaden 16.03.2021 bare sett på / vurdert behovet for takseringslinjer i prøveterrengene på Kongsvoll og Hjerkin.

Statskog bør derfor vurdere behovet for antall takseringslinjer på Dovrefjell og i Oppdalsfjella en gang til.

På Hønsefuglportalen går det fram at Statskog og fjellstyrene «står for koordineringen mellom de ulike takseringsområdene som befinner seg innenfor disse områder».

Det er også behov for å koordinere og samordne takseringene av rype på Dovrefjell og i Oppdalsfjella bedre. Statskog og Dovre fjellstyre bør derfor koordinere og samordne takseringene innen og mellom sine områder bedre.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Taksering av rypebestandene med fuglehunder i de områdene og i det omfanget som det er søkt om, kan påvirke naturmangfoldet (dyrelivet), og effekten av påvirkningene er ikke kjent, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Taksering av rypebestandene med fuglehunder i de områdene og i det omfanget som det er søkt om, kan sammen med annen ferdsel, fuglehundprøver, høstjakt på rype og villreinjakt, forstyrre dyrelivet i for stor grad og påføre økosystemet for stor samlet påvirkning og belastning, jf. § 10.

Det er derfor aktuelt å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det foreløpig ikke nødvendig å vurdere om søker skal dekke kostnadene med å hindre eller begrense eventuell skade på naturmangfoldet som aktivitetene medfører, jf. naturmangfoldloven § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

På grunn av hensynet til villreinjakta bør siste dag for takseringene være 19. august. Saksbehandler foreslår at Statskog kan få dispensasjon til å takserer rypebestandene med fuglehunder i Hjerkin og Kongsvoll utmålingene i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkin landskapsvernområder i tiden 01.-19.08. 2021-2022.

I 2021-2022 bør lengden på takseringslinje Kongsvoll 17 justeres slik at den blir ca. 1 km kortere i Stroplesjødalen.

I 2023 skal Fuglehundklubbenes forbund (FKF) søke om en ny periode for å arrangere fuglehundprøver i fjellområdene ved Kongsvoll og Hjerkin. I 2023 kommer sannsynligvis også Dovre fjellstyre til å søke om en ny periode for taksering av rype i en del av Dovrefjell statsallmenning. I 2023 kommer det derfor en mulighet for både Statskog, Dovre fjellstyre og

Dovrefjell nasjonalparkstyre til å se behovet for taksering av rype på Dovrefjell i sammenheng, og å se dette i sammenheng med planene for fuglehundprøver fra 2023. Det bør være mulig å samordne og koordinere takseringene som Statskog og Dovre fjellstyre har behov for på Dovrefjell. Statskog bør derfor samarbeide med Dovre fjellstyre om å utarbeide en ny faglig vurdering av det samlede behovet for takseringslinjer i Statskog og Dovre fjellstyre sine områder på Dovrefjell. Statskog bør også vurdere behovet for takseringslinjer på Dovrefjell i sammenheng med taksering av rype i Drivstua utmål og en del av Kongsvoll utmål som Opdal Jæger- og fiskarlag takserer. Denne faglige vurderingen skal legges ved ny søknad om taksering av rypebestandene med fuglehunder fra 2023.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Dovre kommune
- Oppdal kommune
- Statskog
- Dovre fjellstyre

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/6459-1

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 13.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	31/2021	21.06.2021

Skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - deltakelse fra Dovrefjell nasjonalparkstyre

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre deltar i videre arbeid med skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden stekningen Fokstugu – Åteigen. Skjøtselsplanen skal omfatte også strekningen i Fokstugu landskapsvernområde. Dovrefjell nasjonalparkstyre er styringsgruppe for prosjektet i Fokstugu LVO. Forvalter går inn i den etablerte arbeidsgruppen for skjøtselsplanarbeidet.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Dovre NP - skjøtselsplan for Kongevegen _ Pilegrimsleden - referat fra orienteringsmøte

Andre dokumenter

2. DNPS-sak 10/2021 - Fokstugu LVO - Søknad om å sette opp rekonstruerte bruer over Hundyrjuelve og oppsetting av informasjonsskilt, transport med helikopter og snøskuter, Kongevegprosjektet.

Saksopplysninger

Villreinnemnda for Rondane varslet innsigelse (gjennom Statsforvalteren i Innlandet) mot deler av styrets vedtak i sak 10/2021 «*Fokstugu LVO - Søknad om å sette opp rekonstruerte bruer over Hundyrjuelve og oppsetting av informasjonsskilt, transport med helikopter og snøskuter, Kongevegprosjektet.*» Varselet var mot tillatelse til informasjonsskilt og begrunnelsen var at nemnda ved sekretæren etterlyste at Dovrefjell nasjonalparkstyre koordinerte seg mot pågående arbeid med Kongevegen i Dovre NP.

Innsigelse ble unngått ved at Kongevegprosjektet sa at det ville avvente oppsetting av informasjonsskilt i Fokstugu LVO. Som følge av dette ba forvalter om at Dovre-Rondane, som ansvarlig for skjøtselsplanprosjektet tok initiativ til et møte for videre avklaring. Resultat av

møtet (se vedlegg) ble enighet om at skjøtselsplanen utvides til hele strekningen Fokstugu – Åteigen og at det derfor er ønskelig at Dovrefjell nasjonalparkstyre deltar. Prosjektet har Rondane-Dovre nasjonalparkstyre som styringsgruppe.

Skjøtselsplan for Kongevegen

Gruppe	Aktører/medlemmer
Styringsgruppe	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Prosjektgruppe	• Innlandet fylkeskommune • Statsforvalteren • Dovre kommune • Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten • Villreinutvalget for Rondane nord • Grunneiere • Kongevegprosjektet • Pilegrimssenteret • SNO-Rondane
Arbeidsgruppe	• Marit Johansson, prosjektleder, Kongevegen over Dovrefjell • Hans-Jacob Dahl, regional leder, Pilegrimssenteret • Øystein Rønning Andersen, Innlandet fylkeskommune • Bernhard Svendsgard, Dovre kommune • Finn Bjormyr, SNO-Rondane • Eirin Berge, nasjonalparkforvalter, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre • Trond Stensby, nasjonalparkforvalter, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Prosjektledelse	Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Eksisterende organisering av prosjektet (for strekningen i Dovre nasjonalpark).

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Det er styret som vedtar deltakelse si denne typen prosjekt.

Verneformål – forskrift

Formålet med av Fokstugu landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Videre å ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Etter forskriften § 3.1.1. er området «vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som: oppføring av: (...) anlegg og faste innretninger, (...) grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...). Opplistingen er ikke uttømmende.»

Etter forskriften § 3.1.2. er bestemmelsene i 1.1. «ikke til hinder for: (...) f) Vedlikehold av merke stier, løyper, bruer og skilt som i henhold til forvaltningsplanen skal opprettholdes.»

Etter forskriften § 3.1.3. kan nasjonalparkstyret «gi tillatelse til: (...) f) Bygging av bruer og legging av klopper. (...) l) Opparbeiding og merking av nye turstier og løyper.»

Forvaltningsplan

Kulturminnekapittelet i forvaltningsplanen nevner Kongevegen. Det har retningslinjer for tiltak som berører kulturminner - restaurering er normalt akseptabelt, rekonstruksjon kun om kulturminnemyndighetene godkjenner.

Forslag til besøksstrategi, som blir del av forvaltningsplanen, har Kongevegen / Pilegrimsleden som et av sine tiltak.

Vurdering

Det er fornuftig at skjøtselsplanarbeidet blir samordnet i et felles prosjekt for hele strekningen Fokstugu – Åteigen.

Styringsgruppa formål er først og fremst å forankre arbeidet i nasjonalparkstyret. Det enkleste er at de to nasjonalparkstyrene er styringsgruppe for hver sin del, heller enn å sette sammen en felles styringsgruppe.

Forvalter inngår i arbeidsgruppen.

Arkivsaksnummer: 2019/9703-66

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 14.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	32/2021	21.06.2021

Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell - endelig godkjenning

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar *Besøksstrategi for verneområdene i Dovrefjell med Kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell* datert 15.6.2021.

Styret er innforstått med at noen figurer, datatabeller m.v. blir revidert.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ola Husa Risan hadde følgende endringsforslag til kommunikasjonsplanens kapittel 2.1 pkt 4. - s. 5 og 4.3 s. 12 om lokalbefolkningen - ta inn at lokalbefolkningen er **brukere** også:

«Lokalbefolkningen i bygdene rundt verneområdene. Lokalbefolkningen kan være både **brukere**, gjester og våre viktigste ambassadører, og utgjør derfor en svært viktig målgruppe.»

Vedtak

Som innstillingen, med endring fra Ola Husa Risan
- enstemmig.

Vedtaket blir dermed slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar *Besøksstrategi for verneområdene i Dovrefjell med Kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell* datert 15.6.2021.

I kommunikasjonsplanens kapittel 2.1 pkt. 4. - s. 5 og 4.3 s. 12 – begge om lokalbefolkningen - tas inn at lokalbefolkningen også er **brukere**.

Styret er innforstått med at noen figurer, datatabeller m.v. blir revidert.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 [Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell – endelig versjon ...](#) (lenke for nedlasting – tilgjengelig 15.6.)
- 2 Særutskrift DNPS-16/2021 Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell - merknadsbehandling og endelig vedtak.

Andre dokumenter

Se dokumentoversikten i vedlegg 2.

Saksopplysninger

Ved det som var forventet å være sluttbehandling av besøksstrategi og kommunikasjonsplan i sak 16/2021 ba styret om å få dokumentene til ny behandling før de oversendes

Miljødirektoratet for godkjenning.

Prosjektleder, informasjonsrådgiver og forvalter har samarbeidet om å revidere forrige versjon etter beste evne i tråd med vedtaket i sak 16/2021 og legger fram endelig versjon i tråd med dette.

Dokumentet har ikke endelig layout, godkjenningen gjelder teksten. Layout gjennomføres etter styrebehandling. Videre kan det bli endringer i noen faktatabeller og figurer. Eksempelvis mottok vi nylig overnattingsstatistikk fra turistforeningene - dette har vi ikke rukket å få lagt inn (i nåværende tabell er data fra 2017).

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkens planer hører ut fra delegeringsreglementet inn under styret.

Overordnede føringer

Det foreligger ikke presedens. Fra overordnet myndighet (KLD og Miljødirektoratet) var det forutsatt at alle nasjonalparker skulle ha besøksstrategi ferdig innen utløpet av 2020. Dette er altså et pålagt planarbeid.

Vurdering

Så langt prosjektgruppa bak endelig plan kan se har vi nå revidert dokumentene i tråd med det nasjonalparkstyret ønsket. Styret inviteres til å vedta planen.

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/5474-3

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	33/2021	21.06.2021

NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder som ble innført i 2010

Forslag til vedtak - innstilling

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det er helt nødvendig vurdere ressursbehovet til sekretariatet til Dovrefjell nasjonalparkstyre nærmere framover, bl.a. behovet for flere forvaltere. Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Dovrefjell nasjonalparkstyre diskuterte saken, og Kristin Langtjernet foreslo et nytt andre avsnitt:

Det vises førøvrig til opplysningene i NF-rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser, kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Marit Bjerkås foreslo følgende endring i andre avsnitt som blir tredje avsnitt:

Dovrefjell nasjonalparkstyre ser det som helt nødvendig å styrke ressurstilgangen til sekretariatet, bl.a. flere forvaltere.

Vedtak

Som innstillingen, med tillegg fra Kristin Langtjernet og endring fra Marit Bjerkås
- enstemmig.

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det vises førøvrig til opplysningene i NF-rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser, kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ser det som helt nødvendig å styrke ressurstilgangen til sekretariatet, bl.a. flere forvaltere.

Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

Dokumenter

14.12.2009: Brev fra Miljøverndepartementet v/ statsråden til ordførerne i flere kommuner – Etablering av ny modell for forvaltning av verneområder – invitasjon til å delta i nasjonalpark-/verneområdestyre.

13.08.2015: Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre. Siste reviderte vedtekter gjelder fra 1. januar 2020.

- 14.02.2021: NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder.
- 31.05.2021: Brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet – Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder.

Saksopplysninger

Innledning

I 2020 var det 10 år siden den nåværende forvaltningsmodellen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge ble innført.

Nordlandsforskning har på oppdrag fra Miljødirektoratet, og i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Fritjof Nansens institutt (FNI), fra mai 2020 til februar 2021, gjennomført en evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge.

Arbeidet med evalueringen har foregått i et flerfaglig team med forskere som har samfunnsvitenskapelig, naturfaglig og juridisk kompetanse, og der forskerne har samarbeidet om datainnsamling og analyse.

Problemstillinger som besvares i evalueringen er:

- Er formålet med vernet ivaretatt på kort og lang sikt?
- Har styrene en enhetlig praksis og måloppnåelse innenfor og mellom verneområder?
- Har reformen oppnådd bedre lokal forankring, medvirkning, og eierskap?
- I hvilken grad er forvaltningsmodellen samfunnsøkonomisk lønnsom?

I evalueringen har det bl.a. blitt sett nærmere på forvaltningen av nasjonalparkene Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalsskreen, Stabbursdalen og Ytre Valer.

Bakgrunn

Bakgrunnen for etablering av forvaltningsordningen med politisk sammensatte styrer kan føres tilbake til behandlingen av nasjonalparkmeldingen (St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*) i Stortinget i 1993 hvor det ble etterlyst "*folkevalgt medvirkning og medbestemmelse*" i forvaltningen (Innst. S. nr. 124 (1992-93) *Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*).

Forsøk med lokal forvaltning av verneområder startet i juli 2003 og pågikk fram til 2010.

Dovrefjell-Sunndalsfjella og tre andre verneområder i andre deler av landet deltok med forskjellige forvaltningsmodeller.

Evalueringen av forsøket var positiv for Dovrefjellmodellen, og Miljøverndepartementet valgte i 2009-10 derfor å innføre en ny forvaltningsmodell for nasjonalparker og andre store verneområder. I 2009 la Regjeringen, gjennom Miljøverndepartementets budsjettproposisjon (Prop.1 S (2009-2010) (s. 218-226), fram en ny modell for forvaltning av verneområdene.

Den nye modellen omfatter både store verneområder som nasjonalparker og landskapsvernområder, verneområder i sammenheng som grenser opp mot hverandre, og forvaltning av små verneområder. Det ble gjennomført en stor omlegging fra nasjonal til lokal forvaltning av de fleste nasjonalparker og andre store verneområder i hele landet. Mange steder ble flere verneområder slått sammen til et større forvaltningsområde.

Miljøvernminister Erik Solheim inviterte derfor i brev av 14.12.2009 131 kommuner til å delta i lokal forvaltning av nasjonalparkene og andre store verneområder. Dette initiativet ble fulgt opp videre i brev av 12.03.2010 fra miljøvernministeren.

Før forvaltningsmodellen ble innført i 2010, var det Fylkesmannens miljøvernavdelinger som hadde ansvaret for de ulike verneområdene, unntatt i områdene som var med i forsøkene med lokal forvaltning av verneområder i 2003-2010.

Utgangspunktet for den omfattende reformen i 2010, var et behov for å styrke forvaltningen av verneområdene for å kunne ivareta verneverdiene bedre, samt et ønske om å redusere konfliktnivået knyttet til både eksisterende verneområder og fremtidige verneplanprosesser.

I valget av forvaltningsmodell for nasjonalparkene og andre verneområder, la regjeringen vekt på at forvaltningen skal være kunnskapsbasert, lokalt forankret og bidra til en mest mulig enhetlig forvaltning.

Den nye forvaltningsmodellen som ble beskrevet i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon for 2010, innebar at forvaltningsansvaret for nasjonalparker, andre store verneområder og noen naturreservater, ble overført fra fylkesmennene til interkommunale, politisk sammensatte nasjonalpark-/verneområdestyrer, bestående av en representant fra hver av de berørte kommunene i tillegg til en fra berørt(e) fylkeskommune(r), og representanter fra Sametinget i områder med samiske interesser.

Bakgrunnen var et ønske om å knytte lokale folkevalgte organer til oppgaver som er statlige, men som løses best ved kjennskap til lokale forhold. Resultatet ble omtalt som lokal forvaltning av verneområder, fordi forvaltningsansvaret ble flyttet fra statlig hold (fylkesmannens miljøvernavdeling) til lokalt og regionalt folkevalgte politikere.

Et mål med den nye forvaltningsordningen i 2010, var med andre ord å styrke den lokale medvirkningen i forvaltningen, øke bevisstheten om og eierskap til verneområdene, samt skape bedre lokal forankring i de berørte kommunene.

I beskrivelsen av den nye forvaltningsmodellen ble det påpekt at selv om forvaltningen av verneområder er en statlig oppgave, er det også en oppgave hvor lokal kunnskap og erfaring er avgjørende. Med dette som bakgrunn, ble det understreket at forvaltningen av verneområder bør forankres lokalt og at samisk deltakelse i forvaltningen er en forutsetning i de områdene det er aktuelt.

Den nye forvaltningsmodellen ble møtt med store forventninger om at lokalbefolkningen nå skulle få mer å si i forvaltningen av verneområdene. Lokal forvaltning og det å involvere lokalbefolkningen sterkere i vernet, ble av mange fremhevet som viktige grep for å dempe konflikter knyttet til opprettelsen og forvaltningen av verneområdene.

Det er Miljødirektoratet som oppnevner styrene etter tilrådning fra kommunestyre, fylkesting og Sametinget, og valgperioden er sammenfallende med valgperioden for de samme organene. Styrene skal ha et lokalt plassert sekretariat.

Styrets oppgave er å være forvaltningsmyndighet for nærmere bestemte verneområder. Styret skal sørge for en helhetlig og kontinuerlig forvaltning på tvers av administrative grenser og innenfor rammene av naturmangfoldloven, verneforskriften for det enkelte verneområdet, og nasjonale og internasjonale målsettinger.

Dette innebærer bl.a. å fatte beslutninger med grunnlag i vernebestemmelsene, gjennomføre tiltak som tilrettelegging for bruk, informasjons-, og skjøtselstiltak, bl.a. i samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO). Der det er aktuelt, skal styret også utarbeide og revidere forvaltnings- / skjøtelsesplaner som skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltning av nasjonalparker og andre store verneområde krever samhandling mellom mange aktører. For å få til en god forvaltning, ble det bl.a. sett på som nødvendig å få til et samarbeid med de ulike brukerinteresser i verneområdene. Denne samhandlingen og samarbeidet ble foreslått lagt til et rådgivende utvalg.

Sekretariatet for styret skal bestå av nasjonalparkforvalter / verneområdeforvalter. Forvalteren skal ansettes av statsforvalteren, men ansettelsen av forvalteren skal skje i nær dialog med styret. Det er vanligvis statsforvalteren i det fylket der forvalteren har kontor, som er arbeidsgiver.

I stillingsbeskrivelsen for nasjonalpark-/verneområdeforvalterne går det fram at forvalterne sammen med styrene skal se til at forvaltningen av verneområdene gjennomføres i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for de enkelte områdene. Sammen med verneområdestyret skal forvalterne sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene uavhengig av administrative grenser.

Forvalterens hovedfunksjon er å være sekretariat for styret og faglig forberede alle styresaker. Forvalteren skal gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene, og følge forvaltningslovens bestemmelser.

Styret disponerer forvalterens arbeidstid, og forvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet / verneområdene. Gjennom sin tilknytning til fylkesmannens fagmiljø vil forvalteren også kunne bidra til å formidle kunnskap om forvaltning av verneområdene. Forvalteren skal fortrinnsvis ha sin kontorplassering i nær tilknytning til det / de aktuelle verneområdet / verneområdene. Målet er at forvalteren skal inngå i et faglig fellesskap i lokale / regionale forvaltningsknutepunkt, som der det er hensiktsmessig, blir knyttet til nasjonalparksentre eller andre typer naturinformasjonssentre. Forvalteren forutsettes her samlokalisert med andre fagpersoner knyttet til verneområdet, som for eksempel personell fra

Statens naturoppsyn (SNO) og naturveiledere. Fjellstyrene kan også være aktuelle partnere i et slikt fellesskap.

Da forvaltningsmodellen ble innført ble det understreket at forvalteren skal ha god naturfaglig kompetanse for at forvaltningen skal skje i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvalterens kontakt med, og kunnskapen om lokalmiljøet, ble fremhevet som avgjørende for den nye forvaltningsmodellen, og videre at forvalterne spiller en sentral rolle i å tilrettelegge for samarbeid mellom ulike aktører og interesser knyttet til verneområdene. For å sikre en enhetlig praksis uavhengig av administrative grenser, ble det også vektlagt at forvalterne må ha god kontakt med alle berørte kommuner.

Etter 2010 har det blitt opprettet 47 verneområdestyrer, og det er ansatt 62 nasjonalpark- / verneområdeforvaltere, som har det daglige ansvaret for forvaltningen av de store verneområdene i Norge. Sammenlignet med tidligere, har verneområdeforvaltningen blitt betydelig styrket økonomisk.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ble etablert 10.08.2010, og i brev av 10.08. og 19.08.2010 fra Miljøverndepartementet går det fram at nasjonalparkstyret fikk forvaltningsansvaret for følgende verneområder knyttet til verneplanen for Dovrefjell-Sunndalsfjella:

- Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark
- Knutshø landskapsvernområde
- Åmotsdalen landskapsvernområde
- Dalsida landskapsvernområde
- Eikesdalsvatnet landskapsvernområde
- Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde
- Jora landskapsvernområde
- Fokstugu landskapsvernområde
- Hjerkinns landskapsvernområde
- Kongsvold landskapsvernområde
- Drivdalen landskapsvernområde
- Torbudalen biotopvernområde
- Sandgrovbotn-Mardalsbotn biotopvernområde
- Flåman naturreservat

De andre naturreservatene (Fokstumyra, Nordre Snøfjelltjønn, Meløyfloen og Jutneset) skulle fortsatt forvaltes av fylkesmennene.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ble konstituert (første gang) 04.01.2011, og overtok fra da ansvaret for forvaltning av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og de andre store verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella.

Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Oppland var sekretariat for Dovrefjell nasjonalparkstyre fra det ble opprettet og fram til to nye forvaltere begynte i sine stillinger 01.06.2011.

Ansvarsområdet for verneområdestyrene varierer mye. Dovrefjell nasjonalparkstyre har ansvar for 18 verneområder, og 11 verneområdestyrer har bare ansvar for ett verneområde hver. Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter ca. 4533 km² vernet areal til sammen.

Styrenes myndighet og oppgaver framgår av vedtektene for styrene som er fastsatt av Miljødirektoratet. Formålet med vedtektene er å legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriftene for de enkelte verneområdene. Men i vedtektene går det også fram at styrene, innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene, kan dispensere for tiltak som ikke skader verneverdiene.

I vedtektene er styrene pålagt å opprette rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de berørte interessene i området, som for eksempel frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøvernorganisasjoner, grunneiere, villreinutvalg, berørte offentlige organer som f.eks. villreinnemnd og fjellstyrer, næringsliv og samiske organisasjoner der det er relevant, osv. Styrene bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

Styrene bør også oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene, bl.a. for å bidra til at forvaltningen av verneområdene blir integrert i den kommunale forvaltningen.

*Statsforvalteren har klagerett på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyrene, og Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområdene.

Nærmere om arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre

NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder, inneholder en del opplysninger om bl.a. arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene til nasjonalpark- og verneområdestyrene, som denne saken ser nærmere på. Nedfor er det gjengitt en del relevante opplysninger, tekstutdrag og sitater fra NF rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Det er en del gjentakelser i rapporten, og opplysningene kommer ikke i en helt logisk rekkefølge. For ordens skyld gjengis opplysningene (og gjentakelsene) i den rekkefølgen de kommer i rapporten.

Fra sammendraget i rapporten:

- Det er veldig stor variasjon mellom verneområdestyrene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret siden opprettelsen av registeret i 2014.
 - Det er stor variasjon i andelen enkeltvedtak fattet av det respektive styret og forvalter, noe som reflekterer den store variasjonen i saksmengde.
 - Det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier.
 - Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner.
 - I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, er det behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelses og midlertidige tiltak.
- S. 58: På grunn av stort arbeidspress på de to forvalterne i D-S NP ble det leid inn ekstern kompetanse for å ha hovedansvaret for arbeidet med besøksstrategien.
- S. 82: Revisjon av forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har blitt forsinket på grunn av tidspress hos forvalterne.
- S. 84: På Dovrefjell er det et voldsomt saksomfang og tema som kommer på bordet til forvalterne, veldig mange dispensasjonssøknader, og man har dermed ikke tid til mer ideologisk tenke- og utviklingsarbeidet. Det handler om å få sakene gjennom systemet.
- S. 103: Dovrefjell-Sunndalsfjella er verneområdestyret med klart flest saker av alle verneområdestyrene, og har registrert flest vedtak i Miljøvedtaksregisteret etter at det ble opprettet i 2014.
- S. 113: Det er saker om motorferdsel som dominerer saksmengden i styrene. Den neste store saksguppen er ulike typer bygningstiltak. Dette kan være kompliserte saker som ofte tar lang tid, særlig der det er snakk om nybygg.
- S. 126: For noen av verneområdestyrene ser det ut til at arbeid med forvaltningsplanene har blitt lagt til side i forbindelse med utarbeidelse av besøksstrategier. Det gjelder bl.a. Dovrefjell nasjonalparkstyre. Dovrefjell har ansvar for mange verneområder og et høyt antall enkeltvedtak.
- S. 131: Dovrefjell er verneområdestyret med klart flest saker, men til tross for dette skiller ikke saksbehandlingstiden der seg spesielt mye fra saksbehandlingstiden i de andre styrene.
- S. 132: Dovrefjell startet revisjonen av forvaltningsplanen fra 2006 i 2014, og revisjonsarbeidet har blitt sterkt forsinket, blant annet som følge av utvidelsen av

- styrets ansvarsområde i 2018, men sannsynligvis også som følge av stort antall enkeltvedtak og muligens også som konsekvens av påbegynnelse av arbeid med besøksstrategi.
- S. 151: Rådgivende utvalg for Dovrefjell nasjonalparkstyre: Det er i gjennomsnitt avholdt færre enn 1 møte per år i perioden, og dette skyldes i første rekke at forvalterne ikke har tid til å prioritere dette.
- S. 179: I dagens verneforvaltning har nasjonalpark- og verneområdeforvalterne en sentral rolle.
- S. 181: Forvalterne på Dovrefjell har, som nevnt tidligere, stor arbeidsbelastning med å behandle søknader om motorferdsel og byggesaker, og tilsvarende mindre tid til å drive med utviklingsarbeid og større problemstillinger som krever mye tid og også kontinuitet i arbeidet. Dette er en situasjon forvalterne ikke er komfortabel med, gitt at det er flere større saker som står på dagsorden. Arbeidet med besøksstrategi er satt bort til ekstern konsulent, men krever også oppfølging fra forvalterne i tillegg. Arbeidet med revidering av forvaltningsplanen er satt på vent i mange år, og prosesser som regional plan for villrein, og andre saker knyttet til avbøtende tiltak i verneområdet, skulle gjerne forvalterne hatt mer tid til.
- S. 185: Flere forvaltere påpeker at arbeidsbelastningen i enkelte sekretariat er svært høy, og dette forklares blant annet med at nye oppgaver skal utføres uten at det følger med ressurser, og at dette sliter på den enkeltes motivasjon, og i verste fall kan føre til at man bytter jobb.
Flere påpeker dessuten at det mangler både tid og ressurser til å følge opp relevante prosesser utenfor verneområdet.
- S. 192: Enkelte forvaltere har en svært høy arbeidsbelastning, og at dette oppleves som krevende.
Det store antallet enkeltsaker påvirker tidvis forvalternes mulighet til å drive frem de store, tunge prosessene, som forvaltningsplan og besøksstrategi.
Arbeidsbelastningen innvirker dessuten på deres evne til å involvere seg i prosesser utenfor verneområdet, samt kapasiteten til å tilrettelegge for medvirkning og involvering av ulike aktører i forvaltningen.
Den store variasjonen i enkeltsaker registrert i Miljøvedtaksregisteret viser at det er store variasjoner i hvordan arbeidshverdagen som forvalter fortoner seg, og at dette ikke nødvendigvis følger størrelsen på verneområdene.
At arbeidsbelastningen for enkelte forvaltere tidvis er svært høy, understreker viktigheten av at fylkesmannen som arbeidsgiver og ansvarlig for forvalternes arbeidsmiljø følger opp forvalteren på en god måte.
- S. 207: Det er viktig at det bevilges mer midler til tiltak i verneområdene. Bevilgningene må være i samsvar med størrelsene på verneområdene som skal forvaltes.
Verneområdestyrene må ha både tilstrekkelig administrativ kapasitet (ressurser til forvalterne) og tilstrekkelig tiltaksmidler som relateres til omfanget av verneområder.
- S. 210:
- Det er stor variasjon i antall og typer verneområder som styrene har ansvar for.
 - Det er stor variasjon i status for utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner.
 - Det er stor variasjon i status for utarbeidelse av besøksstrategier.
 - Det er svært stor variasjon i antallet enkeltvedtak som fattes av styrene.
 - De ressurser som tilføres styrene bør i større grad speile den store variasjonen i styrenes ansvarsområde og utestående arbeidsoppgave.
 - Det bør vurderes tiltak for bedre ressursfordeling mellom forvaltere / verneområdestyrer i lys av ulikheter i arbeidsmengde og saksomgang.
- S. 211:
- Det er viktig at det bevilges tilstrekkelig ressurser til administrativ kapasitet (ressurser til forvalterne) og tilstrekkelig tiltaksmidler som relateres til omfanget av verneområder.
Synlig og lokal tilstedeværende forvalter bidrar til forvaltningens legitimitet.
- S. 218: Det er det veldig stor variasjon mellom styrene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret, siden opprettelsen av registeret i 2014.

- S. 219: Dovrefjell-Sunndalsfjellas forvaltningsplan er fra 2006, og behovet for oppdatering ble særlig stort etter utvidelsen i 2018. Her startet revisjonsprosessen i 2014, og også denne prosessen er sterkt forsinket.

Kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene, samt på at bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene.

- S 222: Forvalterne har en viktig rolle nettopp med å sikre den lokale forankringen. Forvalterne gjør langt flere arbeidsoppgaver enn å være sekretær for verneområdestyrene. Vi har sett at forvalternes nettverk og oppsøkende virksomhet er viktige for å bli kjent og bygge tillit, og for forvalternes del for å skaffe kunnskap og informasjon om verneområdene. Forvalterne er helt essensielle i å lage et godt faglig grunnlag for vedtaksprosessen i styret, og bør i større grad ha ressurser og handlingsrom til å innhente ekstern kunnskap og kompetanse når slik mangler. Dette er helt avgjørende for å sikre utsatte verneverdier.

- S. 225: Det er mangel på ressurser som gjør at arbeidet med RU enten har blitt nedprioritert eller at det kun gjennomføres ett årlig møte, som er minimumskravet.

Styrenes begrensede kapasitet til å gjennomføre medvirkningsprosesser, enten det er knyttet til RU, besøksstrategi eller forvaltningsplaner, påpekes av flere forvaltere, og kan knyttes til et generelt stort arbeidspress.

- S 228: Den store mengden enkeltsaker og arbeid med besøksforvaltning har forsinket arbeidet med å vedta nye og oppdaterte forvaltningsplaner.

At styrene og forvalterne både har faglige og administrative ressurser til å møte fremtidige utfordringer krever oppfølging fra og god dialog med fylkesmenn og Miljødirektoratet.

I brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet 31.05.2021 om evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder, anbefaler Miljødirektoratet spesielt følgende oppfølging:

- videreføre dagens forvaltningsmodell med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting
- styrke rådgivende utvalg og la det bli det dialogforum det var tiltenkt
- ansette flere forvaltere for å bedre ressurs situasjonen til noen av styrene
- utvikle et bedre system for kunnskapsoppdatering og overvåkning av tilstandsutviklingen i verneområdene, inkludert for omfanget av motorferdsel
- mer enhetlig forvaltning, inkludert for bruken av naturmangfoldloven §48
- prioritere utarbeidelse av tydelige forvaltningsplaner og besøksstrategier
- økte tiltaksmidler for å kunne følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier
- styrke oppfølging av og veiledning til styrer og forvaltere

I brevet fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet går det bl.a. fram:

- I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, hvor sentrale verneverdier er truet, hindrer mengden enkeltsaker sekretariatet i å jobbe strategisk og planmessig som grunnlag for å igangsette nødvendige tiltak. (s. 7)
- Kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene og bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for

liten til å løse de pålagte oppgavene. (s. 8)

- Det er derfor viktig at styrene blir tilført tilstrekkelige ressurser slik at de kan utarbeide, revidere og følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier som kan gi tydelige retningslinjer for hvordan styret vil håndtere disse problemstillingene. Dette vil også kunne forhindre fokus på enkeltsøknader uten å se sumvirkninger. (s. 8)
- Noen forvaltere/styrer har en så stor arbeidsbyrde, både grunnet stor saksmengde og/eller høyt besøkstrykk, at det går ut over langsiktig og målrettet planlegging gjennom utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Selv om det kan synes som at kapasiteten er god flere steder, finnes det flere styrer/forvaltere hvor det klart er behov for økt kapasitet. (s. 15)
- Utfra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler. (s. 15)

Vurderinger

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det er helt nødvendig vurdere ressursbehovet til sekretariatet til Dovrefjell nasjonalparkstyre nærmere framover, bl.a. behovet for flere forvaltere. Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Stortingrepresentant Bengt Fasteraune

Arkivsaksnummer: 2021/3864-3

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 12.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	34/2021	21.06.2021

Orienteringer - Dovrefjell nasjonalparkstyre - Møte 21.6.2021

Innstilling fra forvalter

Det ble orientert om / drøftet følgende saker:

1. Ønske fra HV011 mm å få orientere styret om planer for UK Royal Marines virksomhet i verneområdene.
2. Miljødirektoratets avgjørelse i påklagde motorferdselsaker og for delrevisjon av forvaltningsplan om kjøring til Tverrfjellet
3. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

1. HV 01 – Ola Husa Risan foreslo at de får 20 min taletid i neste møte, 10 minutter til spørsmål. SNO ber om at Statsforvalteren i Innlandet inviteres.
2. Forslag fra Ola husa Risan:
«Dovrefjell nasjonalparkstyre tar vedtak fattet av Miljødirektoratet angående bruk av kjøresporet til Tverrfjellet og Tjønnglupen i Oppdal kommune til orientering. Nasjonalparkstyret fremholder imidlertid at kjøresporene bør kunne anvendes i tråd med tidligere fattede vedtak av nasjonalparkstyret. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener derfor det bør bli foretatt revisjon av verneforskriften og forvaltningsplanen, slik at dette blir mulig. Forvaltere bes om å forberede en sak om dette, som legges frem for styret.»
3. Orienteringer fra SNO:
 - **Reinskalving.**
Snøhetta Ø - alle sto øst for Urdvassbekken og nord for Åmotdalselva. I hele vinter ikke bukk over på Sunndal.
Knutshø – kalving var helt i vest ut mot Drivdalen
 - Sidsel Rykhus hadde spørsmål om **stor bestand av kongeørn** var en trussel mot reinstammen. Dette er ikke noe problem svarte SNO. Rein og ørn har sameksistert i titusener av år uten problemer, det er helt andre ting enn rovvilt som er trussel mot villreinen.
 - **Ferdsestelling** – vi har lengste serie i landet (Kongsvoll) – viktig å fortsette de lange seriene. 15 tellere skal ut.
 - **Moskusstien** – suppleringskilting
 - **Fremmede arter** – buskfuru langs E6 er fjernet gjennom flere år. Blåleddved Kongsvoll sprer seg fra hagen på Fjellstua. Be Statsbygg om fjerning - egen sak trengs ikke.
4. Ved møtets avslutning takket styreleder av forvalter Lars Børve, som blir pensjonist fra 1.9. (før neste styremøte).

Vedtak

Som innstillingen, med følgende tillegg: Forvalterne bes merke seg styrets synpunkter på orienteringssakene og følge dem opp.
- enstemmig.

Vedtaket ble dermed slik:

Det ble orientert om / drøftet følgende saker. Forvalterne bes merke seg styrets synpunkter på orienteringssakene og følge dem opp:

1. Ønske fra HV011 mm å få orientere styret om planer for UK Royal Marines virksomhet i verneområdene.
De får 20 min taletid i neste møte, 10 minutter til spørsmål.
2. Miljødirektoratets avgjørelse i påklagde motorferdselsaker og for delrevisjon av forvaltningsplan om kjøring til Tverrfjellet.
Dovrefjell nasjonalparkstyre tar vedtak fattet av Miljødirektoratet angående bruk av kjøresporet til Tverrfjellet og Tjønnglupen i Oppdal kommune til orientering.
Nasjonalparkstyret fremholder imidlertid at kjøresporene bør kunne anvendes i tråd med tidligere fattede vedtak av nasjonalparkstyret. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener derfor det bør bli foretatt revisjon av verneforskriften og forvaltningsplanen, slik at dette blir mulig. Forvaltere bes om å forberede en sak om dette, som legges frem for styret.
3. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell
4. Forvalter Lars Børve som går av med pensjon 1.9. ble takket av.

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Anmodning om taletid ved kommende nasjonalparkstyremøte for Dovrefjell 26-27 juni 2021
- 2 Vedtak i klagesak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - årlig transport til hyttene i forbindelse med jakt - Tjønnglupen Hytteeierforening v/ Sivert Sæteren
- 3 Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet
- 4 Avgjørelse i klagesak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - Snøfjellstjønnevegen 704 gbnr 356/1/0/198/1 - Ole Torbjørn og Torbjørn Orkelbog

Saksopplysninger

1. Ønske fra HV011 mm å få orientere styret om planer for UK Royal Marines virksomhet i verneområdene

HV011 ønsker å få komme i styremøte og orientere om videre ønsker / planer. Styreleder ønsker å diskutere dette med styret først. Se vedlegg 1. Styreleder ønsker å drøfte anmodningen med styret før han svarer.

2. Miljødirektoratets avgjørelse i påklagde motorferdselsaker og for delrevisjon av forvaltningsplan om kjøring til Tverrfjellet

Miljødirektoratet har tatt klage fra SFTL på **dispensasjon for traktorkjøring til Tjønnglupen** til følge. Dette betyr at det ikke kan gis dispensasjon for kjøring med traktor til tjønnglupen og tidligere vedtak er opphevet. Se vedlegg 2. Dette stopper også traktorkjøring i samband med byggeprosjekter i Tjønnglupen.

Miljødirektoratet vil ikke godkjenne **delrevisjon av forvaltningsplan**, oversendt dem desember 2019, etter godkjenning fra direktoratet av høringsutkast september 2019. Direktoratet viser til «at gjeldende forvaltningsplan for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er under revisjon. Miljødirektoratet vil derfor ikke gå inn på en endring av eksisterende plan nå. I forbindelse med revisjonen bør nasjonalparkstyret forholde seg til at godkjent kjørespor ender ved Søndre Snøfjellstjønne». Direktoratet stopper altså barmarkstransport til hytter ved Tverrfjellet. Se vedlegg 3, samt klagesak (Myran) i dagens møte.

Klage fra SFTL på tillatelse til kjøring på godkjent kjørespor til «Fagerhaughytta» Snøfjellstjønnevegen 704 er ikke tatt til følge av direktoratet og vårt vedtak gjelder. Dette betyr at vi fortsatt kan legge forvaltningsplanen til grunn for bruk av det godkjente kjøresporet til Søndre Snøfjellstjønn. Se vedlegg 4.

Styreleder ønsker en drøfting om muligheter for endring og eventuelt videre arbeid med de to første forholdende.

3. Virksomheten Statens naturoppsyn Dovrefjell

SNO vil gi en kort orientering om arbeidet så langt i år.

Vurdering

Sakene legges fram til orientering og eventuell drøfting.

Ellers uten vedtak ut over at sakene foreslås tatt til orientering, men at styret gir signaler til forvalterne om videre arbeid der det er aktuelt.

Arkivsaksnummer: 2021/6173-3

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 10.06.2021

Søknad om utplassering med helikopter av basestasjoner for radiobjeller rundt Grøvdalen og Reppdalen i nasjonalparken

Søknad om helikopterflyging må også behandles av kommunen.

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Sunndal Beitelag SA v/ Telespor AS tillatelse til å sette opp tre basestasjoner for radiobjeller på eller ved Høgtunga, Nonsfjellkollen, Kvitådalshøa og/eller Nørdre Svarthammaren. Oppsetting skal skje slik det er opplyst i søknaden.
2. Sunndal beitelag v/ Telespor AS får tillatelse til en landing med helikopter på hver av de nevnte lokalitetene for utplassering og lokalisering av beste plassering. For forflytning på den enkelte lokalitet i samband med signalmåling og endelig plassering tillates lavflyging under 1000 fot. Slik flyging skal begrenses mest mulig og tillates ikke mellom lokalitetene.
3. Det må ikke flys i nærheten av fjellsidene i omkringliggende daler. Når dato for utplasseringen planlegges, må søker ha god kontakt med villreinutvalget v/sekretær. Flyging kan bli pålagt utsatt om det er stor konflikt med villrein. I tillegg til disse vilkårene kommer standard vilkår for helikopterbruk.
4. Vedtaket er gjort etter forskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark §§ 3 og 9.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 21.06.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad om utplassering av basestasjoner i området Grøvdalen og Reppdalen - Sunndal Beitelag SA
- 2 Søknad om tillatelse til transport med helikopter for å plassere basestasjoner for telespor radiobjeller i området Grøvdalen - Reppdalen - Sunndal Beitelag SA

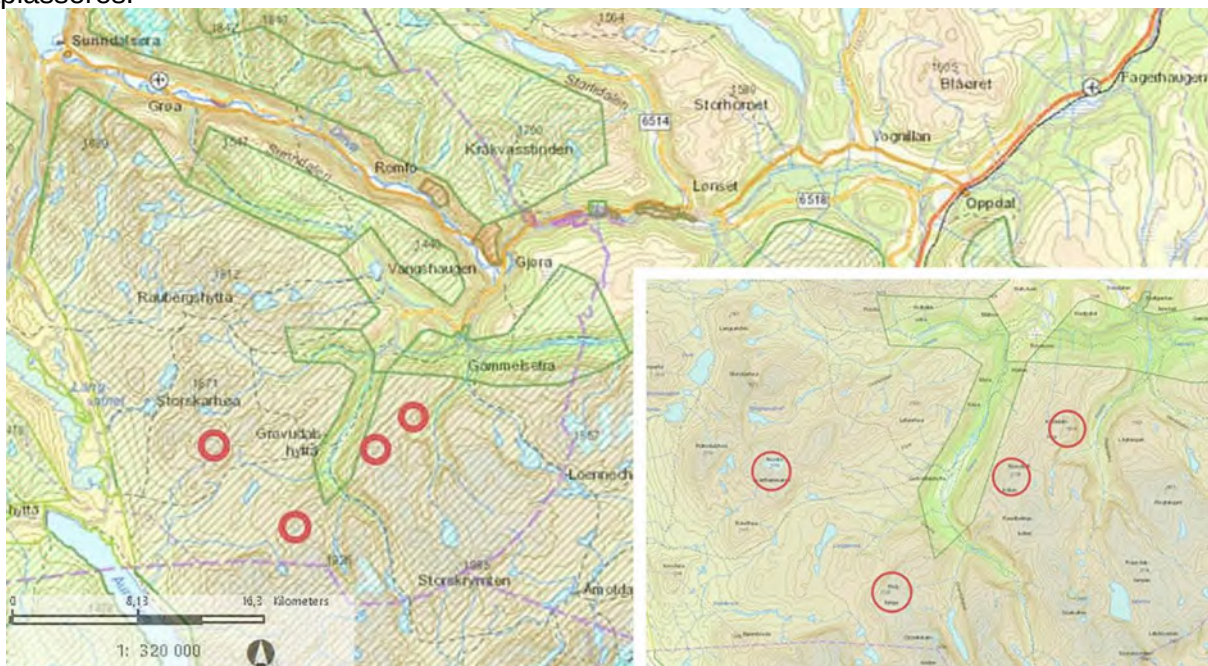
Andre dokumenter i saken

24. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
25. Forskrift for [Dovrefjell-Sunndalsfjella NP...](#)
26. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
27. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
28. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
29. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten...](#)
30. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger

Sunndal Beitelag søker om å få sette opp tre basestasjoner for å rute signaler til/fra radiobjeller på sau videre til mobilnettet. Beitelaget ønsker tiltaket fordi radiobjellene virker for dårlig på grunn av dårlig mobildekning i området, noe som er utilfredsstillende på grunn av betydelige tap av sau til rovdyr i lagets beiteområde. Videre søker laget om å frakte stasjonene ut med helikopter.

Søknaden gjelder fire mulige plasseringer (en blir altså ikke brukt) og plassering er ikke eksakt bestemt, men er avhengig av signalstyrkemålinger ved utplassering for å finne beste plass. Det må derfor regnes med en del flyging rundt på disse fire punktene den dagen stasjonene skal utplasseres.

Kart som viser omtrentlige plasseringsalternativer for stasjonene.

Basestasjonene er ca. 2,5 m høye med et solpanel på ca. 0,3 X 1,8 m på en trefot som boltes fast i fjellet, ingen tilleggsbardunering. Bak på toppen er en boks med elektronikk og tre korte antenner – bilde i vedlegg 1. De vil bli stående så lenge de virker, dvs. flere år. Årlig vedlikehold og tilsyn vil skje til fots.

Utsetting / flyving er planlagt i månedsskiftet juni/juli i år. er lenge før reinsjakta. Imidlertid kan Nonsfjellområdet, der de to østre plasseringene ligger, være brukt av rein på denne tida. Under kalvetellinga i 2018, som foregår på samme tid som flyging planlegges, sto eksempelvis hele stammen av fostringsdyr fra Storskrynten og nordvestover Nonsfjellet. Varmt vær vil også få reinen til å søke opp i høyden.

Hekkende rovfugl kan ha unger i reiret til ut i august, det er hekkeplasser i dalsidene i omkringliggende daler, så man må unngå å fly nær fjellsidene her.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Permanente installasjoner skal i utgangspunktet behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark er blant annet å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Videre har formålsparagrafen i verneforskriftens § 1 en punktvis (a – h) oppramsing av verneverdier som skal tas vare på, herunder intakt høyfjellsøkosystem, biologisk mangfold med bl.a. villrein, kulturminner, urørhet, mulighet for uforstyrret enkelt friluftsliv mv.

Forskriften (§ 3, 1. ledd) forbyr alle inngrep i nasjonalparken. 2. ledd åpner for etablering av noen innretninger uten søknad, bl.a. saltstein. 3. ledd gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å gi tillatelse til en del permanente tiltak og innretninger, blant annet

«f) ombygging og oppføring av tilsynsbuer, anlegg og innretninger, herunder gjerder og sankekvever, i regi av beitelag i forbindelse med beitebruk i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan.»

Forskriften (§ 9, 1. ledd) forbyr landing med helikopter og også lavflyving under 300 meter (1000 for) over terreng.

§ 9, 3. ledd:

«Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

(...)

d) flyging lavere enn 300 meter over bakken i forbindelse med beitedyrleting og dyretellinger.

(...)

h) bruk av (...) luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold, drift og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger.»

(...)

Forvaltningsplan

Den har ikke retningslinjer for denne type tiltak.

Naturmangfoldloven

Alle offentlige vedtak skal vurderes etter lovens §§ 8-12. § 48 jf. § 77 1. ledd jf. verneforskriften § 11 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Presedens

Villreinnemnda og Sunndal røde kors hjelpekorps har tidligere fått tillatelse til å sette opp lignende relestasjoner for samband på hhv. Veslhorungen i Dalsida LVO og Råstu i nasjonalparken. På Veslhorungen ble det senere gitt tillatelse til å sette opp basestasjon for nødnettsambandet.

Styret har tidligere tillatt utsetting av bl.a. foringsautomater og andre tiltak i fjellrevprosjektet. Disse kjøres ut med snøskuter og er større enn basestasjonene. Saltstein kan settes ut uten søknad. Saltsteinautomatene har en nokså tilsvarende visuell signatur som de omsøkte basestasjonene og påvirker i tillegg et område rundt ved tråkk og gjødsling.

Vurdering

Forvalter vurderer at tiltaket kan vurderes etter verneforskriften § 3, 3. ledd f) og § 9, 3. ledd d) og h) slik at naturmangfoldloven § 48 ikke trenger å brukes. «*Beitedyrleting*» i § 9, 3.l. c) vurderes å omfatte utplassering av innretninger som trengs for å kunne bruke radiobjeller etter som fungerende bjeller en nødvendige for letingen. Selv om § 9, 3.l. h) bruker «*materialer*» må det være åpenbart at dette også omfatter prefabrikkerte innretninger og at denne kan brukes som hjemmel for å tillate helikoptertransport.

Basestasjonene vurderes som «*innretninger (...), i regi av beitelag i forbindelse med beitebruk i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan*». Tiltaket er riktig nok ikke konkret beskrevet i forvaltningsplan, men det er så spesielt at det neppe vil fanges opp konkret uansett, med mindre det blir mer vanlig seinere. Organisert beitebruk er beskrevet i forvaltningsplanen som forutsetning for gjennomføring av forskjellige tiltak i beitenæringa.

Som inngrep betraktet er de små og som nevnt (under presedens) sammenlignbare med andre innretninger som enten et direkte tillatt, eller har fått tillatelse tidligere. Det er vanskelig å se for seg vesentlig negative effekter for verneverdiene av utplasseringen, ut over at alle slike installasjoner vil redusere inntrykket av urørthet. Samtidig er de etter alt å dømme viktige for lovlig virksomhet i nasjonalparken.

Vurderingene ut fra verneforskrift og -formål oppfyller også kravet til vurdering etter NML §§ 8-12. Andre effekter på naturen enn de som er drøftet foran, er ikke påregnelige.

Helikopterflygingen er nødvendig for utplassering, men kan komme i konflikt med villrein. Det vil være viktig at man flyr høyt over terrenget – helst høyere enn minstehøyden på 1000 fot over terrenget. Det vil være viktig med tett kontakt med de som overvåker reinen og man må være forberedt på å endre planene om det viser seg at det er villrein i området når flyging er aktuelt. Man bør videre unngå å fly nede i Grøvudalen og Reppdalen.

Forvalter tilrår at styret gir tillatelse i tråd med dette.